राष्ट्र भक्ति ले हृदय में हो खड़ा यदि देश सारा,
संकटों पर मात कर यह राष्ट्र विजयी हो हमारा।।

देशाच्या नागरिकांच्या मुळाव्या प्राथमिकतांची पूर्तता करतानाच, नेटान बदलपी जागतिक व्यवस्थेंत देशाच्या हिताचे रक्षण करप आनी एक सशक्त राष्ट्र तशेंच एक बळीष्ट अर्थव्यवस्था म्हण भारत देशाक नावारुपाक हाडपाक अविरत कार्यरत आणि गोयांतल्या जनतेक "डबल इंजिन" सरकारचे विविध लाभ दिवपी आदरणीय प्रधानमंत्री श्री. नरेंद्र मोदी आनी तांच्या पुराय मंत्रीमडळाक कृतज्ञता व्यक्त करून हांव आर्थिक वर्स २०२६-२०२७ च्या अर्थसंकल्पीय भाषणाक सुरवात करतां.

देशाच्या विकसयात्रेत गोंय राज्य अग्रणी आसा. केंद्र आणि राज्य सरकारांच्या विविध लोककल्याणकारी योजनांचो लाभ लोकामेरेन पावता आणि गोंय राज्यातल्या जनतेचो Happiness Index दिसान दिस वाढत आसा. विविध महामार्गांचे रुंदीकरण आणि विस्तार, Infrastructure Development वांगडाच Human Development हाचेर भर दिवन आमी गोयकारांच्या पर्जळीत फुडाराची बुनयाद घातल्या.

गोंय भारतांतलें एक ल्हान राज्य आसलें तरी केंद्र प्रायोजीत येवजण्यो आनी भारत सरकाराच्यो मुखेल कार्यावळी चालीक लावपाक आमची कामगिरी आदर्श थारल्या. कार्यक्षमताय, अर्थीक शिस्त आनी लोकाभिमुख प्रशासन ह्या माध्यमातल्यान राष्ट्रीय पांवड्यार आदर्शवत परिणाम निर्माण करूंक शकता हें आमी सातत्यान दाखयलां.

दरडोई उत्पन्न आसूं वा भारत सरकाराच्या जल जीवन मिशन, किसान क्रेडीट कार्ड, पीएम आवास येवजण आदी मुखेल येवजण्यांखाला 100% saturation आसूं वा 100% साक्षरता आनी 100% ओडीएफ अशे मुखेल मार्गदर्शक तत्वां साध्य करप आसूं, गोंय विकसित भारताच्या प्रवासांत पुराय देशांत अग्रेसर ध्वजवाहक जावन आसा.

Indian Institute of Technology (IIT), National Institute of Technology (NIT), National Forensic Science University (NFSU), National Institute of Polar & Ocean Research (NCPOR), National Institute of Oceanography(NIO), All India Institute of Ayurveda, National Institute of Watersports (NIWS), Goa Shipyard Ltd. (GSL), Oil & Natural Gas Corporation Ltd(ONGC) अश्या जागतिक स्तराच्या संस्थांच्या माध्यमातल्यान गोंयांक Global Positioning दितानाच गोंय राज्याच्या आर्थिक स्थितीचेर सकारात्मक परिणाम जाता ही भोव खोशयेची गजाल आसा. IFFI आनी India Energy Week अशा मुखेल आंतरराष्ट्रीय कार्यावळीं खातीर गोंय कायम स्वरूपी destination जालां हें जाहीर करपाक म्हाका खोस जाता जें गोयांक जागतीक पांवड्यार नामना दिता.

केंद्र आणि राज्य दोनुय सरकारांच्या सकारात्मक, लोकाभिमुख आणि अंत्योदय-ग्रामोदय-सर्वोदय पुरक कार्यशैलीतल्यान गोय राज्य "विकसित भारत 2047"च्या दिशेन

वाटचाल करताना “विकसित गोवा 2037” साध्य करपाचो हावेस घेवन हांव गोंय राज्याचो आर्थिक वर्स 2026-2027 खातीरचो अर्थसंकल्प जनतेक सादर करपाखातीर ह्या पवित्र सभाघरांत उभो आसा.

FISCAL PROFILE

The recent global scenario and its subsequent effects are expected to have a significant impact on the economy of Goa which is highly a service sector dependent State. The Gross State Domestic Product (advanced) of the State of Goa for the year 2026-27 at current prices is estimated at ₹1.31 lakh crore. The GSDP per capita is expected to remain one of the highest in the country at ₹8.18 lakh. The total expenditure estimate for FY 2026-27 is Rs. 30,195 crores which indicates a growth of 7.21% over the estimates of FY 2025-26. The total receipts projected for FY 2026-27 stand at Rs. 29,181 crores with a projected revenue surplus of Rs. 1,666 crores.

Speaker Sir, in the current year, Goa has received funds of around Rs. 2,078 crores as on date as special assistance from Government of India for infrastructure development of the State. This assistance is highest ever received in the history of the State and is only possible due to the “Double Engine” which has accelerated itself towards the ‘Viksit Goa 2037’ journey. This year we expect assistance to the extent of Rs. 1,357 crores from the Central Government for various schemes and additional 1,600 crores as special assistance from Government of India.

Speaker Sir, the effect of various fiscal reforms carried out by my Government are visible in State Government Accounts finalized by CAG. In FY 2024-25, Goa has achieved a revenue surplus of Rs. 2,867 crores as per Accounts finalized by CAG, which is highest ever in the history of the State. These results are a testament to the prudent fiscal management practices and various reforms carried out by my Government over the last few years.

Speaker Sir, Ministry of Finance, Government of India has capped the Fiscal Deficit to GSDP ratio at 3% of GSDP for FY 2026-27. Considering this, the Fiscal Deficit of the State for FY 2026-27 is projected to be Rs. 3,895 crores, which is well within the limits set under the FRBM Act.

General Administration

सभापती महोदय, सामान्य प्रशासन खात्याक दिल्लें वाटप 179.91 कोटी रुपया आसा, तातूंतले 150 कोटी रुपया महसूला खातीर आसात जाल्यार 30 कोटी भांडवल खर्चा खातीर आसात.

सभापती महाशय, सरकारी खात्यांतल्यान 10 वर्सां वा ताचे परस चड काळ सेवा दिल्ल्या सगळ्या कंत्राटी कर्मचाऱ्यांक नियमित करपाचें धोरण अंदूं चालीक लायतले जाका लागून कर्मचाऱ्यांक थाकाय मेळटली आनी तांचो फुडारूय सुरक्षीत जातलो.

सभापती महाशय, सरकारी कार्यालयांक भेट दिनासताना लोकांक सेवा प्रभावीपणान दिवपा खातीर सगल्या पंचायतींनी 'सरकार तुमच्या दारी' ही कार्यावळ ह्या वर्सा सुरू करतले.

मिशन कर्मयोगी खाला मनीस संसाधन घटमूट करपा खातीर, GIPARD मार्फत 1 एप्रिल 2025 उपरांत 6,376 सहभागी आशिल्ले 207 प्रशिक्षण कार्यावळी घडोवन हाडल्यात. राज्य प्रशिक्षण धोरण खाला आनी भारत सरकार मंत्रालयांन थारायिल्ल्या उद्दिश्टांक पाळो दिवपा खातीर अशे तरेच्यो कार्यावळी तयार करतले. तशेंच GIPARD वरवीं त्या त्या डोमेनांतल्या सरकारी कर्मचाऱ्यांची क्षमता निर्माण करपा खातीर ICAI and ICSI हांचे वांगडा वेगवेगळे प्रशिक्षण कार्यावळी करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां.अर्थिक वर्स 2026-27 GIPARD खातीर रु. 15 कोटींची तजवीज केल्या.

सभापती महोदय, म्हजें सरकार अयोध्येंत 'गोवा श्रीराम निवास' बांदतलें जाचे खातीर 25 कोटी रुपया भरुन प्लॉट ताब्यांत घेतला. ह्या प्रकल्पाचेर काम ह्या अर्थीक वर्सा सुरू जातलें.

सभापती महोदय, वाशी नवी मुंबय हांगा **'गोवा यात्री भवन'** बांदपाचें काम ह्या वर्सा सुरु जातले. तशेंच पंढरपूर हांगा **'श्री विठ्ठल रखुमाई गोवा यात्री निवास'** बांदपा खातीर जमीन वाटप जाला अशें सांगपाक खोशी जाता. ह्या दोन ब्लॉकांच्या बांदकामाचें काम अंदूं वर्सा सुरू जातलें.

सभापती महोदय, नवी दिल्लींतल्या गोवा निवासांचें नवनिर्माण करपाचें काम अंदूं पुराय जातलें आनी गोंय सदनाचें नवनिर्माणाचें कामूय ह्या वर्सा आमी हातांत घेतले.

मिरामार, पणजी हांगा आशिल्ल्या गोंयचे पयले मुख्यमंत्री स्वर्गीय भाऊसाहेब बांदोडकर हांच्या समाधीचें नवनिर्माण काम GSIDC वरवीं 15 कोटी रुपया खर्च करून सुरू आसा आनी ह्या अर्थीक वर्सा काम पुराय जावपाची अपेक्षा आसा.

सभापती महाशय, ह्या आर्थिक वर्सासावन म्हंजे सरकार पात्र अनाथ व्यक्तींक सरकारी नोकऱ्यांनी आरक्षण दिवपाचो तशेच शैक्षणिक संस्थांनी विशेष Quota राखीव दवरपाचो प्रस्ताव दवरता.

सध्या म्हायती आनी प्रसिध्दी खात्याच्या प्रशासकीय नियंत्रणाखाला आशिल्ल्या 'गोंय राज्य म्हायती आयोगाक' आमी सामान्य प्रशासन खात्याच्या प्रशासकीय नियंत्रणा खाला हाडटले.

GHRDC

सभापती महाशय, गोंयच्या तरणाट्यांक परदेशांत रोजगाराची संद मेळची हे खातीर हांव GHRDCत एक खाशेलो Cell स्थापन करपाचो प्रस्ताव मांडटां जो राज्यांतल्या तरणाट्यांक प्रशिक्षण आनी upskill करतलो आनी संवसारभरांतल्या कुशळटाय मनीसबळाक कामाक लावपा खातीर जायत्या आंतरराष्ट्रीय आस्थापनां आनी कंपनीं कडेन समन्वय करतलो.

सभापती महाशय , सरकाराच्या Recruitment Rules खाला गरजे प्रमाण पात्रताय आशिल्ल्या GHRDC कर्मचाऱ्यांक वेगवेगळ्या खात्यांतल्या entry level पदांचेर Reservation दिवपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां. तशेंच GHRDC कर्मचाऱ्यांक दिल्ल्या मानधनांत सुदारणा करपाचो आनी त्याच धोरणांतल्यान तांकां confirm करपाचोय प्रस्ताव हांव मांडटां.

STAFF SELECTION COMMISSION

सभापती महोदय, म्हज्या सरकारान स्थापन केल्लो **Goa Staff Selection Commission** खूब प्रभावीपणान आनी पारदर्शक पद्दतीन आपलीं कामां करीत आयला जाका लागून आतां सरकारांतली भरती purely merit-based आसा. कर्मचारी निवड आयोगान सुरवाती सावन 2,500 रिक्त पदां खातीर 8 जायराती जाहीर केल्यात. Merit प्रमाण आनी पारदर्शक स्पर्धात्मक निवड प्रक्रिया पद्धतीन वेगवेगळ्या पदां खातीर 1,100 उमेदवारांची शिफारस सरकाराक केल्या अशें ह्या सभाघराक कळोवपाची खोस जाता. अंदू कर्मचारी निवड आयोगा वरवीं आनीक सुमार अडेच हजार पदां भरतले.

सभापती महाशय, दिव्यांग व्यक्तिक हाचेफुडे Staff Selection Commission अंतर्गत अर्जाचे शुल्क माफ करपाचे आमी थारायला, तशेच अश्या उमेदवारांक "अनुभव प्रमाणपत्र" आवश्यक आसचे ना.

PLANNING STATISTICS & EVALUATION

सभापती महोदय, ह्या खात्यांक वट्ट 50 कोटी रुपयांची तरतूद आसा.

सभापती महोदय, अर्थवेवस्थेच्या वेगवेगळ्या क्षेत्रांतल्यान Viksit Goa 2037 खातीर roadmap आनी action plan आनी हे ध्येय साध्य करपा खातीर specific intervention अंदूं जातली. Viksit Bharat 2047 च्या ह्या प्रवासांत सगळ्या राज्यां मदीं मुखार आसपाची गोंयची आकांक्षा आसा.

सभापती महोदय, उदरगतीच्या सगळ्या वेगवेगळ्या आयामांक धरून गोंय विकसित करपा खातीर 'Viksit Goa @2037' दस्तावेजाची रचणूक पांच खांब्यांचेर केल्या - Physical Infrastructure, Economic Infrastructure, Social Infrastructure, Environmental Infrastructure and Institutional Infrastructure.

सभापती महोदय, म्हजें सरकार 'स्वयंपुर्ण गोंय' ह्या मुखेल कार्यावळींतल्यान शासनांत उत्कृश्टताय आनी सरकारी येवजण्यो आनी सेवा saturation खातीर सतत यत्न करता.

सभापती महाशय , फाटल्या वर्सा म्हज्या सरकारान अंत्योदय तत्वांचेर सरकारी येवजण्यो आनी सेवा निमाण्या मनशा मेरेन व्हरपा खातीर सगळ्या थळाव्या संस्थांनी 26 खाशेल्यो मोहीम केल्यो. ह्या मार्फत 40 हजारां वयर लोकांक फायदो जालो. हाचेफुडें, Theme based webinar आनी हेर अशा वेगवेगळ्या virtual कार्यावळींतल्यान 7 लाखां वयर व्यक्तींक फायदो जालो. देशभरांत मान्यताय मेळोवन ह्या कार्यावळीन 5 वर्सां येसस्वीपणान पुराय केल्यांत.

सभापती महोदय, गोंय हें 100% Direct Benefit Transfer चालीक लावपाक देशांतलें अग्रणी राज्य. 183 लाभार्थी-प्रधान येवजण्यो जातूंत 123 राज्य येवजण्यो आनी 60 केंद्र सरकाराच्यो येवजण्यो आसात, त्यो लाभार्थ्यांच्या बँक खात्या कडेन थेट जोडल्यात.

सभापती महाशय, भारत सरकारान Caste Census आस्पाव आशिल्ल्या भारतांतल्या लोकसंख्येची Census करपाच्या निर्णयाचो परिणाम म्हूण म्हज्या सरकारान 1 एप्रिल ते 15 एप्रिल 2026 मेरेन self enumeration करपा खातीर आनी 16 एप्रिल ते 15 मे मेरेन House listing करपाचो निर्णय घेतला.

सभापती महाशय, Agriculture and Farmers Welfare मंत्रालयाच्या आदारान 11 वी शेतकी जनगणना पुराय केल्ल्या देशांतलें एक मुखेल राज्य गोंय जाचे खातीर गोंयाक राष्ट्रीय पांवड्यार नामना मेळयल्या. राज्याच्या land record डेटा आनी राज्यांतल्या सगळ्या सर्वेक्षण क्रमांकांचें पयलेच खेपे 100% कव्हरेज वापरून Real time data capture करून डिजिटल मोडा वरवीं जनगणना केल्ली.

आमच्या गोंयकारांक आधार सेवा सुटसुटीतपणान पावोवपा खातीर आधार नोंदणी एजन्सी खातीर 'Financial Assistance to Aadhar Enrolment Agencies' नवी येवजण प्रस्तावीत केल्या. एजन्सी कडेन दिवपाची चडांत चड अर्थीक मजत आधार केंद्र चलोवपाक तांच्या वट्ट खर्चाच्या 40% आसतली. हे येवजणे खातीर 3.36 कोटी रुपयांची रक्कम दिल्या.

सभापती महोदय, म्हज्या सरकारान प्रशासकीय कार्यक्षमताय वाडोवपाक, अर्थीक वाड वाडोवपाक आनी शारी-ग्रामीण एकात्मता सुनिश्चीत करपाक 'व्हिजन कुशावती' नांवाचो ब्लूप्रिंट दस्तावेज तयार करपाचे थारायला जो तिसरो जिल्लो "कुशावती" हांगासरल्या लोकांची आकांक्षा मतींत घेवन जिल्ह्याची उदरगत कशी जातली हें दाखयतलो.

सभापती महाशय , पारंपारीक वेवसायांत वांटो घेवपी गोंयकार कारागिरांचें सर्वेक्षण करून तांकां Organized Setup आस्पावन घेवपाचो आनी तांकां अर्थीक मजत दिवपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां.

सभापती महाशय , म्हजें सरकार 'Goa Happiness Index' तयार करपाची एक यंत्रणा finalization प्रक्रियेंत आसा जी Health, community life, Culture, शिक्षण आदी जायत्या क्षेत्रांनी आमच्या सांगाती गोंयकारांच्या well being assessment करतली.

सभापती महाशय, समाज-योगदान दिवपाचेर लक्ष केंद्रीत करून राज्यभरांतल्या वेगवेगळ्या प्रकल्पांच्या अंमलबजावणींत CSR निधीचो वापर करपाखातीर म्हज्या सरकारान 'Goa CSR Authority' तयार केल्या. भलायकी, पर्यावरण, कुशळटाय उदरगत, शिक्षण आदी वेगवेगळ्या क्षेत्रांनी राज्यांत कॉर्पोरेट आनी PSUच्या योगदाना वरवीं 21.77 कोटी रुपया मोलाचे प्रकल्प चालीक लायल्यात हें ह्या सभागृहाक सांगपाक म्हाका खोस जाता.

सभापती महाशय , म्हज्या सरकारान CSS Cell तयार केला. CSS Cell गोंय सरकारांतल्या वेगवेगळ्या मंत्रालयां मदीं समन्वय करता आनी गोंयाक लागू जावपी Central Sector Scheme आनी Centrally Sponsored Schemes हांचे संदर्भांत DPR तयार करपाक मदद करता. हो अजेंडा मुखार व्हरून, 2026-27 वर्सा संबंदीत केंद्रीय येवजण्यां संबंदी वयले उद्दिश्ट साध्य करपा खातीर CSS सेलाक आनीक घटमूट करपाचो प्रस्ताव करता.

EDUCATION, HIGHER EDUCATION AND TECHNICAL EDUCATION

सभापती महोदय, ह्या खात्यांक वट्ट 3,439 कोटी रुपयांची तजवीज आसा, तातूंतले 3,104.97 कोटी रुपया महसूलाखातीर आनी 137.85 कोटी भांडवल खर्चा खातीर आसात.

सभापती महाशय , 'विकसित गोवा 2037' चो एक भाग म्हूण गोंय सरकार महाविद्यालय पांवड्यार संशोधन आनी नवनिर्माण घटमूट करपा खातीर पावलां उबारता. हे दिशेन राज्यभरांतल्या पदवीधर विद्यार्थ्यां मदीं घटमूट संशोधन बुन्याद तयार करपाचो उपक्रम 'PRAYoG' सुरू करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां. उच्च शिक्षण खात्या वरवीं जावपी PRAYoG

उपक्रमावरवीं संशोधन पद्दत, शिक्षणीक लेखन, आनी दर्जेदार संशोधन पद्दतींत structured प्रशिक्षण दितले, जाका लागून विद्यार्थ्यांक पद्दतशीरपणान वास्तवीक समस्या सोडोवपाक मेळटले.

सभापती महाशय, उच्च शिक्षण संस्थांनी संशोधन क्षमता आनीक घटमूट करपा खातीर, 'Fund Connect' हो उपक्रम सुरू करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां, जो प्राध्यापक आनी विद्यार्थ्यांक संशोधन निधी मेळपाक आनी आणि घटमूट संशोधन प्रकल्प उबारपाक मदत करपाचेर लक्ष केंद्रीत करतलो. जायत्या संशोधकांक फावो त्यो निधी येवजण्यो वळखुपाक आनी स्पर्धात्मक प्रस्ताव तयार करपाक आव्हानांक तोंड दिवचें पडटा. Fund Connect ही आवश्यकतेनुसार मार्गदर्शन, देखरेख आनी तज्ञांच्या आदारांतल्यान पुराय करतले.

सभापती महोदय, ह्या वर्सा हांव एक नवीन 'Academic Excellence Scheme' उपक्रम सुरू करपाचो प्रस्ताव मांडटां. ह्या येवजणेचो प्राथमिक उद्देश गोंयच्या विद्यार्थ्यांक विशिष्ट विशयाचेर खोलायेन गिन्यान मेळोवपाची संद दिवप, प्रभावी शिक्षणशास्त्र तयार करप आनी शिक्षणीक आनी संस्थांच्या सहकार्यान संशोधन वाडोवप हो येवजणेचो मुखेल हेत आसा. हे येवजणे वरवीं, वेगवेगळ्या उच्च शिक्षण संस्थां कडल्यान आनी निवडक विशयांत वेंचून काडिल्ल्या विद्यार्थ्यांक IIT Goa, NIT Goa आनी हेर मान्यताय मेळिल्ल्या संस्थांनी प्रशिक्षण आनी Internship खातीर नेमणूक करतले.

सभापती महाशय, **Parikshak** ही वेवस्था प्रोग्रामिंग शिक्षणांत सुदारणा करपाक आनी अभियांत्रिकी आनी आयटी पदवीधरांतल्या कोडिंग कुशळटायेच्या उणावाक तोंड दिवपाक वेब आदारीत स्वयंचलीत प्रोग्राम ग्रेडिंग साधन विकासाखातीर आसा. हाजे मुखेल खाशेलपणां म्हळ्यार स्वयंचलीत ग्रेडिंग, साहित्यचोरी सोदून काडप, लायव्ह निरिक्षण, तपशीलवार विश्लेशण आनी तात्काळ प्रतिसाद, तशेंच दर्जेदार Question Bank हांचो तातूंत आसपाव आसा. चालू शिक्षणीक वर्सा गोंय विद्यापिठा सयत 10 म्हाविद्यालयांनी Parikshak चालीक लावपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां.

सभापती महाशय, ITI Limited हांणी प्रस्तावीत केल्लो **'शिक्षा सेतु'** ही गोंयच्या उच्च शिक्षण संस्थांनी शिकोवप-शिक्षण पर्यावरण प्रणालींत बदल घडोवन हाडपाचो हेतू आशिल्ली एकवटीत शिक्षण वेवस्थापन प्रणाली आसा. हो प्लॅटफॉर्म सद्याच्या ई-समर्थ प्रणालींत उपलब्ध नाशिल्ल्या प्रगत मॉड्यूलांची वळख करून दिता, तातूंत ऑनलायन प्रयोगां खातीर virtual लॅब, अभ्यासक्रम-संरेखित 3D सामुग्री आशिल्लो 3D स्कॉलर प्लॅटफॉर्म आनी वैयक्तीक, बहुभाषी आनी अनुकूल शिक्षणाक आदार करपी AI आदारीत शिक्षक हांचो आस्पाव आसा.

सभापती महाशय , नवोदित लेडी पायलटांक शिक्षण घेवपाक अर्थीक आदार दिवपा खातीर उच्च शिक्षण खात्या वरवीं **'मुख्यमंत्री उडाण भरारी येवजण'** सुरू करपाचोय हांव प्रस्ताव दितां, जाचे खातीर 1 कोटी रुपयांची अर्थसंकल्पीय तजवीज केल्या.

सभापती महाशय, गोंय अभियांत्रिकी म्हाविद्यालयांत एक **'Technology Business Incubator'** स्थापन करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां जो State Apex Incubator म्हणून काम करतलो आनी हेर म्हाविद्यालयां Hub and Spoke मॉडेला वरवीं तातूंत इन्क्युबेट करतले.

सभापती महाशय, शिक्षणीक दर्जो, भलायकी, नितळसाण, पर्यावरण आनी खेळांमळार सुदारणा करून व्यक्तीमत्व विकासाक चालना दिवपाच्या हेतान **'गोंयची आदर्श शाळा'** ही

शाळांमदी स्पर्धात्मक मोहीम जाहीर करपाक म्हाका खोस जाता. ह्याच्या अंतर्गत पुराय गोंय राज्यांतल्यो सगल्या माध्यमांच्यो शाळा वांटेकार जातल्यो.

सभापती महाशय , गोंय राज्यांतल्या सगळ्या विशेश शाळांक घटमूट करपाच्या हेतान नवी व्यापक **Children with Special Needs येवजण** सुरू करपाचो प्रस्ताव दवरता आनी ताका लागून ह्या विशेश शाळांक अतिरिक्त सुविधा मेळटल्यो. सगळ्या हायस्कुलांक आनी उच्च माध्यमीक शाळांक biodegradable सॅनिटरी पॅड दिवपाचो प्रस्ताव आसा जाचे खातीर 1 कोटी रुपयांची तजवीज केल्या.

सभापती महाशय, अंदू गोवा माध्यमीक आनी उच्च माध्यमीक शिक्षण मंडळाक 50 वर्सां पुराय जाता. ह्या भांगरा महोत्सवाच्या निमतान शिक्षणाचो दर्जो वाडोवपा खातीर, शिक्षणीक संस्थांक घटमूट करपा खातीर, अध्यापन पद्दत सुदारपा खातीर आनी परिक्षा आनी मूल्यमापन पद्दत सुगम करपा खातीर वर्सभर चलपी कार्यावळी जातल्यो. राज्यांत संवसारीक दर्जाचें शिक्षण दिवपाच्या हेतान म्हज्या सरकारान GATE International School, Aldeia and group, Rising Indy school of excellence ह्या आंतरराष्ट्रीय शाळांक परवानगी दिल्या.

सभापती महाशय, कुजीरा शाळा संकुलाच्या यशाचेर आदारून म्हजें सरकार ह्या वर्सा सावन दवर्ली मडगांव हांगा **"मठग्राम विद्या संकुल"** सुरू करपाच्या कामाक सुरवात करतलें. तशेंच सांखळींत नवी उच्च माध्यमीक शाळे वांगडा एकत्रीत शिक्षणीक संकुल स्थापन करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां.

सभापती महाशय, म्हजें सरकार बालरथ येवजणेंत दुरुस्ती करून नव्यो बालरथ बशी टप्प्याटप्प्यान स्कूलांक दितले.

Programme for Scientifically Inspired Leadership ही कार्यावळ उच्च शिक्षण संचालनालय आनी GSCERT हांणी अमेरिकेच्या हार्वर्ड विद्यापिठाच्या सहकार्यान गोंयांत घडोवन हाडली. हे कार्यावळींत 18 सरकारी आनी सहाय्यक ग्रामीण उच्च माध्यमीक शाळांतल्यान अकरावेचे 100 विद्यार्थी आनी 40 उच्च माध्यमीक शाळा शिक्षक प्रशिक्षीत म्हणून आस्पावले. जुलय 2026 वर्सा हार्वर्ड विद्यापीठान शाळा आनी कॉलेजीच्या प्राध्यापक आनी विद्यार्थ्यां खातीर प्रशिक्षण घडोवन हाडपाचो प्रस्ताव आसा.

सभापती महोदय, गोंय Art महाविद्यालयाक शिक्षणीक मुळावी बांदावळ घटमूट करपाक आनी संस्थेचें दायज स्वरूप तिगोवन दवरपा खातीर 9 कोटी रुपया दिवपाची येवजण आसा. विद्यार्थ्यांक आधुनिक कलाकृतींनी सुसज्ज करणपाखातीर हांव शिल्पकला स्टुडिओ सुसज्ज आनी चड शिक्षण-केंद्रित करपाखातीर अपग्रेड करपाचो प्रस्ताव दवरता. प्रिंटमेकिंग स्टुडिओ आनी Mural स्टुडिओंची साहित्य सुविधांसयत सुदारणा जातली.

सभापती महाशय, म्हज्या सरकारान फाटल्या 25 वर्सा वयर आस्तित्वांत आसपी आयुर्वेद महाविद्यालय आणि होमियोपथी महाविद्यालय हांका Grants दिवपाचो प्रस्ताव हांव मांडता तशेच गोवा विद्यापीठांत PM-USHA अंतर्गत Infrastructure & Research sector खातीर निधी वापर करून देशांत पयले येवपाची नामना जोडल्या हे जाहीर करता. गोवा विद्यापीठाक म्हंजे सरकार भरीव मदत करून प्रोत्साहन दियत रावतले हाची पुराय जनतेक हांव गवाय ह्या निमतान दिता. Dona paula हांगा Goa College of Pharmacy, Goa College of Homescience, Goa College of Fine Arts, Goa College of Music, Goa

College of Architecture and Goa College of Education अशीं ६ कॉलेजी आस्पावन घेवपी इंटिग्रेटेड कॉलेज कॉम्प्लेक्स ‘महाविद्यालय संकुल’ बांदपाचें काम अंदूं सुरू जातलें.

SKILL DEVELOPMENT AND ENTREPRENEURSHIP

सभापती महाशय , कुशळटाय विकास खात्याक 110 कोटी रुपयांची तरतूद आसा, तातूंतले 101 कोटी रुपया महसूलाक आनी 9 कोटी भांडवल खर्चा खातीर आसात.

सभापती महोदय, आमच्या राज्याचो फुडार आशिल्ले आमचे विद्यार्थी फकत शिकिल्ले न्हय तर योग्य कुशळटायेन सज्ज आसूंक जाय. देखूनूच शिक्षण उद्देगीक गरजे प्रमाण खंय जुळटा आनी खंय घटमूट करचें पडटलें हें वळखुपा खातीर Skill Gap Analysis करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां.

सभापती महाशय , प्रधानमंत्री कौशल्य आनी रोजगार परिवर्तन (PM-SETU) येवजणेखाला हांव पांच सरकारी आयटीआय म्हळ्यार दिवचले सरकारी आयटीआय Hub आयटीआय म्हूण आनी म्हापसा, पेडणें, पणजी आनी वास्को हांगा सरकारी आयटीआय Spoke आयटीआय म्हूण अपग्रेड करपाचो प्रस्ताव मांडटां जाका लागून आधुनिक मुळाव्यो सुविधा, प्रगत यंत्रसामग्री, डिजिटल प्रयोगशाळा आनी उद्देगसंबंदीत अभ्यासक्रमांचो बरे तरेन वापर जाता हें सिध्द जातलें. ह्या Hub and Spoke मॉडेला वरवीं पुराय गोंयांत प्रशिक्षण दर्जो, प्रशिक्षक क्षमता आनी रोजगारक्षमताय परिणामांत म्हत्वाची वाड जातली.

सभापती महाशय, तंत्रीक शिक्षण आनी कार्यबळांत बायलांचो वांटो वाडोवपा खातीर म्हजें सरकार **‘मुख्यमंत्री सुकन्या कौशल विकास प्रोत्साहन योजना’** खाला सरकारी ITIत नांव नोंद करपी बायल प्रशिक्षीतांक शंबर टक्के ट्युशन फी माफ आसतली. ह्या म्हत्वाच्या उपक्रमाक लागून शाळा सोडपाचें प्रमाण उणें जातलें, तरणाट्या बायलां मदीं कुशळटाय संपादन करपाक प्रोत्साहन मेळटलें आनी गोंयच्या अर्थीक विकासांत तांची भुमिका बळकट जातली. हे प्रस्तावीत येवजणे खाला सुमार 1,000 बायलां उमेदवारांक हाचो फायदो मेळटलो.

सभापती महाशय, काकोडा सरकारी आयटीआय हांगा ड्रोन रिमोट पायलट प्रशिक्षण संचालक केंद्र सुरू करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां. काकोडा सरकारी आयटीआयन ड्रोन पायलट आनी ड्रोन तंत्रज्ञ अभ्यासक्रम सुरू केल्यात. हांगा प्रस्तावीत केल्ल्या ड्रोन rtpo केंद्राक लागून ह्या केंद्रांत प्रशिक्षण घेवपी गोंयकार तरणाट्यांक ड्रोन उड्डाणाचे परवाने दिवपाक मेळटले जी गोंयची पयली सुविधा थारतली.

महोदय, थळाव्या लोकांची दीर्घकाळाची मागणी पुराय करपा खातीर सांगें आनी धारबांदोडा तालुक्यांत नव्यो सरकारी आयटीआय बांदपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां.

सभापती महाशय, कुशळ थळावो कामगारवर्ग तयार करपाक इव्हेंट प्रोडक्शन मॅनेजमेंट, Technical Rigging and Staging, Light and Sound Engineering आनी Wedding Hospitality सहकार्याच्या मळार Certificate Courses सुरू करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां.

FINANCE

सभापती महोदय, अर्थ खात्याक दिल्लें वाटप 545 कोटी रुपया आसा तातूंतले 536 कोटी रुपया भांडवल खर्चा खातीर आसात.

सभापती महोदय, सरकारा खातीर कामां करपी विक्रेत्यांक आनी एजन्सींक अनुदानीत दरान EDC वरवीं 'Bill Discounting Facility' चालीक लावपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां. Renewable Energy Projects खातीर अतिरिक्त सवलत दिवपा खातीर आनी येवजणेच्या मापदंडा भितर Agriculture and Allied activities तशेंच Commercial and Residential Complexes बांदपाचो आस्पाव करपा खातीर 'Mukhyamantri Modified Interest Rebate Scheme' दुरुस्त करतले.

सभापती महोदय, CMRY रिणां घेवप्यां खातीर सोपी Exit Scheme येवजण दिवपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां, जातूंत उद्देजकाक दोन वर्सां भितर वेवसाय फायद्यान चलोवंक मेळना हें कळ्ळें जाल्यार दोन वर्सांच्या काळा भितर मुळावें principal पयशें फारीक करून भायर सरपाचो पर्याय आसतलो.

Litigation खाला बऱ्याच काळासावन प्रलंबीत आशिल्ली सरकारी येणावळ settle करपा खातीर, नागरिकांक आनी वेवसायांखातीर वेगवेगळ्या खात्यांतल्यान One Time Settlement Scheme तयार करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां.

सभापती महाशय , 'स्मार्ट सिटी' मिशन पुराय जावपाचे वाटेर आशिल्ल्यान स्मार्ट सिटी SPV ह्या वर्सा सावन अर्थ खात्याच्या प्रशासकीय नियंत्रणाखाला हाडटले जी गोंयच्या शारी वाठारांनी O&M आनी हेर मुळावी बांदावळ कामां चालू दवरतली.

TREASURY AND ACCOUNTS ADMINISTRATION

सभापती महोदय, खजिनो आनी लेखा खात्याक 2,448 कोटी रुपयांची तजवीज केल्या.

हांव 'SAMPANN' ही पुराय पेन्शन व्यवस्थापन पद्धत चालीक लावपाचो प्रस्ताव मांडटा, जाका लागून पेन्शन व्यवस्थापन, सेवा वितरण सहज जातलें आनी पेन्शन मध्यस्थ एजन्सीबगर थेट लाभार्थ्यांच्या बँक खात्यांत जमा जातलें, जाचो लाव सुमार 55,000 पेन्शनधारकांक जातलो.

सभापती महाशय, कार्यक्षमताय, अचूकता, पारदर्शकता आनी एकंदर अर्थीक वेवस्थापन वाडोवपा खातीर सरकारी अर्थीक वेवस्थेचें modernization करपाचो आनी treasury accounting system upgrade करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां जी भौशीक अर्थीक मळार प्रभावी समेट, उच्च तंत्रज्ञान ऑटोमेशन आनी पारदर्शकता हाडटली.

INFRASTRUCTURE SECTOR
Goa State Infrastructure Development Corporation

सभापती महाशय , GSIDCक वाटप 300 कोटी रुपया आसा. राज्य सरकाराची मुखेल मुळावी बांदावळ विकसीत करपी कंपनी म्हणून GSIDCचें काम चालूच आसा. 25 वर्सा सावन GSIDCन संवसारीक दर्ज्याच्या मुळाव्या साधनसुविधांच्या मळार सगळ्या क्षेत्रांनी

आपली उपस्थिती जाणवल्या मागीर ती शिक्षण, भलायकी, रस्ते आनी पूल, प्रशासकीय इमारती, येरादारी वा जेटी आसूं.

भौशीक वापरा खातीर अंदूं सकयल दिल्ले ‘**Annexure - A**’ प्रकल्प सुरू करतले.

Sr. No.	Name of the project/ work	Constituency	Cost (Rs. In crore)
1	Construction of Football Ground at Carmona in Benaulim Constituency.	Benaulim	5.74
2	Construction of Government Office Complex at Bicholim, Goa	Bicholim	38.78
3	Construction of 50 Bedded Integrated AYUSH Hospital at Velguem, Bicholim Taluka, Goa	Bicholim	20.97
4	Re-development of KTC Bus Stand at Bicholim	Bicholim	16.43
5	Construction of Modern Fire Station at Bicholim.	Bicholim	10.97
6	Construction of Panchayat Building for Village Panchayat Pale – Cotombi, Bicholim, Goa	Bicholim	4.74
7	Construction of Hall at GHS Navelim in Bicholim	Bicholim	3.34
8	Construction of Primary Health centre Candolim	Calangute	16.47
9	Construction of new building for Government ITI at Canacona	Canacona	6.71
10	Construction of Road Over Bridge (ROB) at LC Gate No. 37 at km. 411+6/7 (Railway chainage) including approaches	Cumbharjua	35.76
11	Construction of Multipurpose Community Hall for Department of Tribal Welfare at Mullem Paroda in Salcete Taluka Goa.	Cuncolim	2.6
12	Construction of New Panchayat Ghar for V.P. Chandor-Cavorem in Cuncolim	Cuncolim	5
13	Infrastructure works for Sanjay Centre for Special Education at Curchorem	Curchorem	14.39
14	Upgradation and refurbishment of the Primary Health Centre Curtorim	Curtorim	16.25
15	Demolition and re construction of Margao Government Industrial Training Institute and Government Multipurpose Higher Secondary school at Borda, Margao, Goa - Phase I	Fatorda	25.73

16	Setting up of 50 Bedded Integrated AYUSH Hospital at South Goa, T.B. Hospital premises, Margao, Salcete	Margao	11.87
17	Construction of 6 Lane Road Over Bridge including approaches at Rawanfond, Margao (Phase I)	Navelim	20
18	Construction of Terminal Building at Captain of Ports Jetty at Panaji, Goa.	Panaji	30.06
19	Renovation of Samadhi of First Chief Minister of Goa Shri. Bhausaheb Bandodkar at Miramar,	Panaji	12.5
20	Construction of office of Inspectorate of Factories & Boilers at Altinho, Panaji,Goa.	Panaji	9.43
21	Development Freedom fighters memorial at Patradevi	Pernem	9.96
22	Construction of Panchayat Building in Keri in Sattari Taluka	Poriem	2.67
23	Construction of Multipurpose Hall having Badminton court, Gymnasium, Changing room & other facilities at Socorro Ground	Porvorim	13.87
24	Renovation of Building of Directorate of Higher Education at Porvorim, Goa	Porvorim	9.79
25	Construction of Hostel for Government College of Arts, Science and Commerce, Khandola	Priol	5.7
26	Re-construction of Government Primary School at Bhoma Ponda Civil, Plumbing and Electrical Works	Priol	2.85
27	Construction of Hostel at Government College of Arts, Science & Commerce at Quepem, Goa.	Quepem	4.55
28	Construction of Rural Medical Dispensary at Rivona under Primary Health Centre, Quepem	Quepem	2.26
29	Expansion and Upgradation of infrastructure of Primary Health Centre, Sanguem	Sanguem	15.19
30	Construction of Four lane bridge at Sanguem Town-Approach Road Works	Sanguem	7.9
31	Construction of Panchayat Building alongwith Multipurpose Hall for Village Panchayat Curdi in Sanguem Taluka	Sanguem	2.53
32	Reconstruction of Panchayat Ghar along with Commercial Shops, Hall and other amenities for administrative purpose at Molcornem, Quepem, Goa	Sanguem	2.24
33	Widening of Road to 18m width for a total road length of 3.150 km	Sanquelim	36.22

34	Upgradation of existing Rural Medical Centre at Collem, Dharbandora	Sanvordem	8.05
35	Construction of Panchayat Building of Village Panchayat Dabal	Sanvordem	2.78
36	Construction of Panchayat Ghar and Shopping Complex in the Property of V.P Shiroda	Shiroda	10.4
37	Construction of multipurpose Community Hall for Department of Tribal Welfare at Nirankal, Ponda, Goa	Shiroda	1.68
38	Construction of 100 bedded hospital in Phase II of expansion of IPHB	St. Andre	31.47
39	Construction of New Lecture Hall (1,2 &3) at Goa Medical College and Hospital at Bambolim	St. Andre	19.11
40	Construction of Day Care Centre at Institute of Psychiatry and Human Behaviour Complex, Bambolim	St. Andre	13.64
41	Construction of New Hospital Block in place of existing Hospital for Institute of Psychiatry & Human Behaviour, Goa: Ring Road - Phase I	St. Andre	9.28
42	Construction of Panchayat Ghar at Assolna.	Velim	2.4

सकयल दिल्ल्या ‘**Annexure - B’** प्रकल्पांचेर काम ह्या वर्सा सुरू जातलें

Annexure -B

Sr. No.	Name of the project/ work	Constituency	Cost (Rs. In crore)
1	Development of the Koti Tirth Corridor at the site of Shri Saptakoteshwar at Divar, Tiswadi Goa	Cumbharjua	50
2	Construction of 15 bedded Urban PHC at Cuncolim	Cuncolim	18
3	Construction of Ravindra Bhavan at Tuem in Pernem Taluka Goa	Mandrem	101
4	Renovation / Beautification of the Police Headquarters Complex and surrounding area of PHQ Panaji	Panaji	45.62
5	Construction of the new Museum building of Goa State Museum.	Panaji	22
6	Construction of new premises for Primary Health Centre at Porvorim	Porvorim	27.77

7	Construction of Salvador do Mundo – Chodan Bridge	Porvorim&Mayem	274
8	Upgradation/ Reconstruction of PHC, Betki in Priol Constituency	Priol	25
9	Construction of Multipurpose Panchayat Complex at Pilerne, Marra, Goa	Saligao	14.1
10	Construction of Ravindra Bhavan, Sanguem.	Sanguem	78
11	Construction of additional facilities at Ravindra Bhavan Sankhali.	Sanquelim	32.58
12	Construction of bridge at Sonal Tar Sanvordem in Sattari Taluka	Sanvordem	29.93
13	Construction of College block, Goa Medical College	St. Andre	205
14	Construction of New Resident doctors hostel at Goa Medical College & Hospital at Bambolim, Goa	St. Andre	106.4
15	Construction of New boys' hostel at Goa Medical College & hospital at Bambolim, Goa	St. Andre	90
16	Mahavidya Sankul - Common campus for 6 professional colleges at Goa University Campus, Taleigao	Taleigao	400
17	Construction of Pirna Village Panchayat Complex at Talap Wada, Pirna, Bardez Goa	Tivim	4.02

SEWERAGE CORPORATION

सभापती महोदय, Sewerage Corporationक 191.5 कोटी रुपया वाटप आसा.

सभापती महोदय, ह्या अर्थीक वर्सा फुडले Sewerage प्रकल्पांचे Annexure C प्रमाण काम सुरू जातलें अशें सांगपाक म्हाका खोस जाता:

Annexure C

Sr.No	**Constituency**	**Name of Work**	**Cost (In Crs)**	**Tentative Date of Completion**
1	Margao	Vacuum Sewer System in Low Lying Areas of Margao Constituency	41.41	May-27
2	Mormugao	Rehabilitation of Non-Man Entry pipe sewers by trenchless technology in Mormugao Constituency – Phase I	62.37	May-27
3	Mormugao	Providing, Laying, Commissioning of sewer line by horizontal directional drilling method - in Mormugao Constituency	57.69	Dec-27

4	Mormugao	Refurbishment and Upgradation of Intermediate Pumping Station at Different Location in Mormugao Taluka	29.05	15 months from Start of Work
5	Mormugao	Relaying of Damaged / Choked Sewerline in Mormugao Constituency	7.26	10 months from start of work
6	Panaji	Upgradation of Existing Sewage Pumping Station by Providing, Supplying, Installation, Testing and Commissioning of SCADA System	9.35	Dec-27
7	Panaji	Upgradation of Existing Sewage Pumping Station and Commissioning of SCADA System of centrifugal pumps in Panaji City	9.75	Dec-28
8	Vasco, Navelim, Madkai, Porvorim, Colva	Design, Construction, Supply, Erection, Testing and Commissioning of Tertiary Treatment for Various Sewerage Treatment Plants in Goa	65.79	12 months from Start of Work

सभापती महोदय, येवपी अर्थीक वर्सा फुडले प्रकल्प Annexure D प्रमाण पुराय जावपाचे आसात अशेंय सांगपाक म्हाका खोस जाता:

Annexure D

Sr. No.	Constituency	Name of work	Cost in crores	Expected date of completion
1	Calangute	Construction of Tertiary Treatment by Disc Filter System for 5.6 MLD Capacity STP at Baga	5.52	Apr-26
2	Curchorem	Sewerage Scheme for Kakoda and surrounding areas of Curchorem Town in Quepem Taluka	7.44	Mar-27
3	Curchorem	Sewerage Scheme for Curchorem Town and surrounding areas in Quepem Taluka Zone Zone 2 A	12.96	Mar-27
4	Curchorem	Sewerage Scheme for Cuppamodi and surrounding areas of Curchorem Town in Quepem Taluka Zone 3A	40.47	Mar-27
5	Curchorem	Commissioning of 7.50 MLD Raw Sewage pumping Station and Sewage	37.35	Mar-27

		Treatment Plant and O&M for 2 years at Curchorem - Goa		
6	Curchorem	Commissioning of sewer line by horizontal directional drilling method in Curchorem Constituency of Quepem Taluka.	10.30	May-26
7	Curchorem	Construction of Pumping Station in Curchorem Constituency in Quepem Taluka.	10.11	Dec-26
8	Curtorim	Commissioning of Sewerage network by horizontal directional drilling (HDD) in Ponda Taluka and its surrounding areas - Zone-1 Phase-2	10.16	Dec-26
9	Entire State	Commissioning of Smart Sewage Tanker Tracking System & Centralised Command Centre	8.00	Apr-26
10	Fatorda	Rehabilitation of Non-Man Entry pipe sewers by trenchless technology in Fatorda Constituency .	6.62	May-26
11	Fatorda	Rehabilitation of Non-Man Entry pipe sewers in Fatorda Constituency.	8.15	Oct-26
12	Fatorda	Rehabilitation of Sewer Network from entry gate of Collector Office to Inox junction behind KTC Bus Stand in Fatorda Constituency	5.10	Dec-26
13	Mapusa & Aldona	Sewerage Scheme for Mapusa and its surrounding areas in Bardez Taluka	8.35	Mar-27
14	Margao	Commissioning of Sewerage network by horizontal directional drilling in Durbhat village of Ponda Taluka and its surrounding areas - Zone-1 Phase-3	8.49	Dec-26
15	Margao & Navelim	Revamping of 7.5 MLD to 20 MLD STP at Shirvodem in Margao Goa	79.32	Mar-27
16	Navelim	Commissioning of Sewer networks by Trenchless method in Navelim Constituency	36.56	Mar-27

17	Navelim	Commissioning of Sewer networks by Trenchless method in Navelim and surrounding in Navelim Constituency	38.68	Dec-26
18	Panaji	Maintenance of sewage network in and around Panaji city-Urgent Supply & Installation of Centrifugal Sewage Pumps in PS1, PS2, PS3,PS5 PS9, PS10, PS11 and KTC pumping stations.	5.99	Mar-27
19	Panaji	Design, Construction, Supply, Erection, Testing and Commissioning of Tertiary Treatment by Disc Filter System for 15 MLD Capacity STP at Tonca.	10.51	Feb-27
20	Panaji	Design, Construction, Supply, Erection, Testing and Commissioning of Tertiary Treatment by Disc Filter System for 12.5 MLD Capacity STP at Tonca.	0.12	Feb-27
21	Porvorim	Providing, laying, testing and commissioning of Sewerage network In Porvorim	7.07	Dec-26
22	Porvorim	Sewerage Scheme for Porvorim towards Pomburpa and nearby areas in Bardez Taluka Phase – I Part – C.	42.89	Dec-26
23	Porvorim	Sewerage Scheme for Porvorim including areas from Vidhan Sabha To Coquerio Circle and its surrounding areas in Bardez Taluka Phase – I	31.24	Dec-26
24	Porvorim	Commissioning of 20MLD Raw Sewage Pumping Station and 20 MLD STP for Porvorim Sewerage Scheme, Goa.	52.53	Dec-26
25	Porvorim	Sewerage Scheme for Porvorim and its Surrounding areas in Bardez Taluka Phase – Providing,laying & commissioning of Trunk main to STP Part A	17.22	Mar-27
26	Porvorim	Sewerage Scheme for Porvorim and its Surrounding areas in Bardez Taluka Phase – Providing,laying & commissioning of Trunk main to STP	24.77	Mar-27

		Part C with Creek Crossing		
27	Sanquelim	Sewerage Network by Trenchless Technology Trunk Main PHC Junction to Housing Board Junction	9.72	Dec-26
28	Sanquelim	Sewerage Network by Trenchless Technology Trunk Main Housing Board to Harvalem	10.00	Dec-26
29	Sanquelim	Sewerage Network by Trenchless Technology Trunk Main Supache Pud Harvalem	10.35	Dec-26
30	Sanquelim	Construction of 2 Nos of Pumping Station, near Ravindra Bhavan	8.18	Dec-26
31	Sanquelim	Sewerage Network by Trenchless Technology Extension area of Phase I Sanquelim Constituency	9.65	Mar-27
32	Sanquelim	Sewerage Network by Trenchless Technology Extension area of Phase I Sanquelim	9.38	Mar-27
33	Sanquelim	Sewerage Network by Trenchless Technology Extension area of Phase I Sanquelim Constituency	9.53	Mar-27
34	Sanquelim	Sewerage Network by Trenchless Technology Extension area of Phase I Sanquelim Constituency	27.52	Mar-27
35	Sanquelim	Construction and Commissioning of 3.8 MLD Raw Sewage Pumping Station and 3 MLD STP in Sanquelim	20.45	Mar-27
36	Taleigao	Design, Construction, Supply, Installation, Testing, Commissioning of Pumping Stations including laying of Pumping Main for Taleigao Sewerage Scheme.	9.21	Mar-27
37	Taleigao	Construction of balance works of Intermediate Pumping Station No. 8 at Durgawadi in Taleigao Constituency.	5.21	Dec-26
38	Vasco	Design, Construction, Supply, Installation, Testing, Commissioning of	6.11	Dec-26

		Pumping Stations in Vasco Constituency		
39	Vasco	Providing of sewer line by horizontal directional drilling method in Vasco Constituency of Mormugao Taluka	7.75	Dec-26
40	Vasco	Rehabilitation of Non-Man Entry pipe sewers by trenchless technology in Vasco Constituency .	5.88	Oct-26
41	Vasco	Rehabilitation of Non-Man Entry pipe sewers by trenchless technology in Vasco Constituency .	5.63	May-26
42	Vasco	Rehabilitation of Non-Man Entry pipe sewers by trenchless technology in Vasco Constituency	10.63	Mar-27
43	Vasco	Rehabilitation of Non-Man Entry pipe sewers by trenchless technology in Vasco Constituency	5.47	Mar-27

Public Works Department

सभापती महोदय, भौशीक बांदकाम खात्याक दिल्लें वाटप 1,897 कोटी रुपया आसा, तातूंतले 575.5 कोटी रुपया महसूलाक आनी 1321.5 कोटी भांडवल खर्चा खातीर आसात.

सभापती महाशय, म्हज्या सरकारान ह्या अर्थीक वर्सा सावन थारायलां की, प्रत्येक आमदारान दर एका अर्थीक वर्साचे सुरवेक Capital works खाला आनी Repair and Maintenance कामांची priority यादी दिवची. दरेका वांगड्यान आपल्या विधानसभा मतदारसंघा खातीर दिल्ल्या Priority प्रमाण म्हजें सरकार मंजुरी दितलें आनी दरेक मतदारसंघाक सगळ्या खात्यांची मेळून 100 कोटी रुपयांची मंजुरी ही मर्यादा आसतली.

सभापती महाशय , आमच्या 'डबल इंजिन' सरकाराक लागून राज्यांत राष्ट्रीय म्हामार्गांची उदरगत करपा खातीर आमच्या राज्याक व्हडा प्रमाणान मंजूरी मेळ्ळ्या. अंदूं MoRTH कडल्यान राष्ट्रीय म्हामार्गा खाला 3 हजार कोटी रुपयांची मंजुरी मेळटली अशी आमी अपेक्षा दवरतात. आमचे मानादीक प्रधानमंत्री तशेंच माननीय केंद्रीय मंत्री श्री. नितीन गडकरीजी हांचेखातीर हें शक्य जालां.

सभापती महाशय , ह्या वर्सा 03 मुखेल प्रकल्पांचेर काम सुरू जातलें तें म्हणल्यार, तुयें इलॅक्ट्रॉनीक सिटी सावन NH मेरेन रस्तो जोडपाक 4 लेन रस्तो, सांग्याच्या पायकदेव देवळाकडेन वचपी पूल आनी गोंय वैजकी म्हाविद्यालय आनी भोंवतणच्या संस्थांकडे जावपी येरादारी आनी सोबीतकाय ह्या कामांखातीर वट्ट 444.63 कोटी रुपयांची तजवीज आसा. मडगांव रेल्वे स्टेशनाचेर रेल्वे फुटब्रिजाचें कामय ह्या वर्सा सावन सुरू जातलें जाचे खातीर फावो ती तजवीज केल्या.

सभापती महोदय, 2026-2027 वर्सा सगळ्या विधानसभा मतदारसंघांनी रस्त्यांच्या दर्जात सुदारणा करपाचो आनी रस्ते आनी पूल क्षेत्रांतल्या हेर कामांचो विचार करता आनी ह्या सगळ्या प्रकल्पांखातीर 1,237.5 कोटी रुपयांचें खर्च राखून दवरला.

सभापती महाशय, इमारतींची दुरुस्ती, आनी देखरेख करपाखातीर 372.83 कोटी रुपयांची तरतूद केल्या.

सभापती महाशय, गोंय राज्यांत रस्त्यांचे देगेर आनी रस्त्या पलतडीं गरजेच्या मुळाव्या साधनसुविधांची वेवस्था करप आता गरजेचें जालां. गरजेच्या मुळाव्यो साधनसुविधा घालतना रस्तो खणपाचेर नियंत्रण हाडपाखातीर म्हज्या सरकारान भौशीक बांदकाम खात्या वरवीं आंतर विभागीय समन्वय समिती स्थापन केल्या जी रस्तो खणप गरजेचें आसा अशा सगळ्या नव्या प्रकल्पांच्या परवानगींचेर नदर दवरतली. अंदु निर्माण जावपी नव्या रस्त्यांक Utility Duct घालपाचोय हावेस आसा.

सभापती महोदय, रस्ते आनी पुल क्षेत्र तशेंच इमारती क्षेत्रा खाला येवपी सगळ्या मुखेल उदरगत प्रकल्पांक 5 वर्सांच्या काळाखातीर O&M घटक आसतलो जाका लागून ह्या प्रकल्पांच्या देखभालीखातीर येवपी खर्च उणो करपाक मदत जातली.

सभापती महाशय, हाचेफुडे सुरू जावपी सगळ्या प्रकल्पांचे GIS mapping & monitoring करपाचोय आमचो निर्धार आसा.

सभापती महाशय, म्हजें सरकार राज्याचे एकंदर उदरगती खातीर वावुरता आनी ह्या अर्थीक वर्सा सगल्या 40 विधानसभा मतदारसंघांनी सुरू जावपाचे मुखेल प्रकल्प रस्ते आनी पुलां खातीर Annexure E आनी Building क्षेत्रा खातीर Annexure F प्रमाण आसात.

ANNEXURE-E

Sr. No	Constituency	Name of Work	Cost in Rs. Crore
1	Aldona	Improvement and Hotmixing of Rural Road for length of 11.574 km in Aldona Constituency	6.59
2	Aldona	improvement and Hotmixing of road carona to panolem (calvim bridge approached road) in aldona constituency	1.70
3	Aldona	urgent resurfacing of various damaged roads in village panchayat nachinoda in aldona constituency	0.90
4	Benaulim	Resurfacing of road at Seraulim, Per - Seraulim and Duncolim in V.P.V. Seraulim in Benaulim Constituency.	5.43
5	Benaulim	Resurfacing of roads from Papa Joe to Carmona Church and other connecting roads in V.P. Carmona in Benaulim Constituency.	3.54
6	Bicholim	Construction of road near Amthane Dam from Mopa Airport interconnectivity in Bicholim Constituency of Bicholim Taluka	23.51

7	Bicholim	Improvement and hotmixing of road MDR-23 from Bus stand Bicholim to Y Junction at Dodamarg of V.P. Latambarcem in Bicholim Constituency of Bicholim Taluka	15.34
8	Bicholim	Improvement , widening & hot mixing of leftout wards of Bicholim Municipal Council for a length of 16.16km in Bicholim Constituency of Bicholim Taluka	10.99
9	Calangute	Improvement Hotmixing and widening of road in a Length of 4.20 Km from Jambleshwar Temple upto Fisherman Jetty Sinquerim Calangute Constituency in Bardez Taluka	8.74
10	Calangute	Improvement and hotmixing of various left out roads in VP Parra for length of 6.00 km in Calangute constituency in Bardez Taluka	5.83
11	Calangute	Improvement and hotmixing of various Internal Roads in a length of 15.86 km in V.P. Candolim under Calangute Constituency	7.02
12	Canacona	Hotmixing of various roads under Jurisdiction of V.P. Loliem Polem in Canacona Constituency	6.46
13	Canacona	Construction of new rural road with ID 66141 for a length of 4.16 km at Nadkem in V.P. Cotigao in Canacona Constituency of Canacona Taluka.	6.61
14	Cortalim	Re-surfacing of internal roads in V.P. of Velsao - Pale - Issorcim in Cortalim Constituency.	5.16
15	Cortalim	Improvement and resurfacing of roads in VP Sancoale in Cortalim Constituency.	10.39
16	Cortalim	Improvement &surfacing of roads in V.P cortalim in Cortalim Constituency.	5.58
17	Cumbharjua	Strengthening and improvement of main roads (Rural roads) with hot mix for a length of 10.63 Kms of Golti Navelim village in Cumbharjua Constituency of Tiswadi Taluka	9.70
18	Cumbharjua	Improvement and hotmixing of internal roads for a length of 9.7 Kms in entire V.P. of Cumbharjua in entire V.P. of Cumbharjua in Cumbharjua Constituency of Tiswadi Taluka under Tribal Sub Plan.	7.40
19	Cumbharjua	Strengthening and improvement of Rural Roads for the length of 8.8 Kms in Sao Mathias V.P. of Cumbharjua Constituency Tiswadi Taluka.	8.56

20	Cuncolim	Construction of Retaining wall at Shree Chandreshwar Bhutnath Temple to Mahaprasad Hall road at Village Panchayat Paroda.	4.19
21	Cuncolim	Urgent resurfacing and repairs of roads at Murida, Buinsa, Shidhnagar, Dandor and Addibhandh in the Municipal area of Cuncolim Constituency.	9.92
22	Cuncolim	Resurfacing of Roads by BC carpet at Goddar, Moll and nearby areas in Village Panchayat Macazana in Cuncolim Constituency	0.32
23	Cuncolim	Raising of height of roads in Paroda village (on stilt) to avoid flooding during rainy season	10
24	Curchorem	Improvement & hotmixing of road from Cada hall junction to Mirabag Bridge in Curchorem Constituency.	2.81
25	Curchorem	Resurfacing of internal road at Bondell Cacora in Curchorem Constituency	2.91
26	Curtorim	Improvement & widening of road from ramnagari junction to enclave on the border of guirodolim Village under jurisdiction of Curtorim Constituency	8.18
27	Curtorim	Strengthening and improving of MDR-39 by hot mixing and widening from Bosch showroom to St. Anthony ward on the border within macasana Village under judication of Curtorim Constitution.	9.07
28	Dabolim	Resurfacing of the roads at Matvem Dabolim in Dabolim Constituency.	2.15
29	Dabolim	Hotmixing of road from kaddi machine road in V.P Chicolna ,Bogmalo in Dabolim constituency .	1.69
30	Fatorda	Resurfacing of internal roads in Agalli, Murida and Don Bosco College in Fatorda Constituency.	3.76
31	Fatorda	Resurfacing of internal roads in Madel and Mungul in Fatorda Constituency	2.63
32	Mandrem	Improvement widening and hotmixing of road from Government College Virnoda to Satti Devasthan at Virnoda in V.P. Virnoda under Mandrem Constituency	7.80
33	Mandrem	Improvement & Widening & resurfacing of road from MDR-18, Mithagar, Arambol to Bhatwadi, Korgao boundary including branch roads at Arambol village in V.P. Arambol in Mandrem Constituency in Pernem Taluka	5.61

34	Mandrem	Widening, Improvement and resurfacing of road Shree Ravalnath Temple junction to Shree Ajoba Temple and other internal roads at Querim village in V.P. Querim - Terekhol in Mandrem Constituency in Pernem Taluka	7.08
35	Mandrem	Imp. Widening and re-surfacing of all left out roads under V.P. Arambol under Mandrem Constituency in Pernem Taluka"	5.23
36	Mapusa	Hotmixing, improvement including reinstatement of roads damaged by Electricity Department due to laying of underground cable in Market, Yard and KTC Bus stand at Mapusa in Mapusa Constituency	5.54
37	Mapusa	Reinstatement of Road Damaged by PWD (PHE) due to laying of water supply distribution pipeline in Ektanagar and Housing Boards areas in Mapusa Constituency	4.44
38	Mapusa	Milling of Bituminous Pavement along road from Taxi Stand to Ankush Warang Shop and Mapusa Urban Bank Building to Tar Bridge in Mapusa Constituency	4.71
39	Marcaim	Hotmixing of Rural road for a length of 5.86 kms in Marcaim Constituency of Ponda Taluka.	6.62
40	Marcaim	Providing hotmix for the road from GEC main road to Mahalaxmi Temple road junction via Dhonshi in Marcsim Constituency of Ponda Taluka.	3.35
41	Marcaim	Construction of road by providing soling & fullfrout at Aksan in V,P, Madaki of Marcaim Constituency. (Under Tribal Sub-Plan)	2.04
42	Margao	Providing and laying of pavers for existing road surface, construction of cross drains and drainage along road structure in ward no.18 of Margao Constituency.	5.40
43	Margao	Development and improvement to the area acquired for rehabilitation on Ring road at Comba in Margao constituency.	7.10
44	Margao	Construction of Nupur Setu (Khareband bridge) in Margao constituency	20
45	Mayem	Improvement of Rural road 84781 for a length of 0.95 Kms in Mayem Constituency of Bicholim Taluka.	1.65
46	Mayem	Urgent removal of potholes and reinstatement of trenches dug for laying of utility on various roads in Sankhali and Mayem Constituency of Bicholim Taluka.	7.18
47	Mormugoa	Urgent reconstruction of internal road near Murgao school at Headland sada in Mormugoa Constituency.	0.38

48	Navelim	Reconstruction of culvert on MDR-54 at Tolleband Darvarlim in Navelim Constituency.	1.11
49	Navelim	Strengthening & hotmixing of road at Dongrim & surrounding area in Navelim Constituency.	1.40
50	Nuvem	Re-instatement of road dug up for laying of L.T. underground cables at Nagwaddo, Pockwaddo, Chawl in V.P. Betalbatim in Nuvem Constituency.	3.78
51	Nuvem	Reinstatement of road dug up for laying LT underground cables at Luiswaddo , Igrezwaddo,Dogrim in V.P Majorda-Utorda-Calata in Nuvem constituency.	3.72
52	Panaji	Improvement with B.T. to the road from Vrindavan Chambers to Rego Hotel and all E.D.C. Patto Roads in Panaji constituency of Tiswadi Taluka.	16.75
53	Panaji	Improvement with B.T. (with hotmix) of roads and relaying paver inside the KTC Bus stand in Panjim Constituency.	7.70
54	Pernem	Hotmixing and Improvement of Rural Roads of Purva to Casarvanem for length of 2.2 KM in Pernem Constituency of Pernem Taluka	8.25
55	Pernem	Widening ,Improvement and hot mixing of road from NH-66 TO Patradevi NH -66 to Sakral langarbag in v.p Torxem in Pernem constituency of Pernem taluka	6.93
56	Pernem	Widening, Improvement and hot mixing of road from Hankhane junction to M sand plant Ibrampur and from main road junction at Tembwada to shri bharadi devi temple and internal roads at hankhane - ibrampur in Pernem constituency of Pernem taluka"	6.53
57	Pernem	Hotmixing and Improvement of Rural road from NH-66 road junction at Torxem to Kadshi Mopa for a length of 6.57 KM in Pernem Constituency of Pernem Taluka	5.45
58	Pernem	Widening ,Improvement and hot mixing of road from NH-66 to Satpurush Devasthan at Gauthanwada Mopa, Ward No. 04 under V.P. Tambosem-Mopa-Ugavem in Pernem constituency of Pernem taluka	7.14
59	Pernem	Improvement Widening and re-surfacing of road from Bailpar Bridge to Sateri Temple Allorna - Tallarna junction to Tormas Bridge and internal roads under V.P. Allorna in Pernem Constituency	8.57
60	Ponda	Reinstatement of road after laying LT electric cable in Curti of V.P. Curti Khandepar in Ponda Constituency."	4.35

61	Ponda	SH3 St.Mary to SH 7 via Bethora,Nirankal (Length-11.80 Km)	4.22
62	Ponda	NH-748 to NH 748 farmagudi via Ganganagar Magilwada (length 5.330Km)	2.34
63	Poriem	Reconstruction of Various Culverts on Road POR-57(Poriem to Ghoteli Keri) in V.P.Keri and Poriem of Poriem constituency in Sattari Taluka.	3.86
64	Poriem	Construction of approach Bagwada bridge at Morle in V.P Morle in Poriem Constituency.	4.24
65	Porvorim	Hotmixing including Reinstatement of roads dug by Sewerage Department, Water Supply and Electricity Department for underground cabling at Alto Betim, Walkeshwarwada and surrounding areas in V.P. Penha De Franca, Porvorim Constituency, Bardez Taluka	10.58
66	Porvorim	Hotmixing and Improvement including Reinstatement of roads dug by Electricity Department for underground cabling at Gopalnagar and surrounding areas in V.P. Penha De Franca, Porvorim Constituency, Bardez Taluka	9.16
67	Porvorim	Hotmixing including Reinstatement of roads dug by Sewerage Department and Electricity Department for underground cabling at Journalist colony and surrounding areas in V.P. Penha De Franca, Porvorim Constituency, Bardez Taluka	8.27
68	Porvorim	Hotmixing including Reinstatement of roads dug by Sewerage Department, Water Supply and Electricity Department for underground cabling at Housing Board, Pundalik nagar and surrounding areas in V.P. Penha De Franca, Porvorim Constituency, Bardez Taluka	10.52
69	Porvorim	Hotmixing including Reinstatement of roads dug by Water Supply and Electricity & Sewerage Department in ward No.V & VIII in V.P. Socorro, Porvorim Constituency, Bardez Taluka.	8.34
70	Porvorim	Hotmixing including Reinstatement of roads dug by Water Supply and Electricity Department for underground cabling on MDR -9 & 12 from Betim to Charmanus and surrounding areas in V.P. Penha De Franca, Porvorim Constituency, Bardez Taluka	7.35
71	Porvorim	Hotmixing and Improvement including Reinstatement of roads dug by Water supply and Electricity Department at Halliwada, B.B.Borkar road and surrounding areas, V.P.Penha De Franca, Porvorim Constituency, Bardez Taluka	8.50

72	Porvorim	Hotmixing including Reinstatement of roads dug by Sewerage and Electricity Department in Ward No.VII & XI, V.P. Socorro, Porvorim Constituency, Bardez Taluka	9.24
73	Porvorim	Hotmixing including Reinstatement of roads dug by Electricity Department at Limawada, Aradi, near Gram Panchayat and surrounding areas V.P. Socorro, Porvorim Constituency, Bardez Taluka	8.97
74	Porvorim	Hotmixing including Reinstatement of roads dug by Electricity Department at Paitan and Ambirna, V.P. Salvador Do Mundo & Socorro, Porvorim Constituency, Bardez Taluka	9.07
75	Porvorim	Hotmixing including Reinstatement of roads dug by Electricity Department at Zoswado and surrounding areas in V.P. Socorro, Porvorim Constituency, Bardez Taluka.	9.10
76	Porvorim	Hotmixing including Reinstatement of roads dug by Electricity, Sewerage & Water Supply Department at Alto Torda and surrounding areas in V.P. Salvador Do Mundo, Porvorim Constituency, Bardez Taluka	9.05
77	Priol	Improvement & widening of road from Goa Engineering collage gate to veling junction including reconstruction of culvert at Mardol in V.p Veling Priol cuncoliem in Priol constituency of Ponda Taluka".	8.32
78	Priol	Improvement widening and hotmixing of road from NH junction at Mardol to Apewal Junction of MDR -30 including reconstruction of culvert near swastik Vidhyalay and near surya Masala Factory in V.P Veling Priol Cuncoliem in Priol Constituency of Ponda Taluka	7.17
79	Priol	Construction of road at Amarkhane and Nallem in V.P. Querim of Priol Constituency of Ponda Taluka.	10.34
80	Priol	Improvement of vertical curve near temporary bus stand Marcel in V.P. Tivrem Orgao in Priol Constituency of Ponda Taluka.	9.87
81	Priol	Reinstatement of various roads excavated for laying overhead LT / HT lines to underground cabling system under the jurisdiction of Priol Constituency of Ponda Taluka.	8.39
82	Priol	Improvement widening and hotmixing of road from NH junction at Mardol to Apewal junction of MDR - 30 including reconstruction of culvert near Swastik Vidhyalay and near Surya masala factory in V.P. Veling Priol Cuncoliem in Priol Constituency of Ponda Taluka.	9.13

83	Priol	Improvement and widening of road from Goa Engineering College Gate to Veling junction including reconstruction of culverts at Mardol in V.P. Veling Priol Cuncoliem in Priol Constituency of Ponda Taluka.	10.49
84	Priol	Providing road furniture for MDR- 29, MDR - 30 and various road stretches connecting NH - 748 within the jurisdiction of Priol Constituency of Ponda Taluka.	5.53
85	Priol	Reinstatement and resurfacing of various roads excavated for laying overhead LT/HT lines to underground cabling system in V.P. Querim under the jurisdiction of Priol Constituency of Ponda Taluka.	5.06
86	Priol	Reinstatement of damaged road stretches for a length of 6.70 Km's in V.P. Veilng Priol Cuncoliem in Priol Constituency of Ponda Taluka.	5.28
87	Priol	Reinstatement along with resurfacing of various roads excavated for laying overhead LT/HT lines to underground cabling system in V.P. Verem Vaghurme under the jurisdiction of Priol Constituency of Ponda Taluka	5.49
88	Quepem	Improvement, Strengthening & hotmixing of MDR-46 From Quepem to Balli (ch.5250.00 to Ch.10650) in Quepem Constituency.	6.65
89	Quepem	Improvement, Strengthening & hotmixing of MDR-46 from Quepem to Balli (Ch.0.00 to 5250.00) in Quepem Constituency.	6.81
90	Quepem	Improvement,Hotmixing and widening of all roads in V.P Morpirla in Quepem Constituency.	7.87
91	Quepem	Improvement, widening and hotmixing of MDR-49 from Cola Panchayat to Saleri Bridge in V.P Cola in Quepem Constituency.	7.62
92	Saligao	Reinstatement and hotmixing of road dug by Electricity Department from Saligao sub Station to Calangute Police station via Saligao Circle in VP Saligao in Saligao constituency	5.27
93	Saligao	Raising and hotmixing of rural roads for a length 0.988km from green park to Simon lobo and Govt. Primary School Namoshi upto V.P. Guirim office in Saligao constituency.	8.13
94	Saligao	improvement and widening of road from Alex house saligao to sai bhojnalaya sangolda and internal road in muddavadi in V.P saligao in saligao constituency of Bardez taluka	6.66

95	Sanguem	Widening,improvement and resurfacing of internal roads in Rivona Panchayat in Sanguem Constituency.	7.72
96	Sanguem	Renewal of Carpet by providing hotmix to MDR 36 from Pandavsada and Dandole and adjacent road in a combined length of 6.6 Kms in Sanguem Constituency.	5.07
97	Sanguem	Improvement and resurfacing of road from Verla to Salgini in Netravali Panchayat in Sanguem Constituency.	9.87
98	Sanguem	Improvement & resurfacing of internal roads in Curdi Vaddem Panchayat in Sanguem Constituency.	7.99
99	Sankhali	Improvement and Hotmixing of link road connecting SH.No.3 to MDR-25 via Khodgini in Sankhali constituency of Bicholim Taluka.	3.58
100	Sankhali	Construction of Bypass in Sankhali Constituency	100
101	Sankhali	Improvement and Hotmixing of road MDR-25 from Ch.3.55 to Ch. 12.75km Navelim junction to Bombay junction in Sakhali constituency of Bicholim Taluka	9.69
102	Sanvordem	Construction of road from Periudok Chapel to Shree Somnath Devasthan at Periudok in V.P. Sanvordem in Sanvordem Constituency	6.21
103	Sanvordem	Strengthening of road from MDR-52 to Kalay Railway station in Sanvordem Constituency in the State Of Goa	5.79
104	Sanvordem	Improvement and widening of road from NH-748 to various Educational Institutes located at Dayanandnagar including providing footpath in V.P. Dharbandora in Sanvordem Constituency	8.85
105	Sanvordem	Reconstruction of Bridge on Ragada River in Sanvordem Constituency	20.00
106	Shiroda	NH-566 Borim to Bethora ponda Gram Panchyat via Shirshirem Deulwada	3.00
107	Shiroda	Improvement of various internal roads with hot mix in V.P. Bethora Nirankal of Shiroda Constituency of Ponda Taluka.	4.72
108	Shiroda	Improvement of State Highway (SH - 6) with hot mixing from Shivnathi Temple to Vazangal in V.P. Shiroda of Shiroda Constituency of Ponda Taluka.	6.70

109	Siolim	Improvement and hotmixing of various left out roads in ward number I, II, III, IV, and V of village Anjuna in V.P. Anjuna in Siolim Constituency	5.20
110	Siolim	Improvement and hotmixing of various left out roads in ward number VI, VII, VIII, IX, X and XI of village Anjuna in V.P. Anjuna in Siolim Constituency	8.37
111	Siolim	Urgent improvement of existing road from Anjuna Police Station upto Dynamo Restaurant in V.P. Anjuna in Siolim Constituency.	12.27
112	Siolim	Reinstatement and hotmixing of roads damaged due to laying of underground cables connecting 33KV and 11KV Assagao feeders from Chowranginath Temple towards Sonarkhed & surrounding roads in Siolim Constituency	9.05
113	St. Cruz	Improvement and Hotmixing of left out Rural roads for a length of 16.96 KM along with construction of side drains for length of 2.1 KM at Alto St. Cruz in St. Cruz Constituency of Tiswadi Taluka.	12.70
114	St. Cruz	Improvement and hot mixing of Rural roads for a length of 3.93 K.M including the reconstruction of side drains for the length of 5.2 K.M in Santa Cruz Constituency of Tiswadi Taluka.	8.41
115	St.Andre	Improvement and hotmixing of existing left out roads of a length of 16.8 km St. Lawrence (Agassaim) Village Panchayat in St. Andre Constituency of Tiswadi Taluka.	5.84
116	St.Andre	Improvement and strengthening with a hotmix for a length of 10.3 Kms of left out roads of St.Andre (Goa Velha) V.P. in St.Andre Constituency of Tiswadi Taluka	6.13
117	Taleigao	Hotmixing of rural road and construction of drain from Durgha Mata Temple to Laxmi Temple, Nandini Foods to Shiv Temple other internal roads for length of 7.3 Kms in Taleigao Constituency of Tiswadi Taluka	7.01
118	Taleigao	Improvement of roads with B.T around Mayfair Residency, Ocean Park Phase-I, Ginger Hotel in Taleigao Constituency	7.66
119	Taleigao	Improvement with B.T. to internal roads of Nagali Hills and surrounding areas in Taleigao Constituency	10.34
120	Taleigao	Improvement with B.T. to the road from martin Morod to Ashiyana Building Aviao Beach road, Nagali Hills road and other internal roads in Taleigao Constituency of Tiswadi Taluka	10.13

121	Taleigao	Improvement with B.T. to the road from T.B. Hospital to Taleigao Market, M.G. Hecto to Sailem Bhaqt Goa science centre to Saint Michael school and other internal roads in Taleigao Constituency of Tiswadi Taluka	10.45
122	Taleigao	Improvement with B.T to the road from Madhuban Circle to GPS Galliwaddo, Models Avelon to Fedrick Udyog Bhavan other internal roads of Odlem Bhat in Taleigao Constituency of Tiswadi Taluka.	7.94
123	Thivim	Improvement and Hotmixing of existing roads near I.D.C Colvale and construction of new road from main road to Durganagar at Mushirwada in V.P Colvale in Tivim Constituency	2.62
124	Thivim	Construction of service road at Colvale from Ch.498/630 to Ch. 499/640 on NH-66	3.94
125	Thivim	Improvement and hotmixing of existing road connecting between V.P Tivim ,V.P Nanoda in Tivim constituency	5.64
126	Valpoi	Improvement and Hotmixing of roads in Ward No1,2,3 and 4 in V.P Guleli in Valpoi Constituency.	4.89
127	Valpoi	Improvement and Hotmixing of road VL-18 from Guleli to Ambeli in V.P Guleli in Valpoi Constituency.	4.07
128	Valpoi	Improvement of MDR-28 from Khandepar junction to Usgao junction & branch roads in V,P, Usgao Ganjem in Valpoi Constituency	6.13
129	Vasco	Hotmixing of Road along F.L. Gomes Road from Maharaja Hotel till St. Andrews Church in Ward No. XIII in Vasco Constituency.	6.24
130	Vasco	Reconditioning and Hot mixing of roads including drainage improvement from Mangor Hill to Sasmollem Baina in Vasco Constituency.	4.00
131	Velim	Improvement of MDR-41 from Chinchinim to Velim in Velim Constituency	8.95
132	Velim	Resurfacing of damaged roads in village panchayat Dicarpale & balance roads in VP Sarzara & Chinchinim in Velim Constituency .	7.87
133	Velim	Improvement widening of road leading to Naibag in V.P Arnbelim in Velim Constituency.	2.80

ANNEXURE - F

Sr. No	Constituency	Name of Work	Cost in Crore
1	Margao	Illumination of Road Junctions , Play Grounds by Supply & Installation of 9mtr, 12.5mtr, 20mtr High Masts & Beautification of Margao Municipal garden	7.03
2	Ponda	Construction of Administration Block cum Training hall Extension wing to Ponda Fire Station.	3.46
3	Priol	Construction of the Police Station at Mangueshi in Ponda - Taluka.	5.05
4	Valpoi	Construction of entrance plaza for zoological park at Bondla Zoo	6.93
5	Ponda	Construction of compound wall in survey no. 248/1-B, 250/1-B & 252/1-F of Bandora village belongs to Transport Department of Ponda Taluka	5.47
6	Valpoi	Construction of Valpoi Police station.	12.00
7	Pernem	Demolition of Existing Structures and Reconstruction of High School on Plot bearing S.No. 4/5A, 4/6A, 4/7A, 4/6, 4/7(part), 4/17 (part) , 4/18 (part) of Village Alorna at Hankhane, Pernem Goa.	6.73
8	Panaji	Proposed Furniture, Landscape and other miscellaneous works for divisional office building of PWD at St. Inez, Panaji – Goa.	11.76
9	Ponda	Proposed New Construction of Block I & II, Deans office including electrification for Goa College of Veterinary Science and Animal Husbandry at Curti Ponda (Phase II)	3.73

DRINKING WATER DEPARTMENT

सभापती महाशय, राज्यांतल्या उदका पुरवण मुळाव्या साधनसुविधांचे एकंदर उदरगती खातीर म्हजें सरकार सदांच कटिबद्ध आसा आनी हे नदरेन पेयजल खात्याक दिल्ली तरतूद फाटल्या वित्तीय वर्सा परस एकंदर 25.94 % वाडोवन 1,009.5 कोटी रुपया केल्या.

सभापती महोदय, म्हज्या सरकाराचें लक्ष उदकाचो judicious वापर आनी सगळ्यांक उदकाचें समान वांटप करपाचेर आसा. चालू आशिल्ले सगळे उदका पुरवण प्रकल्प पुराय करपा खातीर आनी pipelineवरवीं उदकाचें समतोल वितरण टिकावू तत्वाचेर चालीक लावपा खातीर 478.5 कोटी रुपया थारायल्यात.

सभापती महाशय, चालू आशिल्ले सगळे उदक शुध्दीकरण प्रकल्प म्हळ्यार शेळपे हांगा 100 MLD, तुयें हांगा 30 MLD, अस्नोडा हांगा 30 MLD, पिळर्ण हांगा 15 MLD, गांजे हांगा

25 MLD, मोर्ले हांगा 15 MLD आनी मेणकुरें हांगा 10 MLD, अशे सगळे मेळून वट्ट 225 MLD प्रकल्प 2026-27 वर्सा पुराय जातले. साळावली हांगा नव्या 100 MLD जलवाहिनीचें बांदपाक आनी साळावली हांगसरल्या सद्याच्या 160 MLD WTP 240 MLD मेरेन अपग्रेड करपाचो प्रस्ताव आशिल्ल्यान, म्हजें सरकार मुळाव्या साधनां वांगडाच वेर्णा ते बांबोळी मेरेन dedicated pipeline घालपाचो प्रस्ताव मांडटा, जाका लागून तिसवाडी तालुक्याची उदका पुरवण स्थिती सुदारतली. राज्यांतल्या उदका पुरवणांत एकंदर सुदारणा करपा खातीर पोरण्यो पायपलायनी बदलपाची प्रक्रिया चालू आसा आनी टप्प्या टप्प्यान ती सुरू आसा.

सभापती महाशय , कार्यक्षमताय वाडोवप, उदकाची नाशाडी उणी करप आनी थंयच्या रहिवाशांचें उदका वापराचेर बरे तरेन नियंत्रण हाडप ह्या हेतान म्हजें सरकार आपल्या उदका पुरवण वेवस्थेंत ऑटोमेशन हाडपाक सोदता. ह्या वर्सा जीं कामां हातांत घेतले ताची वळेरी Annexure G हातूंत दिल्या.

ANNEXURE G

Sr No	Taluka	Project Name	Cost (Rs Crore
1	Bardez	Replacement of 80mm dia AC distribution pipeline to 110mm dia O-PVC pipeline at Calizor, Povacao and Pirazona of Village Moira in Aldona Constituency.	2.58
2	Bardez	Maintenance of WSS in Bardez Taluka - Urgent replacement of existing water supply pipeline with 200mm and 150mm dia DI pipeline from Carona to Lakdem GLR in village Panchayat Aldona of Aldona Constituency	1.01
3	Bardez	Replacement of existing 100mm dia AC distribution pipeline with 110mm dia PVC pipeline from Mithun Mhambrey House, Olaulim to Pajir Ecoxim at V.P. Pomburpa in Aldona Constituency	1.56
4	Bardez	Urgent replacement of 150mm AC distribution pipeline from Old Chandanwadi GLR Dhupem Junction and repair and reinstatement of old Chandanwadi GLR in Ucassaim Village of Aldona Constituency.	1.16
5	Bardez	Replacement of AC distribution pipeline in the Jurisdiction of V.P. Ucassaim -Paliem of Aldona Constituency.	2.96
6	Bardez	Replacement of AC distribution pipeline in the Jurisdiction of V.P. Bastora of Aldona Constituency	4.35
7	Bardez	Improvement of water Pipeline by trenchless technology in Porvorim Constituency at Shantinagar Defence Colony etc	7.29
8	Bardez	Laying of New 150mm & 200mm dia DI pipeline from Chogm Road to 150m3 GLR & Gaushala Pilerne respectively in V.P. Marra Pilerne of Saligao Constituency	1.76
9	Bardez	Urgent Replacement of old 250mm AC Pipeline with 250mm DI pipeline from 800m3 Saligao GLR to St. Anns Chapel in Saligao Constituency	1.33
10	Bardez	Construction of 300 m3 GLR laying of conveying and distribution main pipeline at Saipem Candolim in Calangute Constituency	5.04

11	Bardez	Urgent replacement of 200 mm AC line with 200 mm DI line from Badem Junction to Holly cross Badem in Siolim Constituency	1.65
12	Bardez	Urgent laying of parallel DI pipelines of 200mm dia from Umtawada Calangute tank to Baia do Sol beach resort , Baga in Calangute Constituency.	2.64
13	Bardez	Replacement of 80mm dia AC distribution pipeline to 110mm dia & 160mm dia O-PVC distribution pipeline at Bellavista wada in V P Sircaim in Thivim Constituency.	1.15
14	Bardez	Replacement of 80mm dia AC distribution pipeline to 110mm dia O-PVC distribution pipeline at Tanl wada in V P Revora in Thivim Constituency.	1.25
15	Bicholim	Improvement of water supply in Bicholim Taluka Construction of 650m3 OHR at Shirodwadi in VP Mulgao in Bicholim Constituency.	2.93
16	Bicholim	Improvement in water supply in Bicholim Taluka construction of 800 Cum ground level reservoir with inlet and outlet network and interconnection it with existing network in Goankarwada in village panchayat Mulgao in Bicholim constituency	3.06
17	Bicholim	Construction of office building for Div. III DDW Bicholim at Sarvan on Bicholim -Sankhali highway	8.17
18	Bicholim	Improvement of water supply in Bicholim Taluka - Construction of 2000 m3 GLR at Harichan wada in village panchayat Adwalpal in Bicholim Constituency .	7.5
19	Bicholim	Maintenance of water supply in Bicholim Taluka- Urgent replacement of 150mm AC/CI pipeline to 200mm OPVC pipeline from Kodal Pumphouse to Kotiwada in village panchayat Sarvan Karapur in Mayem Constituency.	3.76
20	Bicholim	Improvement of water supply to Pale-Cottombi village of Sankali Constituency in Bicholim Taluka	1.71
21	Bicholim	Construction of 1200m3 sump and laying of 400mm DI pipeline for 10 MLD Pressure filter at Ambeshi Pale in Sankhali Constituency.	16.23
22	Canacona	Design and construction of 5 MLD Water Treatment plant including operation and maintenance period of five years at Gavnem Gaondongrim of Canacona Constituency in Canacona Taluka	36.34
23	Pernem	Improvement of water supply at Bhandarwada in village Paliem of Mandrem Constituency.	6.77
24	Pernem	Improvement of water supply to Nanoskarwada in village Arambol of Mandrem Constituency.	3.45
25	Pernem	Improvement of water supply in Naikwada and Kharbewada ward of Mandrem village in Mandrem Constituency	3.24
26	Pernem	Providing water supply to area near Vikas High School Valpe from 800m3 GLR at Malpe in Pernem Municipal Council of Pernem Constituency in Pernem Taluka	2.21
27	Pernem	Replacement of 110mm PVC pipeline from IDC tank to Chivai in village Virnoda of Mandrem constituency.	1.93

28	Ponda	Improvement of water supply network by replacement & shifting of existing distribution main at various places in Curti Khandepar V.P. in Ponda Constituency	8.93
29	Ponda	Installation, Testing, Commissioning of 5MVA transformer including Motor control panel , VCB and pump motor set at 40MLD additional Pump house at Opa Water Works.	5.00
30	Ponda	Installation, Testing Commissioning of RMU at Opa water works.	2.00
31	Salcete	Improvement of water supply network from Poklevol junction to Bacho in VP Guirdolim in Cuncolim Constituency.	3.93
32	Salcete	Replacement of 300 mm AC pipeline by laying of 300 mm D I pipeline and laying of 200mm/ 150 mm/ 100 mm dia DI pipeline from Padribhat tapping point to IDC Margao, Galli area of Sao Jose De Areal village of Velim Constituency.	4.98
33	Sattari	Improvement of water supply in Bicholim Constituency-Construction of 2000 m3 GLR for 10 MLD pressure filter at 40 MLD Water Treatment Plant at Podocem	3.42
34	Sattari	Augmentation of Water Supply Network in various places in Usgao village in Usgao-Ganjem V.P. areas in Valpoi Constituency	5.14
35	Sattari	Improvement of distribution network to Palwada, Navewada and surrounding areas in Usgao-Ganjem V.P. in Valpoi Constituency	1.94
36	Sanguem	Addition / Alteration with major repairs to existing rest house cum training hall at Xelpem Sanguem-Goa.	4.67
37	Sanguem	Upgradation, Improvement and Augmentation of the existing 160 MLD Salauli water treatment plant upto 240 MLD.	366.28
38	Sanguem	Improvement of water supply by Construction of 300 m3 GLR and laying of pipeline at Voili Baandol of V.P. Kirlapal Dabal in Sanvordem Constituency in Dharbandora Taluka.	2.88
39	Quepem	Urgent replacement of age old rising main and conveying main CI pipelines of 300/200mm dia to DI/MS from Balli pump house to ONGC Betul under Salaulim water Works in Quepem Constituency.	20.46
40	Quepem	Augmentation of Salaulim Water Supply Scheme - Urgent replacement of branch - line of Dia 450/350/300mm CI to DI from Ambaulim to Cuncolim to Velim in Quepem Constituency	38.53
41	Cuncolim	Replacement of Old Water pipelines within Municipal area of Cuncolim constituency	17

WATER RESOURCES

सभापती महाशय, उदका संसाधन खात्याक 750 कोटी रुपया मंजूर केल्यात, तातूंतले 274 कोटी रुपया महसूलाखातीर जाल्यार 476 कोटी भांडवल खर्चा खातीर आसात.

सभापती महाशय, गोंयची जीवनदायिनी “म्हादय” संबंधी गोंय राज्याच्या न्याय्य हक्कांच्या बाबतींत म्हज्या सरकारच्या कटिबद्धतेचो हांव पुनरुच्चार करतां.

नवे बंधारे, टांकयो, तळींचें कायाकल्प, नवीन धरणां आदी तशेंच भूंयगत उदक काडपाचें नियमन, हुंवार कमी करपाखातीर उपाय आनी सद्याच्या मालमत्तेची नेमान देखरेख आनी सांबाळ अशा नव्या उदका संसाधनांची निर्मिती करपा खातीरय म्हजें सरकार वावुरता.

सभापती महाशय, शिंपणावळ, भौशीक गरज आनी हेर अशा भौशीक हितान हेर उपायांखातीर सोडिल्ल्या खणींतलें उदक Dewatering खातीर लागपी शुल्क शुन्य करतले, जोमेरेन तें वेपाराखातीर वापरीनात.

ह्या अर्थीक वर्सा हातांत घेवपाचे प्रस्तावीत नवे प्रकल्प फुडले Annexure H आसात:

ANNEXURE H

Sr. No.	Name of the work	Cost (Rs.)
1.	Revival of water ways and streams for agriculture with restoration of Krishi Marg from Velguem mining pit to Paular-Navelim in Sankhalim constituency.	210 crore
1.	Upgradation of existing Lift Irrigation scheme at Nirankal to provide 19.5 MLD water for drinking and irrigation to Nirankal, Conxem, Vakdevat, Kumarwada and Paaz in Shiroda constituency	74 crore
2.	Strengthening and relining of Khandepar canal for a length of 10 km in Dharbandora Taluka	19 crore
3.	Restoration and development of Kesarval Spring in Cortalim constituency	12 crore

ह्या अर्थीक वर्सा फुडले प्रकल्प ANNEXURE I सुरू जातले:

ANNEXURE I

Sr. No.	Name of the work	Cost (Rs.)
1.	Construction of 60 MLD raw water pump house at Quepem on **Kushawati River**.	165 crore
2.	Construction of Jack well and 15 MLD pump house at Gimoiwada **Morlem.**	18 crore
3.	Construction of 30 MLD Raw water pump house on Calangute distributary for supplying water to **Pilerne Industrial Estate** and surrounding areas of Calangute and Saligao	24 crore
4.	Improvement to waterways of Tar /**Moira River** in Mapusa.	54 crore

5.	Providing uninterrupted 250MLD raw water to drinking water treatment plants at Assnora, Guirim and Pilerne and Chandel, Mopa and Dhargal on RBMC by construction of **Barrage across Chapora river**, construction of pumping stations at Sal and Amthane.	350 crore

ANNEXURE J प्रमाण फुडल्या प्रकल्पांचेर काम 2026-27 वित्तीय वर्सा सुरू करपाचो प्रस्ताव आसा

ANNEXURE J

Sr. No.	Name of the work	Cost (Rs.)
1.	Modernization of command area development programme in Sal, Vadaval, Menkurema and Advalpal.	40 Crore
2.	Modernisation of command area development programme in Anjunem Irrigation Network.	296 Crore
3.	Dam rehabilitation and improvement project for Salaulim and Anjunem Dam.	58 Crore
4.	Construction of earthen flood **embankment** for Sal village in Bicholim Taluka.	33 Crore
5.	Construction of **Jackwell and pump house** at Ganjem barrage to supply 25 MLD raw water to **Ganjem plant.**	35 Crore
6.	Construction of **Barrage** and 50 MLD raw water pumping station at **Ordofond** across Talpona River.	260 Crore

केंद्र सरकाराच्या आदारान ह्या वर्सा ANNEXURE K प्रमाण फुडले प्रकल्प हातांत घेवपाचो प्रस्ताव आसा.

ANNEXURE K

Sr. No.	Name of the work	Cost (Rs.)
1.	Urban flood management works at critical and flood prone zones of Mapusa city .	170 crore
2.	Coastal erosion mitigation at vulnerable locations viz. Morjim, Baga, Calangute, Betalbatim and Benaulim.	200 crore

ELECTRICITY

सभापती महोदय, वीज खात्याक 5100 कोटी रुपयांची तरतूद केल्या, तातूंतले 3,549 कोटी रुपया महसूलाखातीर आनी 1,551 कोटी भांडवल खर्चा खातीर आसात.

ह्या अर्थीक वर्सा सकयल दिल्लें ANNEXURE L प्रमाण काम पुराय जातलें

ANNEXURE L

Sr No	Name of the Work	Amount Crores	Constituency	Date of completio

1	Work of conversion of the existing overhead 11KV line to the underground system in Valpoi.	21	Valpoi	May 2026
2	Work of renovation and revamping of sub station at Chinchinim, Div XVI, Margao.	13	Velim	September 2026
3	Erection & Commissioning of new Substation at Kadamba Plateau	26	Cumbharjua	November 2026
4	Work of conversion of existing overhead 11KV line to underground system in Usgaon	11	Valpoi	June 2026
5	Work of conversion of part of overhead 11KV line to underground cable system in Anjuna.	11.84	Siolim	December 2026
6	Work of conversion of 11 KV line to underground cable system in Dharbandora.	13	Sanvordem	December 2026
7	Work of conversion of part of the existing overhead 11KV HT line in Quepem & Cuncolim.	11	Quepem Cuncolim	December 2026
8	Work of conversion of overhead 11KV line in Vasco.	13	Vasco	December 2026

वित्तीय वर्स 2026-27 वर्सा घेवपाक प्रस्तावीत केल्ले प्रकल्प ANNEXURE M प्रमाण सकयल दिल्यात:

ANNEXURE M

Sr. No.	Name of work	Amount in Rs. Cr	Constituency	Project Duration
1	Work of renovation & upgradation of existing Power Transformers in Benaulim.	22	Benaulim	12 months
2	Work of conversion of 11KV 3 armoured cable from existing overhead to underground cabling in Mandrem.	16	Mandrem	12 months
3	Commissioning of Sub-Station (Indoor Type) at Sonsodo in Fatorda.	30	Fatorda	18 months
4	Work of conversion of overhead LT line to underground network, in Pale, Sankhali.	44	Sankhali	18 months
5	Work of conversion of overhead LT line to underground network in Navelim, Sankhali.	54	Sankhali	18 months
6	Work of conversion of existing overhead LT line to underground line in various parts of Sanquelim.	52	Sankhali	18 months

7	Commissioning of new Indoor type Substation at Pernem.	16	Pernem	12 months
8	Work of conversion of 11KV line from overhead lines to underground cabling in Guirdolim.	33	Cuncolim	18 months
9	Revamping & Renovation of LT overhead network to underground cabling in Aldona.	10	Aldona	12 months
10	Commissioning of 33/11 KV E-House Substation with GIS Switchgear System at Campal Panaji.	21	Panaji	18 months
11	Revamping & Renovation of LT overhead network to underground cabling in St. Cruz .	8	St Cruz	12 months
12	Revamping & Renovation of LT overhead network to underground cabling in St. Andre..	8	St Andre	12 months
13	Conversion of overhead to underground Narva feeder from Bicholim substation in Mayem.	17	Mayem	18 months
14	Revamping of existing 33/11KV Valpoi Substation	13	Valpoi	12 months

सभापती महाशय, म्हाका हें जाहीर करतना खोस भोगता की भारत सरकारच्या वीज मंत्रालयान 243.43 कोटी रुपयांचो loss कमी करपाखातीर आनी प्रणाली बळकट करपाच्या कामांखातीर DPR मंजूर केला. तेभायर, वीज मंत्रालयान 467.42 कोटी रुपयांच्या स्मार्ट मीटरिंग कामांखातीर DPR मान्य केला. म्हज्या सरकारान 300 कोटींचो loss कमी करपाच्या कामांखातीर Revamped Distribution Sector येवजणेखाला 10 पॅकेजीखातीर कामाच्यो ऑर्डर दिवपाक सुरवात केल्या आनी ताचे 90% काम पुराय जाल्लें आसा.

NEW AND RENEWABLE ENERGY

सभापती महाशय , नवें आनी नवीकरणीय उर्जा खात्याक 78.5 कोटी रुपया वाटप आसा.

सभापती महोदय, म्हजें सरकार गोंय अभियांत्रिकी महाविद्यालयांत 5 मेगावॅट क्षमतेचो जमनीवयलो सौर प्रकल्प स्थापन करतलें जो नितळ आनी reliable वीज निर्माण करून गोंयचे नवीकरणीय उर्जेचे लक्ष्य पुराय करपाक म्हत्वाचें योगदान दितलो.

सभापती महाशय, renewable उर्जा क्षेत्रातल्या तरणाट्यांच्या नवनिर्माणाक चालना दिवपा खातीर आनी नवीकरणीय उर्जा क्षेत्रांत उपाय विकतीस करपा खातीर **VEDA (Vigyan for Energy Development and Advancement)** ही येवजण चालीक लावपाचोय प्रस्ताव हांव मांडटां. हे येवजणेक लागून राज्याची निवळ उर्जा पर्यावरण प्रणाली घटमूट जातली आनी तेखातीर अर्थसंकल्पांत 2 कोटी रुपयांची पुरवण जातली.

सभापती महाशय, गोंयभरांत मध्यान आहार येवजण चालीक लावपी आंगणवाडी केंद्रांनी, आदिवासी निवासी वसतीघरांनी आनी सरकारी शाळांनी 10 कोटी रुपयांचो खर्च करून 'State-wise Green Cooking' कार्यावळ चालीक लावपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां.

सभापती महाशय, **Net Positive पंचायत** उपक्रमांतल्यान दरेका पंचायती खातीर एक बॅटरी उर्जा सांठोवपाची पद्दत आशिल्लो 2.2 मेगावॅट सौर वीज प्रकल्प तयार करपाक आदार दिवपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां. हो सौर प्लांट स्ट्रीट लायटी, शाळा, आंगणवाडी, भलायकी केंद्रां आनी हेर भौशीक संस्थां खातीर वीज पुरवण करतलो आणि उरिल्ली वीज ग्रिडांत घालून पंचायती खातीर उत्पन्न मेळोवंक शकता. हाचे अंमलबजावणी खातीर 15 कोटी रुपया खर्च अपेक्षीत आसतलो.

सभापती महाशय, सौर उर्जा आपणावप आनी नुस्तेंमारी वेवसायांत डिझेल आनी फॉसील इंधनाचो वापर उणो जावचो म्हूण सध्याच्या नुस्तेमारी बोटींक रिट्रोफिट करपा खातीर दर बोटीक चडांत चड 3 लाख रुपया मेरेन बेंचमार्क खर्चाचो 60% मेरेन दिवपाचो प्रस्ताव आसा. 50 बोटीं खातीर first come first serve तत्वाचेर 1.5 कोटी रुपयांचो खर्च आसा.

सभापती महाशय, म्हजें सरकार 2023 वर्सा सावन निवासी, वेपारी, उद्देगीक आनी संस्थांच्या क्षेत्रांत नवीकरणीय उर्जा आपणावपाक चालना दिवपा खातीर ग्रिड जोडिल्ल्या rooftop solar प्रसाराची सुदारीत येवजण चालीक लायता जी मार्च 2026 मेरेन वैध आसा. येवजणेचो सकारात्मक परिणाम मतींत घेवन आनी नवीकरणीय उर्जा वाडोवपाचो उपाय म्हणून येवजणेची validity मार्च 2026 उपरांत आनीक 3 वर्सां खातीर वाडोवपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां.

URBAN DEVELOPMENT

सभापती महोदय, नगरपालिका प्रशासन खात्याक 573 कोटी रुपयांची तजवीज आसा, तातूंतले 220 कोटी रुपया महसूल जाल्यार 353 कोटी भांडवल खर्चा खातीर आसात.

केंद्र सरकाराच्या जोडपालवान वास्को शारांत 180 कोटी रुपया खर्चून व्हडलें रुपांतर जातलें, जें वास्कोच्या इतिहासीक शारी रचनेचें पुनरुज्जीवन, पुनर्स्थापना आनी पुनर्गठन करतले, भौशीक क्षेत्र वाडयतले, pedestrianisation प्रोत्साहन दितले आनी शारांत Blue-Green भौशीक सुवातींची उदरगत करतले.

केंद्र सरकाराच्या आदारान आमी 'New Mopa City' विकासाचो प्रस्ताव हांव मांडटां जो wellness, trade आणि sports हांका प्रोत्साहन दिवपी वेवस्था निर्माण करतले. फोंडा शार सुशोभीकरण करपाचेय काम ह्या वर्सा चालीक लागतले.

IDMT येवजणे खाला ह्या अर्थीक वर्सा साखळी आनी वाळपई हांगा 25 कोटी रुपयांचे 3 प्रकल्पाचेर काम चालू जातले. तशेंच ह्या वर्साक सकयल दिल्ले **ANNEXURE-N** प्रमाण प्रकल्प चालीक लागतले:

ANNEXURE-N

Sr no	Name of work	Cost of Project (in crores)	Likely date completion
MORMUGAO MUNICIPAL COUNCIL			

1	Construction of Commercial Complex at the site of Old Power House, Baina for Mormugao Municipal Council	Rs. 18 crore	December 2026
CURCHOREM CACORA MUNICIPAL COUNCIL			
2	Development and Beautification in entire ward No. IV of Curchorem Cacora Municipal Council	Rs. 3.23 crore	March 2027
MARGAO MUNICIPAL COUNCIL			
3	Additional work for synthetic football turf and lighting for Futsal ground in ward No. 9 at Borda, Margao	Rs. 0.58 crore	June 2026
MAPUSA MUNICIPAL COUNCIL			
4	Reconstruction of Retaining wall of the Ganeshpuri football ground Mapusa	Rs. 0.56 crore	March 2027
BICHOLIM MUNICIPAL COUNCIL			
5	Development of open space at Housing Board colony by constructing a hard court for futsal and other multiple sports for Bicholim Municipal Council.	Rs. 3.55 crore	April 2026
6	Development and Beautification of open space in Bicholim Municipal Council	Rs. 1.42 crore	March 2027
CORPORATION OF THE CITY OF PANAJI			
7	Refurbishment and Integrated landscape development for improving public spaces, mobility and access to services in the jurisdiction of City of Corporation of Panaji.	Rs. 7.80 crore	October 2026
VALPOI MUNICIPAL COUNCIL			
8	Development of Mashiche Mal ground with all sports facilities and other additional facilities at Valpot	Rs 31.09 crores	June 2026
9	Proposed beautification of Valpoi constituency with design, supply and installation of poles and mast of Valpoi Municipal Council	Rs. 2.97 crore	May 2026
10	Repairs to the Municipal building/ Administrative building at Valpoi	Rs. 1.48 crore	April 2026
PONDA MUNICIPAL COUNCIL			
11	Construction of Golden Jubilee building of Ponda Municipal Council at Sadar, Ponda Goa.	Rs. 3.31 crore	April 2026

TOURISM

सभापती महोदय, पर्यटन खात्याक 385 कोटी रुपयांची तरतूद आसा, 269 कोटी रुपया महसूलाखातीर जाल्यार 116 कोटी भांडवल खर्चा खातीर आसात.

मंत्रमुग्ध करपी दर्यादेग, इगर्जी, देवळां, दायज थळां आनी सगळ्यांत म्हत्वाचें म्हणल्यार आतिथ्य ह्या गजालींक लागून गोंयांत फाटल्या वर्साच्या तुलनेंत 2025 वर्सा 1.08 कोटी पर्यटक आयल्यात. आंतरराश्ट्रीय पर्यटकांच्या संख्येंतूय 10.66% वाड जाल्या.

सभापती महाशय, आंतरराष्ट्रीय पर्यटन घटमूट करप आनी चार्टर फ्लाइट ऑपरेशन्स परतून सुरू करपाची मोख दवरून ह्या अर्थीक वर्सा सावन **'Inbound Tour Operator Incentive Scheme 2026'** चालीक लावपाची आसा. ही performance-based प्रोत्साहन येवजण आसा जाचे खातीर 2 कोटी रुपयांची रक्कम थारायल्या.

सभापती महोदय, हांव, **'Goa Wellness, Ayurveda and Yoga Policy 2026'** सुरू करपाचो प्रस्ताव मांडटां. या धोरणाचो उद्देश राज्यभरांतल्या वेलनेस, आयुर्वेद आनी योग केंद्रां खातीर structured regulatory आनी accreditation framework स्थापन करून गोंय wellness पर्यटनाक विस्वासपात्र आनी संवसारीक पांवड्यार स्पर्धात्मक destination म्हूण स्थापन करपाचो हेतु आसा.

GTDC अंतर्गत 2026-27 ह्या अर्थिक वर्सा 32 प्रकल्प पुराय करपाची मोख आसा. तातूंतले कांय मुखेल प्रकल्प सकयल दिल्ल्या **ANNEXURE-O** प्रमाण आसात:

ANNEXURE-O

Sr No	Name of the Project
1	Providing Infrastructure facilities for temples covered under Ekadasha Teertha Yatra in Goa.
2	Development of Harvalem Falls, Beautification and Providing tourist facilities at Rudreshwar Temple Premises.
3	Development of Town Square in Porvorim.
4	Development of Chhatrapati Shivaji Maharaj Museum at Farmagudi.

सभापती महाशय , ह्या वर्सा GTDC अंतर्गत 15 प्रकल्प सुरू करपाचो प्रस्ताव आसा तातूंतले मुखेल प्रकल्प **ANNEXURE-P** प्रमाण आसात:

ANNEXURE-P

Sr No	Name of the Project

1	Beautification of Shree Sharvani Temple Saligao, Development work of Pokuli Junction Circle at Guirim, Bardez Goa & Repair and painting of Three Kings Church at Reis Magos.
2	Development of Garden area, providing toilet facility and Façade Illumination of Shree Laxmi Narayan Temple at Navelim, Sankhalim.
3	Upgradation and Beautification & illumination of Shree Jalmi Sateri Temple, Panas in Dharbandora.
4	Beautification & Renovation of Shree Mallikarjun Temple at Avem, Cotigao Canacona.
5	Development work of the area surrounding the temple Shree Vetal Devasthan, Fatorpa.

वयर सांगिल्लीं उदरगतीचीं कामां हातांत घेवपा खातीर GTDC महामंडळाक वट्ट 104 कोटी रुपया भांडवल खर्चाची तजवीज केल्या.

सभापती महाशय , भारत सरकाराच्या 'Destination Management Scheme' खाला integrated आनी sustainable पद्दती वरवीं डेस्टिनेशन-लेव्हल नियोजन, वेवस्थापन आनी भेट दिवप्यांचो अणभव घटमूट करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां. हे येवजणे खाला डेस्टिनेशन डेव्हलपमेंट आनी आकर्शण उदरगती खातीर मंत्रालयाकडल्यान 500 कोटी रक्कमे खातीर मान्यताय घेतले.

'National Council for Hotel Management and Catering Technology' सुदारणा करून 'National Institute of Hospitality' स्थापन करपा संबंदी केंद्रीय अर्थसंकल्पीय घोशणाक म्हजें सरकार येवकार दिता. पर्यटन आनी आतिथ्य हो गोंयचे अर्थवेवस्थेचो फाटीचो कणो आसा हें मतींत घेवन राज्य सरकार प्रस्तावीत संस्था गोंयांत स्थापन करपाचो विचार करपा खातीर केंद्र सरकाराक औपचारीक विनंती करतले.

सभापती महोदय, पीपीपी तत्वाचेर नामनेच्या कंपनीक onboard घेऊन आग्वाद पठार, सिंकेरि हांगा a State of the Art Hospitality Skilling Centre स्थापन करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां.

Indian Institute of Management संस्थेच्या सहकार्यान प्रमाणीत 12 सप्तकांचो hybrid प्रशिक्षण कार्यावळी वरवीं 20 iconic पर्यटन थळांचेर 10,000 पर्यटन मार्गदर्शकांक कुशळटाय दिवपा खातीर पायलट येवजणेची केंद्रीय अर्थसंकल्पीय घोशणा गोयांत लागू करपाचो हावेस दवरता.

PUBLIC PRIVATE PARTNERSHIP

सभापती महोदय, PPP विभागाक 3.84 कोटी रुपयांची तजवीज केल्या.

सभापती महोदय, म्हजें सरकार खाजगी क्षेत्राच्या पालवान मुळाव्या सुविधांच्या विकासाखातीर एक संरचित आनी पारदर्शक चौकट प्रदान करपाच्या हेतान राज्याखातीर एक समर्पित 'Public Private Partnership Policy' तयार करतलें. प्रस्तावीत धोरण खाजगी

गुंतवणूक एकठांय करपाक सुविधा दितलें, प्रकल्पाचो दर्जो आनी सेवा दिवपांत सुदारणा करतले, आनी भौशीक खर्चा खातीर बरें मोल सुनिश्चीत करतले.

सभापती महाशय, राज्यभरांत वापरूंक नाशिल्ल्यो dilapidated इमारती आनी सरकारी खात्यांचे क्वार्टर्स आशिल्ल्या वेगवेगळ्या जमनींचो पुनर्विकास करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां, जाका लागून मालमत्तेचें monetization न्हय तर फुडाराक सरकाराक अतिरिक्त मुळावी सुविधा मेळटली. NBCC आनी हेर नामनेच्या संस्थावरवीं सुमार १०,००० कोटी रुपयाची गुंतवणूक गोयांत जावपाची आसा हें सांगपाक म्हाका खोस जाता.

सभापती महोदय, Design, Build, Finance, Operate and Transfer (DBFOT) तत्वाचेर दोना पावला हांगा आंतरराष्ट्रीय कन्व्हेंशन सेंटर सयत कन्व्हेंशन हॉटेल आनी Downstream सुविधांच्या विकासाचें काम ह्या वर्सा चालू जातले. तशेंच, संजीवनी सहकारी साखर कारखानो परत चालू करपाचे काम ह्या वर्सा सुरू जातलें.

TRANSPORT SECTOR
TRANSPORT

सभापती महाशय , येरादारी खात्याक दिल्लें वाटप 366 कोटी रुपया आसा, तातूंतले 336 कोटी रुपया महसूलाचे जाल्यार 30 कोटी भांडवल खर्चा खातीर आसात. तंत्रज्ञानान चलपी आनी नागरिक केंद्रीत सेवां वरवीं येरादारीचें आधुनिकीकरण करपाचो हेतू आशिल्लें प्रगतीशील “Goa Digital Taxi Policy” ह्या वर्सासावन लागू जातली.

सभापती महाशय, मडगांव, म्हापसा आनी वास्को बस टर्मिनलांच्या पुनर्विकासाचें काम ह्या अर्थीक वर्सा PPP मोडा खाला कार्यान्वीत करतले जाका अदमासान 745 कोटी रुपया खर्च येतलो. दिवचले बस स्टँड मे 2026 सावन सुरू जातलो.

तशेंच रस्त्यार जावपी अपघात उणे करपाच्या हेतान, अंमलबजावणी घटमूट करपा खातीर आनी रस्त्याचेर शिस्त सुदारपा खातीर Artificial Intelligence आदारीत 100 कॅमेरे लावपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां. ह्या अर्थीक वर्सा गोंय राज्यांत Automated Testing Stations कार्यान्वित करतले जेवरवीं मोटार वाहनांची यंत्रीक फिटनेस चांचणी जातली, जाका लागून चड पारदर्शकता, प्रमाणीकरण आनी वाहनाची योग्यताय पाळपाची खात्री जातली.

‘म्हंजी बस” योजना हाचेफुडे येरादारी खात्याच्या अंतर्गत चालू दवरपाचे थारायला.

कदंबा येरादारी म्हामंडळा खाला ह्या अर्थीक वर्सा 137 बशी घेऊन फ्लीट घटमूट करतले. कदंब म्हामंडळाक आनीक घटमूट करपा खातीर आनी राज्यांत बरी भौशीक येरादारी सुविधा दिवपा खातीर म्हामंडळा खातीर 258 कोटी रुपयांची तजवीज केल्या.

हांव industrial estate खातीर EV बशी आणि ई-रिक्शा घालपाचो प्रस्ताव दवरता.

Ports Administration

सभापती महोदय, बंदर प्रशासन खात्याक 75.5 कोटी रुपयांची तरतूद केल्या, तातूंतले 23.5 कोटी रुपया महसूलाखातीर आनी 52 कोटी भांडवल खर्चा खातीर आसात.

सभापती महोदय, म्हजें सरकार Goa Maritime Waterways Master Plan तयार करपाचे प्रक्रियेंत आसा, तातूंत गोंया खातीरचे सगले दर्यावेले प्रकल्प आसतले आनी दर्यावेली

क्षमता आनीक वाडटली. कृती आराखड्या वांगडाच अंदूं मुखेल येवजण चालीक लावपाचो प्रस्ताव आसा.

सभापती महोदय, पणजी बंदराची सुरक्षीतताय आनी सुरक्षा उपाय वाडोवपा खातीर 3.50 कोटी रुपया खर्चून new Patrol boat हाडटले जाका लागून बंदरा खातें आनीक घटमूट जातलें. दर्यावेल्या क्षेत्रांत low sulphur इंधनाक चालना दिवपा खातीर 'Maritime Fuel Station' अंदूं सुरू जातलें.

सभापती महाशय, म्हंजे सरकार आवश्यक थय न्हंयचो गाळ काडपाचे काम 20 कोटी परस चड रुपया खर्च करून ह्या वर्सा सुरु करपाचें आनी पुराय करपाचो प्रस्ताव आसा.

सभापती महाशय, Radar, AIS, VHF आनी CCTV उपकरणां आशिल्ली 'Electronic Vessel Traffic Management System' स्थापन करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां जी सुरक्षीत नेव्हिगेशनाक मजत करतली आनी rogue जहाजांचो सोद घेवपाक मदत करतली.

सभापती महाशय, म्हजें सरकार गणपत विद्यापिठाच्या सहकार्यान बिठ्ठोणा हांगा स्थापन केल्ल्या मेरीटायम शाळेंत मेरीटायम अभ्यासक्रमां वांगडा STCW अभ्यासक्रम सुरू करतलें.

RIVER NAVIGATION

सभापती महाशय, River Navigation खात्याक 86 कोटी रुपयांची तजवीज केल्या, तातूंतले 75.50 कोटी रुपया महसूल खर्चाखातीर आनी 10.50 कोटी भांडवल खर्चा खातीर आसात.

महाशय,सां-पेद्र सावन दिवार मार्गाचेर दोन नव्यो रो-रो फेरी बोटी सुरू करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां. तशेंच पोरन्या फेरीबोटींच्या जाग्यार अंदूं तीन नव्यो फेरीबोटी सुरू जातल्यो. तशेंच Jetty आनी Ramp हांच्या सध्याच्या मुळाव्या साधनसुविधांची सुदारणा करपाचें काम म्हजें सरकार हातांत घेतलें.

CIVIL AVIATION

सभापती महोदय, Civil Aviation खात्याक 18 कोटी रुपयांची तरतूद आसा, तातूंतले 9.5 कोटी महसूलाचेर आनी 8.5 कोटी भांडवल खर्चा खातीर आसात.

सभापती महाशय, 2023 वर्सा मनोहर आंतरराष्ट्रीय विमानतळ सुरू केल्या उपरांत म्हज्या सरकारान डिसेंबर 2024 ते डिसेंबर 2025 मेरेन एकूण येणावळींत 36.99 % महसूल वाटो म्हणून 114.49 कोटी रुपया येणावळ मेळयल्या. मनोहर आंतराष्ट्रीय विमानतळाचे लोकार्पण जावन आता मेरेन एकूण 1.46 कोटी प्रवाश्यांची येरादारी जाल्या. **ह्या निमतान हांव पुराय गोंयच्या जनतेक गवाय दितां की म्हजे सरकार Dabolim आणि Mopa दोनुय विमानतळा चालू दवरतलें.**

HEALTH SECTOR

भलायकी क्षेत्राक वट्ट वाटप 2217.66 कोटी रुपया आसा.

HEALTH SERVICES

सभापती महोदय, गोंय राज्यांत भलायकी क्षेत्र घटमूट करपाचेर सरकारान सतत लक्ष केंद्रीत केलां. नवी मुळावी बांदावळ सुरू करप आसूं वा राज्यांत नवी भलायकी सुविधा दिवप

आसूं, गोंयांतल्या सगळ्या नागरिकांक फुकट आनी सुलभ भलायकी सेवा सुनिश्चीत करपा खातीर म्हजें सरकार कटिबद्ध आसा.

सभापती महोदय, भलायकी खात्याक 963 कोटी रुपया मंजूर केल्यात, तातूंतले 903 कोटी महसूल बाजून जाल्यार 60 कोटी भांडवल खर्चा खातीर आसात. म्हजें सरकार भलायकी क्षेत्रांत गरजेची मनीसबळ, उपकरणां आनी यंत्रणा, एम्ब्युलन्स, सुविधा आनी हेर परिधीय गरजां वरवीं वाड करतलें जाचे खातीर भलायकी सेवा संचालनालयाक वाटप 10.8% वाडयला.

सभापती महाशय, हांव अंदूं वर्सासावन नवें 'AYUSH' खातें स्थापन करपाचे जाहीर करतां. ह्या खात्या वरवीं फकत पारंपारीक भारतीय वखदां पद्दतीचेर लक्ष केंद्रीत करतले आनी सगळ्यो आवश्यक सुविधा नागरिकांक दितले.

सभापती महोदय, awareness पातळावपा खातीर पुराय राज्यांत आयुष शिबिरां घडोवन हाडपाचोय प्रस्ताव हांव मांडटां. राज्यांत कार्यरत आशिल्ल्या Wellness केंद्रांक प्रोत्साहन दिवपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां.

सभापती महाशय , सुमार 50,000 ज्येश्ठ नागरिकांक आस्पावपी राज्य व्यापी 'Free Adult Vaccination' कार्यावळ सुरू करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां, जांकां Lungs संसर्ग जावपी बॅक्टेरिया पासून राखण दिवपा खातीर 'न्यूमोकोकल लसांचे' डोस दितले. हे खातीर ह्या वर्सा 5 कोटी रुपयांची तरतूद केल्या.

सभापती महाशय , दोनूय जिल्लो हॉस्पिटल ह्या वर्सा सावन केमोथेरपी खातीर 'Day Care Center' सुरू करतले. कॅन्सर हें एक मुखेल भौशीक भलायकी आव्हान आशिल्ल्यान, Population Based Cancer Registry स्थापन करतले आनी PBCR पुराव्याचेर आदारीत निर्णय, कॅन्सर नियंत्रणाचे उपाय आनी भलायकी परिणाम सुदारपाखातीर अमूल्य database तयार करतले . भलायकी सेवा संचालनालयांतल्यान 50 लाख रुपया वर्सुकी अनुदान दिवन सरकार 'Integrative Oncology services' घटमूट करतलें.

सभापती महाशय, दर्जेदार भलायकी सेवा दिवपाची खात्री करपा खातीर 'DDSSY' पॅकेज दर review करपाचो हांव प्रस्ताव दवरता आनी Claim मर्यादा 4 लाख आनी 6 लाख रुपया मेरेन वाडयतले. तशेंच सरकारी कर्मचाऱ्यांक DDSSY कार्यक्षेत्रांत आस्पाव करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां, जाका लागून तांकां गोंयांतल्या खंयच्याय empanelled हॉस्पिटलांत भलायकी सेवा मेळूंक शकतली.

सभापती महाशय, भारतभरांतल्या खंयच्याय हॉस्पिटलांतल्या गरजेवंतांक वेळार आनी त्रासमुक्त वैजकी मजत दिवपा खातीर 'मुख्यमंत्री वैद्यकीय सहायता कक्ष' जाहीर करपाक म्हाका खोस जाता. हो सेल संकश्टांतल्या दुर्येतीच्या वैजकी उपचारा कडेन निधी एकठांय करपा खातीर सगळ्या स्थापन केल्ल्या एजन्सीं कडेन देखरेख आनी समन्वय करतलो.

म्हजें सरकार शाळेच्या पांवड्यार राज्यव्यापी 'Neurodiversity Awareness Initiative' कार्यावळींक Indian Medical Association, Goa unit हांच्या जोडपावलान चालना दितलें जे शिक्षणतज्ञांक अशा भुरग्यांची वेळार वळख दिवपाक आनी तांकां आदार दिवपाक सशक्त करतले. ऑटिझम स्पॅक्ट्रम विकारां विशीं जागृताय निर्माण करप आनी KG शिक्षकांक चिन्नां बेगीन वळखुपाक साधनां सज्ज करप हो ध्येय आसतलो.

सभापती महाशय, Goa Medical College हांगा चड referrals करी नासताना, जिल्लो हॉस्पिटल पातळेचेरच Emergencyचेर उपाय काडपा खातीर म्हजें सरकार दोनूय जिल्लो हॉस्पिटलांनी Level 2 Emergency and Trauma Care Facility सुदारीत करतले जेणे करून दुर्येंतीक वाचोवपाक आमका मदद झातली.

कुंकळ्ळी, मुरगांव, बेतकी आनी मडकय हांगाच्या प्राथमीक भलायकी केंद्राच्या बांदकामाचें काम ह्या अर्थीक वर्सा सुरू जातलें. वेळगें आनी मडगांव हांगा बांदिल्ले AYUSH hospital ह्या वर्सासावन लोकांक सेवा दिवपाक चालू करतले.

GOA MEDICAL COLLEGE

सभापती महोदय, गोंय वैजकी महाविद्यालयाक 1,063 कोटी रुपयांची तरतूद केल्या. तातूतले 920 कोटी रुपया महसूल खर्चाखातीर जाल्यार 143 कोटी रुपया भांडवल खर्चाखातीर आसात.

सभापती महाशय , गोंय वैजकी म्हाविद्यालयाच्या ओपीडींतल्या दुर्येंतींक त्रास मुक्त भलायकी सेवा दिवपाच्या हेतान म्हज्या सरकारान 13 विभागांनी ऑनलायन OPD Appointment सुरू केल्या. ही सुविधा ह्या वर्सा जीएमसीच्या सगळ्या विभागांक वाडोवपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां. तशेंच ह्या वर्सासावन Telemedicine आनी Tele-ICU सुरु करतले.

सभापती महोदय, हांव ह्या शिक्षणीक वर्सासावन गोंय वैजकी महाविद्यालयांतल्या MBBS जागांची संख्या 200 वयल्यान 250 करपाचो प्रस्ताव दवरता जाचेखातीर राश्ट्रीय वैजुकी आयोगाची मान्यताय अपेक्षीत आसा.

214.83 कोटी रुपया खर्चून 120 खाटींचो Chest and TB हॉस्पिटल ब्लॉक बांदपाचें काम, 30.35 कोटी रुपया खर्चाच्या सुपर स्पेशॅलिटी ब्लॉक लागसार ब्लड बँक बांदपाचें काम, गोंय वैजकी म्हाविद्यालय आनी हॉस्पिटल खातीर 281.24 कोटी रुपया खर्चून कॉलेज ब्लॉक बांदप, 106.40 कोटी रुपयांचें New Resident Doctors हॉस्टेल, तशेंच 125 कोटी रुपयांचें 200 विद्यार्थ्यां खातीर Allied Health Science College and Hostel, हीं सगळीं कामां ह्या वित्तीय वर्सा सावन सुरू जातलीं.

तुयेच्या GMC link Government Hospital आनी संशोधन केंद्राचे वैजकी मुळाव्या सुविधांचे उदरगतीखातीर 20 कोटी रुपयांची तरतूद केल्या.

IPHB

सभापती महाशय , IPHB विभागाक 82 कोटी रुपयांची तरतूद केल्या, तातूंतले 71 कोटी रुपया महसूलाखातीर जाल्यार 11 कोटी भांडवल खर्चा खातीर आसात.

महाशय, IPHBच्या 100 खाटींच्या हॉस्पिटलांचें बांदकाम डिसेंबर 2026 वर्सा पुराय जातलें आनी Day Care Center प्रकल्प April 2026 सुरू करपाचो प्रस्ताव आसा जाचेर सरकारान ४५ कोटी रुपया खर्च केला.

Goa Dental College

सभापती महोदय, गोंय दंत महाविद्यालयाक 80 कोटी रुपयांची तजवीज केल्या.

सभापती महाशय , दंत म्हाविद्यालय OPG मशीन, मायक्रोस्कोप, मोबायल डेंटल बस, सर्जिकल युनिट आदी वैजकी उपकरणां आनी यंत्रणां सयत अपग्रेड जातलें जाचे खातीर भरीव तरतूद आसा.

FOOD AND DRUGS ADMINISTRATION

सभापती महोदय, अन्न आनी वखदां खात्याक 29 कोटी रुपया मंजूर केल्यात.

महाशय, म्हजें सरकार वेगवेगळ्या खाद्य आणि वखदां नमुन्यांचे विश्लेशण करपा खातीर Gas-chromatography मशीन, मायक्रोस्कोप आदी उच्च दर्जाचीं उपकरणां विकतीं घेवन अन्न आनी वखदां प्रयोगशाळांचें अपग्रेडेशन करतलें. Food and Drugs खात्याची गरज भागोवपा खातीर अत्याधुनीक सुविधां वांगडा नवी laboratory इमारत बांदतले.

INDUSTRIES AND INVESTMENT SECTOR

Industries, Trade and Commerce

सभापती महाशय , उद्देग, वेपार आनी वाणिज्य खात्याक 108 कोटी रुपया मंजूर केल्यात, तातूंतले 73 कोटी रुपया महसूल बाजून जाल्यार 35 कोटी रूपया भांडवल खर्चा खातीर आसात.

सभापती महाशय , उद्देग नोंदणी आनी उद्देग वाड हांचे मदीं अंतर निर्माण करपी समर्पीत MSME focused administrative संरचनेचो अभाव सोडोवपा खातीर, गोंयांतल्या सूक्ष्म, ल्हान आनी मध्यम उद्देग क्षेत्राचेर प्रशासकीय लक्ष हाडपा खातीर 'Industries, Trade and Commerce' संचालनालयाचें नांव 'MSME,Industries, Trade and Commerce' संचालनालय अशें बदलतले. नोंदणी सुलभताये पासून उद्देग उदरगत, स्पर्धात्मकता आनी यंत्रणा घटमूट करपा मेरेन संचालनालयाची भुमिका हातूंतल्यान दिश्टी पडटली.

सभापती महाशय , 'Chief Minister's MSME Innovate Scheme, 2026' सुरू करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां, जी वेंचून काडिल्ल्या प्रोत्साहन येवजण्यांचो फायदो वाडोवपाचो यत्न करतली आनी ताका लागून MSME क्षेत्रांत नवनिर्माण आनी स्पर्धात्मकता वाडटली. MSME'स संशोधन आनी विकास, बौध्दिक मालमत्ता निर्मिती, incubation आदार, seed capital, skill development, salary reimbursement आनी operational support अशा नवनिर्माण संबंदीत कार्यावळीं खातीर अर्थीक आदार दितले जाचे खातीर 1 कोटी रुपयांची तजवीज केल्या.

तशेंच Green investment promotion, ब्रँडींग आनी वेपार प्रसार करपा खातीर चार वेगवेगळ्यो MSME येवजण्यो सुरू करपाचो आनी राज्यांतल्या सगळ्या एमएसएमई कार्यावळींक एकत्रीत MSME आदार दिवपाचो प्रस्तावूय हांव मांडटा. हे येवजणे खातीर 5 कोटी रुपया दवरल्यात. ह्यो येवजण्यो परतफेडीच्या रुपांत प्रोत्साहन दितल्यो आनी खर्चाच्या 80% मेरेन अनुदान दितले जाका लागून राज्यांतल्या MSME क्षेत्राक व्हड चालना मेळटली. राज्यात MSME रोजगार वाडोवपाखातीर, employment subsidy येवजणेखाला दर एका MSME खातीर सध्याच्या २५ लाख रुपया मर्यादा वाडोवन ३० लाख रुपया करपाचो प्रस्ताव हांव दवरता.

सगळ्या MSME गरजेचेर उपाय काडपा खातीर One Stop डिजिटल पोर्टल आशिल्लें 'Unified Digital Platform' अंदूं सुरू जातलें. तशेंच, पिळर्ण उद्‌गीक वसाहतींत 3 कोटी रुपया खर्चून स्मार्ट सीसीटीव्ही सर्व्हेलन्स प्रणाली स्थापन करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां.

उद्देगीक वाठारांनी पर्यावरण सुरक्षीत दवरपाखातीर घन कोयर वेवस्थापन पद्दत तयार करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां. वेर्णा, मडकय, कुंकळ्ळे, तुयें आनी पिसुर्ले ह्यो पांच मुखेल वसाहती लागसारच्या वसाहतींतल्यान कोयर वेवस्थापन करपी Nodal Cluster म्हणून काम करतले आनी 800 square meter centralized कोयर वेवस्थापन शेडा वरवीं कचरो वेवस्थापन करतले.

सभापती महाशय, म्हजें सरकार राज्यांतली गुंतवणूकदार सुलभताय प्रक्रिया सुगम आनी डिजिटल करपा खातीर Integrated Single Window Approval प्रणाली तयार करतले.

राज्यांतल्या मुखेल उद्देगीक वाठारांनी common Effluent Treatment Plant निर्माण करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां. हे खातीर अंदूं गोंय आयडीसीक वट्ट 30 कोटी रुपयांची तरतूद केल्या. वेर्णा, मडकय आनी तुयें उद्देगीक इस्टेट हांगा Working Women Hostel बांदपाचें काम 100 कोटी रुपया खर्च करून ह्या अर्थीक वर्सा पुराय जातले.

सभापती महोदय, सरकाराच्या सगल्या एजन्सीनी केल्ल्या सगळ्या मुळाव्या साधनसुविधा कामां खातीर 'PM-Gatishakti Portal' वापर करपी देशांतलें एक मुखेल राज्य गोंय हें सांगपाक खोशी जाता आनी ताका लागून प्रकल्पांची अंमलबजावणी करतना वेगवेगळ्या एका परस चड खात्यां कडल्यान प्रभावी समन्वय आनी नियोजन सुनिश्चीत जाता.

सभापती महाशय , उद्देग खात्या भितर एक 'IPO Cell' तयार करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां जो गोंयच्या SMEक भौशीक नोंदणी करपाचे प्रवासांत आदार दितलो.

सभापती महाशय , जागतीक वेपारा खातीर गोंयच्या MSMEक सशक्त करपाच्या हेतान 'Mukhyamantri Export Incentive Scheme' चालीक लावपाचो प्रस्ताव मांडटात. हाचे अंतर्गत, 50 MSME's खातीर दोन वर्सां खातीर वर्साक 4 लाख रुपया दिवपाची तरतूद first come first serve तत्वाचेर आसतली आनी हाजेखातीर 2 कोटी रुपयाची तरतूद केल्यात.

सभापती महाशय, First Generation Entrepreneurs हांका आनी थळाव्या रोजगार निर्मिती खातीर प्रोत्साहन दिवपा खातीर अर्थीक सुलभताय, कुशळटाय आनी handholding खातीर women-led आनी youth-led MSME खातीर 'Special Support Window' तयार करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां.

सभापती महाशय, गोंयच्या कच्च्या काजूची खरेदी घटमूट करपा खातीर आनी ग्रामीण अर्थवेवस्थेंत सुदारणा हाडपा खातीर 'Mukhyamantri Modified Interest Rebate' scheme खाला कच्चो काजू खरेदी करपा खातीर working capital loan दिवपाची येवजण अंदूं चालीक लागतली.

फाटल्या वर्साच्या काळांत Goa - IPB हांणी 1,117 कोटी रुपया प्रस्तावीत गुंतवणूक आशिल्ल्या 31 प्रकल्पांक मान्यताय दिली, जाका लागून वेगवेगळ्या क्षेत्रांतल्या सुमार 4,950 कर्मचाऱ्यांक रोजगार मेळटलो अशी अपेक्षा आसा. गोवा-आयपीबीन राज्यांतल्या म्हत्वाच्या आंतरराष्ट्रीय गुंतवणुकींचें ग्राउंडिंग करपाक चालू केला जातूंत Eurostampa India Private Limited आनी Netzch Technologies India Private Limited ह्या दोनूय foreign कंपन्यांनी 166 कोटी रुपयाची गुंतवणूक केल्या आणि 1,308 रोजगार संधी तयार केल्या. गोंयांतल्या उद्देगीक कंपनींनी Research and Development करपी गोंयच्या तरणाट्यांक आदार दिवपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां.

Human Resource Development Department

सभापती महाशय , कामगार खात्याक दिल्लें वाटप 101.01 कोटी रुपया आसा.

महाशय, म्हज्या सरकारान गोंयाक unorganized क्षेत्राखातीर single unified marketplace म्हूण “ई-मार्केट पोर्टल” विकसीत करपाचें आश्वासन दिल्लें. ह्या अर्थीक वर्सा गोंयकारांक रोजगार वाडोवन दिवपाखातीर हें पोर्टल सुरू करतले.

गोंय राज्य समाजीक सुरक्षा मंडळाच्या प्रशासनाची प्रभावी अंमलबजावणी करपा खातीर Unorganized Social Security Act, 2008 खरपणान चालीक लावपाचे प्रक्रियेंत म्हजें सरकार आसा जें असंघटीत कामगारांचे समाजीक सुरक्षा सुनिश्चित करतलें.

सभापती महाशय, GHRDC वरवीं खाजगी उद्देगां खातीर Employment Subsidy scheme चालीक लावपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां, जंय GHRDCन दिल्ल्या प्रत्यक्ष पगार आनी कंपनीन अशा उमेदवारांक दिल्ल्या पगारांतलो gap funding तीन वर्सां खातीर सरकारान घेतलो. खाजगी क्षेत्रांत गोंयकारांचो रोजगार वाडोवपाचो हे येवजणेचो हेत आसा.

सभापती महाशय, म्हाका सांगपाक खोस जाता की ESI म्हामंडळ अंदूं दक्षिण गोंयांत वैजकी म्हाविद्यालय स्थापन करतलें जातून 50% seats हें गोयंकारक आसतले आनी जाका लागून राज्यांतल्या नागरिकां खातीर भलायकी सेवेंत अफाट सुदारणा जातली.

Employment

सभापती महोदय, रोजगार खात्याक 8.65 कोटी रुपयांची तजवीज आसा.

सभापती महाशय, म्हजें सरकार मॉडेल करिअर सेंटर म्हणून अपग्रेड केल्ल्या Employment Exchange हाका एक व्यापक Employment Facilitation Hub म्हणून काम करपाक strengthen करतलें. एक एकत्रीत ऑनलायन सेवा सुरू केल्या जाचेर नोकरी सोदप्यांक डिजिटल रितीन नोंदणी करपाक मेळटली तशेंच नियोक्ते व्यापक प्रसार करपा खातीर आपल्यो रितीं सुवाती ऑनलायन पोस्ट करूंक शकतात. मॉडेल करिअर सेंटरान करिअर मार्गदर्शन/समुपदेशन, सॉफ्ट स्किल प्रशिक्षणाचेर परिसंवाद, Civil Service स्पर्धात्मक परिक्षेचेर सत्र (GPSC आनी UPSC), बँकिंग आनी रेल्वे परिक्षेचेर तयारी, उद्देजकतेचेर सत्र, नोकरी मेळावे आनी प्लेसमेंट ड्रायव्ह अश्यो वेगवेगळ्यो कार्यावळी घडोवन हाडल्यात.

FACTORIES AND BOILERS

सभापती महोदय, कारखानो आनी बायलर खात्याक 15 कोटी रूपयांची तजवीज आसा, तातूंतले 12 कोटी महसूलाखातीर जाल्यार 3 कोटी भांडवल खर्चाखातीर आसात.

सभापती महाशय , ल्हान आनी मध्यम उद्देगांत वेवसायीक सुरक्षीतताय घटमूट करपा खातीर म्हजें सरकार कारखान्यां खातीर Human Resource Development Foundation हाज्यामार्फत ‘Safety Supervisors’ course सुरू करपाचो प्रस्ताव मांडटा जो compliance सुदारपाक, अपघात उणे करपाक आनी पुराय MSME क्षेत्रांत सकारात्मक सुरक्षा वाडोवपाक मदत करतलो. उद्देगीक सुरक्षीतताय आनी धोक्यांचेर दोतोरांक प्रशिक्षण दिवपाक ‘Associate Fellow in Industrial Health’ हो अभ्यासक्रमय अंदूं चालू करतले.

अंदाजे 14.60 कोटी रुपया खर्च करून सौर Photo voltaic वीज निर्मिती प्रणाली स्थापन करपा वांगडाच नव्या कार्यालय इमारतीच्या पुनर्बांदणीचें काम ह्या वर्सा पुराय जातलें.

MINES

सभापती महोदय, खाण खात्याक 26 कोटी रुपयांची तरतूद आसा.

सभापती महाशय , म्हज्या सरकारान 3 NITत 12 Iron ore ब्लॉकांचो यशस्वीपणान लिलाव केल्यात. तातूंतले दिवचल, शिरगांव-मयां माँत द सिरिगाओ, अडवालपाल-थिवी आनी कुडणे-कोरमोलें हांगाचे 5 ब्लॉक कार्यरत आसात हें जाहीर करपाक म्हाका खोस जाता. राज्य सरकाराक सगल्या 12 ब्लॉकां कडल्यान अपफ्रंट पेमेंट म्हणून 252.83 कोटी रुपयांची येणावळ मेळ्ळ्या. आनीक 7 ब्लॉक पर्यावरण मंजुरी आनी हेर परवानगी मेळोवपाचे प्रक्रियेंत आसात. म्हजें सरकार ब्लॉकांच्या लिलावा खातीर चवथी एनआयटी आनी डंपांच्या ई-लिलावा खातीर दुसरो टप्पो सुरू करपाचे प्रक्रियेंत आसा.

सभापती महाशय, टिपर ट्रक मालकांक अर्थीक मजत दिवपा खातीर 'Reimbursement of Green Tax and fitness fee for mining affected truck owners' ही येवजण ह्या वर्सा चालू उरतली आनी हाचे खातीर 4 कोटी रुपयांची तरतूद आसा. तशेंच गोंय अभियांत्रिकी म्हाविद्यालयांत 3 कोटी रुपया खर्चून Ore ग्रेड चांचणी प्रयोगशाळा स्थापन करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां.

सभापती महोदय, खण प्रभावित बार्ज मालकांक तांच्या बार्जांची दुरुस्ती करपा खातीर अर्थीक संस्थे वरवीं सॉफ्ट लोनाच्या रुपांत अर्थीक मजत दिवपाची येवजण चालीक लावपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां.

INFORMATION TECHNOLOGY, ELECTRONICS AND COMMUNICATIONS

सभापती महोदय, म्हायती तंत्रज्ञान खात्याक 189 कोटी रुपयांची तरतूद आसा, तातूंतले 116 कोटी रुपया महसूलाखातीर आनी 73कोटी भांडवल खर्चा खातीर आसात.

सभापती महोदय, नागरीक-केंद्रीत सेवा साद्य, कार्यक्षम आनी पारदर्शक पद्दतीन दिवपा खातीर एकवटीत 'गोवा मोबायल' App तयार करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां. हें app एका परस चड विभागीय सेवांचो वापर करपा खातीर, प्रत्यक्ष भेटी आनी कागदपत्रां उणीं करपाखातीर एकूच डिजिटल इंटरफेस म्हूण काम करतलो आनी हेखातीर 1 कोटी रूपयांची तजवीज केल्या.

सभापती महाशय , Ease of Doing करपाखातीर Goa Online पोर्टलाची सुमार 4 कोटी रुपया खर्च करून सुदारणा करतले. म्हाका हें सांगपाक खोस भोगता की 'AI chat with Messaging Platform' हेंय ह्या वर्सा लागू करतले.

सभापती महाशय , राज्यांत स्टार्टअप संस्कृताय वाडोवपाच्या हेतान हांव गोवा स्टार्टअप धोरण, 2025 खाला 4 नव्यो येवजण्यो Campus Innovation Scheme, Promotion and Marketing Assistance Scheme, Women Entrepreneur Vitality Scheme आनी Skill Enhancement Scheme हाजेखातीर 10 कोटी रूपयांची तजवीज केल्या.

सभापती महाशय, गोंयच्या दर्यादेगांचेर nomads आनी remote workers हाका आकर्शीत करपाखातीर काम आनी विश्रांती हांचो मेळ घालून दर्यादेगांचेर Coworking Spaces विकसीत करपाचें काम ह्या वर्सा सावन सुरू जातलें.

सभापती महाशय , GBBN 2.0 चालीक लावपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां, जी राज्यभरांतल्या 414 PoP हांकां जोडटली, सगळ्या सरकारी कार्यालयांक उच्च गती, सुरक्षीत आनी स्केलेबल कनेक्टिव्हिटी दितली आनी प्रशासन आनी भौशीक वितरणाखातीर अखंड डिजिटल सेवा सुनिश्चीत करतली. GBBN 2.0 व्यतिरीक्त, म्हजें सरकार राज्यभरांतल्या सुमार 1,605 सुवातींनी आस्पावपी विस्तारीत GBBN नेटवर्कय घटमूट करतलें.

सभापती महाशय, राज्यांतल्या scaling कंपन्यांक आदार दिवन गोंयची IT इकोसिस्टम घटमूट करपा खातीर, हांव First Come First Served ह्या तत्वाचेर 20 कंपन्यांखातीर उण्यांत उणे 50 पूर्णवेळ गोंयकार कर्मचारी कामाक घेवपी गोंयच्या IT/ITeS कंपनींक दर वर्सा 5 लाख रूपया दिवपाचो प्रस्ताव मांडटा आनी हेखातीर 1 कोटी रूपयांची तजवीज केल्या.

SCIENCE, TECHNOLOGY AND WASTE MANAGEMENT

सभापती महाशय, ह्या खात्याक 170 कोटी रुपया मंजूर केल्यात. तातूंतले 126 कोटी रुपया महसूलाक आनी 44 कोटी भांडवल खर्चा खातीर आसात.

सभापती महाशय , बेकायदेशीर कोयर उडोवपाच्या धोक्याक प्रभावीपणान मात दिवपाक कोयर वेवस्थापन म्हामंडळाक घटमूट करपा खातीर, थारायिल्ल्या वाठारांत ‘Waste Management Inspectors’ नियुक्त करप आनी कोयर वेवस्थापन कायदो आनी नेमांची अंमलबजावणी करपा खातीर तांकां incentive दिवपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां जाका लागून ह्या वाठारांनी नितळसाण सुनिश्चीत जातली.

सभापती महाशय, म्हजें सरकार महामार्गावेली कोयर निवळ करपाचीं कामां, rdf movement & Tracking, सुको कोयर एकठांय करपाची पद्दत आनी वेळापत्रक यंत्रणा एकाच डिजिटल पर्यावरण प्रणालींत एकठांय करून GWMC वरवीं Integrated डिजिटल ऑपरेशन्स प्लॅटफॉर्म चालीक लायतलें.

सभापती महाशय , पुराय गोंयांत Waste Management प्रभावीपणान करपा खातीर सौर उर्जेचे कॅमेरे स्थापन करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां. हे कॅमेरे निवळ उर्जेचेर चलतले आनी कोयर उडोवप, सेग्रीगेशन हाचेर नदर दवरपा बरोबरूच भौशीक सुवातींनी नितळसाण सुनिश्चीत करपाक मदत करतले, जातूंत पयसुल्ल्या आनी ऑफ ग्रिड वाठारांचो आसपाव आसा आनी हाचे 2 कोटी रुपयांची तरतूद आसा.

सभापती महाशय, MoHUA हाज्या अंतर्गत GWMC हें स्वछता knowledge पार्टनर म्हणून लिस्ट जालां. भारतभरांतल्या कोयर वेवस्थापनांत संस्थांक प्रशिक्षण दिवपा खातीर ‘Center of Excellence’ तयार करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां.

सभापती महाशय, गोंयची संशोधन पर्यावरण यंत्रणा घटमूट करपा खातीर Goa State Innovation Council वरवीं Centralized Digital Research Portal तयार करतले, जी गोंयांतल्या विद्यापिठां, म्हाविद्यालयांनी आनी अनुसंधान आनी विकास संस्थां कडल्यान संशोधन प्रकाशनां एकठांय करतले आनी राष्ट्रीय आनी आंतरराष्ट्रीय पांवड्यार गोंयांतल्या संशोधनाक चालना दितलें.

सभापती महाशय, म्हजें सरकार ह्या वर्सा सावन हायस्कूल विद्यार्थ्यां खातीर Astronomy/Space Science विज्ञानांतली नवी lecture series सुरू करतलें. गोंय राज्य रिमोट सेन्सिंग सेंटर, बायोटेक पार्क आनी जीआय प्रमाणीकरण आनी ब्रँडींगा खातीर जीआय बोर्ड अंदूं काम करपाक सुरवात करतले अशें सांगपाक म्हाका खोस जाता.

सभापती महाशय, Goa Spatial Data Infrastructure Project' वट्ट 26.59 कोटी रुपया खर्च करून केंद्र सरकाराच्या आदारान चालीक लावपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां.

सभापती महाशय, सगळ्या उद्देगी क्षेत्रांनी 100% कंपोस्ट करपाक येवपी biodegradable पोतयो सुरू करपाक plastic मुक्त धोरण आमी चालीक लायतले .

LEGAL METROLOGY

सभापती महोदय, Legal Metrology विभागाक 14 कोटी रुपयांची तरतूद केल्या.

सभापती महोदय, नागरिकांक शिक्षीत करपाचे म्हत्व वळखून खातें वेगवेगळ्या कार्यावळीं वरवीं गिरायक हक्कां विशीं जागृताय करपाक सक्रीय आसा. येवपी वर्सा म्हज्या सरकारान अशा तरेच्यो चड गिरायक केंद्रीत कार्यावळी करपाची येवजण दवरल्या.

खात्याची स्पॉट तपासणी करपाची आनी वेपाऱ्यांच्या गैरवेव्हारांचेर प्रभावीपणान आळाबंदा हाडपा खातीर, कायदेशीर मापशास्त्र मानकांचें पालन सुनिश्चीत करपा खातीर मोबायल प्रयोगशाळा स्थापन करपा खातीर खाशेलें वाहन आनी उपकरणां स्थापन करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां. खात्याच्यो ऑनलायन सेवा केंद्र सरकाराच्या e-MAAP portal अर्जांत एकठांय करतले जाका लागून सुलभताय वाडटली आनी कायदेशीर मापन सेवा संबंदीत प्रक्रिया सुगम जातली.

FOREST AND ENVIRONMENT SECTOR

FORESTS

सभापती महाशय, रान खात्याक दिल्लें वाटप 199 कोटी रुपया आसा, तातूंतले 194 कोटी रुपया महसूलाखातीर जाल्यार 5 कोटी भांडवल खर्चा खातीर आसात.

सभापती महाशय , म्हज्या सरकारान भारताच्या मानादीक प्रधानमंत्री हांची 'एक पेड मा के नाम' ही संकल्पना सक्रियपणान चालीक लायल्या. 2.01 लाख रोंपे रोवपाच्या ध्येया आड रान खात्यान हेर वेगवेगळ्या राज्य सरकार खात्याच्या समन्वयान 2.19 लाख रोपयो लायल्यात आनी सेवा पर्व मोहिमेच्या निमतान खासा 10 हजार रोंपे लायल्यात.

सभापती महाशय, कांपाल हांगसरल्या फॉरेस्ट पार्काची उदरगत भौशीक बांदकाम खात्या वरवीं जातली जाचे खातीर 5 कोटी रुपयांची तरतूद आसा. 'गोवा काजू फेस्त' सयत आपले नेमान कार्यावळ करपा खातीर Goa Forest Development Corporation खातीर 25.65 कोटी रुपयांची तजवीज केल्यात.

सभापती महाशय, गोंय राज्यांचे भगवान महावीर वन्यजीव अभयारण्य, मोलें राश्ट्रीय उद्यान, खोतीगांव वन्यजीव अभयारण्य, बोंडला वन्यजीव अभयारण्य, म्हादई वन्यजीव अभयारण्य, नेत्रावळी वन्यजीव अभयारण्य आनी डॉ. सलीम अली पक्षी अभयारण्य हांगा वेगवेगळ्या उपक्रमांतल्यान eco-tourism वाडोवपाचो प्रस्ताव मांडटां.

सभापती महाशय, म्हज्या सरकारान फोंड्यांतल्या बेतोडा हांगा रानवटी जनावरांक अत्याधुनीक Rescue and Rehabilitation सुविधा स्थापन करपा खातीर पुणेच्या ResQ

चॅरिटेबल ट्रस्ट कडेन MoU केला. तशेंच राज्यांतल्या Forest fire खातीर Early Warning प्रणाली तयार करपा खातीर आमी BITS Pilani कडेन MoU केला जो रानांतल्या उज्याची प्रत्यक्ष घडणूक घडचे पयलीं इशारो जारी करतली.

ह्या वर्सा पुराय जावपाचे आशिल्ले फुडले प्रकल्प

SN	Work	Total amount (in crores)
1.	Improvement to the walkway from main gate to sitting deck at Dr. Salim Ali Bird Sanctuary, Chorao	6.54 crores
2.	Demolition of ticket counter and construction Administrative Block for Forest Department at Chodan	0.80 crores

बोंडला प्राणीसंग्रहांलयांतल्या उद्याना खातीर Entrance Plaza बांदपाचें काम ह्या वर्सा सावन 6.92 कोटी रुपया खर्चून सुरू जातलें.

ENVIRONMENT

सभापती महोदय, पर्यावरण खात्याक 16 कोटी रुपया वाटप आसा.

सभापती महोदय, म्हज्या सरकारान Coastal Zone Management Plan 2011 निश्चित केल्या आनी Coastal Zone Management Plan 2019 finalization करपाचें काम चालू आसा.

सभापती महोदय, Goa State Biodiversity Board वरवीं मिठागर आनी हेर अशे पारंपारीक तरीय पर्यावरण अनुकूल उपक्रमांची राखण करपाची येवजण चालीक लावपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां. हे खातीर 1 कोटी रुपया पर्यावरण खात्या खातीर वाटप जाल्यात.

सभापती महोदय, राज्यांतल्या खाजन जमनीची जतनाय घेवपा खातीर निधी दिवपा खातीर निती आयोगान पयलींच तत्वीक मान्यताय दिल्या हें जाहीर करपाक म्हाका खोस जाता. खाजण जमनीची प्रभावीपणान जतनाय घेवप आनी ही संवेदनशील पर्यावरण यंत्रणा तिगोवन दवरपाखातीर खाजण जमनीचो पुराय विशय आनी तांचे नेम आनी संरक्षण Agriculture खात्याखाला हाडटले, जो आतां सावन खाजण प्रकरणां हाताळपी एकूच विभाग आसतलो. हे खातीर स्थापन केल्लें Khazan Board शेतकी खात्या खाला काम करतलें.

सभापती महाशय, Goa State Biodiversity Board वरवीं Govan ब्रँडाचें संचालन, वेवस्थापन आनी marketing आनी ब्रँडींग करपा खातीर 1.50 कोटी रुपया केल्यात.

सभापती महाशय, जैव विविधताय वेवस्थापन समित्यां खातीर अर्थीक मजत संविधान, कार्यक्षमताय आनी देखरेख हांचे खातीर 1 कोटी रुपयाची तरतूद केल्यात. लोक जैवविविधताय नोंदणी तयार करपा खातीर अर्थीक मजतीचे येवजणे खातीर 1 कोटी रुपया थारायल्यात.

सभापती महोदय, तज्ञ आनी वेगवेगळ्या संघटनांक गुंतून 'विकसीत गोवा 2037' कार्यावळी खातीर sustainable घटकांचेर काम करपाच्या हेतान 1 कोटी रुपया थारायल्यात. हवामान आनी आपत्ती प्रतिरोधक green गोंयचे उदरगती खातीर Climate Change Cell खातीर 70 लाख रुपया प्रस्तावीत केल्यात.

सभापती महोदय, म्हज्या सरकारान राज्यांतल्या notified wetland वाठारां खातीर एकत्रीत वेवस्थापन, निरिक्षण, जीर्णोध्दार, पुनरुज्जीवन, संवर्धन आनी सैमाचेर आदारिल्ले उपाय दिवपा खातीर 1.40 कोटी रुपयाची तरतूद केल्या. **'श्रम शक्ति से जल समृद्धी'**च्या येवजणे खातीर 1 कोटी रुपयांची तरतूद केल्या, जंय lake management समित्यो wetland वाठारांक पोशण दिवपी notified wetland वाठारांचो वेवस्थापन सुनिश्चीत करूंक शकतात.

हवामान बदला खातीर Goa State Action Plan for Climate Change, Energy Vision Plan, Viksit Goa आनी हेर धोरणांचेर यशस्वी लक्ष्य साध्य करपा खातीर आनी विकसीत शाश्वत गोंयांत sustainability जोडून **'Goa's Umbrella Programme- Climate and Disaster Resilient Greener Goa'** जाहीर करपाक म्हज्या सरकाराक खोस जाता.

पर्यावरण यंत्रणेंतल्यान resilience वाडोवप, Low Carbon pathways accelerate करप आनी Climate Resilience उपक्रमांक आदार दिवपाक केंद्र आनी राज्य सरकार हांचे मदीं वेगवेगळ्या अर्थीक मिश्रणाच्या 70:30 convergence करुन 1,650 कोटी रुपया खर्च प्रस्तावीत केला. दोन वर्सांच्या काळा भितर हो कार्यक्रम कार्यान्वीत करपाची म्हजी येवजण आसा आनी Economic Affairs खात्याच्या Project Steering कमिटीन ह्या प्रकल्पा खातीर तत्वीक मान्यताय दिल्या. हो प्रकल्प बेगीन आनी हस्तक्षेपा बगर चालीक लावपा खातीर SPV तयार करतले.

सभापती महाशय, राज्य पांवड्यावेली **carbon monetization mechanism** तयार करपा खातीर पर्यावरण खात्या खाला **'State Carbon Nodal Cell'** स्थापन करपाचो प्रस्ताव आसा, जाका लागून पर्यावरणीय गुंतवणूक savings जातले.

SWAYAMPURNA SECTOR

Panchayat

सभापती महोदय, पंचायती खात्याक 293 कोटी रुपयांची तजवीज केल्या. तातूंतले 249 कोटी रुपया महसूलाखातीर जाल्यार 44 कोटी भांडवल खर्चा खातीर आसात.

सभापती महाशय, तिसऱ्या राज्य वित्त आयोगाच्या शिफारशी प्रमाण, वेगवेगळ्या ग्रामीण थळाव्या संस्थांनी हवामान बदलाक लागून निर्माण जावपी वेगवेगळ्या पर्यावरणीय प्रश्नांक तोंड दिवपा खातीर 10 कोटी रुपयांचो "Climate Change Fund" स्थापन करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां.

सभापती महाशय, स्वताच्या मालकीच्या जाग्यात बांदिल्ल्या बांधकामांक EHN number दिवन तांका उदक आणि वीज जोडणी दिवपाचे आमी थारायला.

राज्यातल्या विविध वाठारांनी पंचायत घर, मार्केट कॉम्प्लेक्स, कम्युनिटी हॉल बांदकामाचें काम ह्या अर्थीक वर्सा सावन सुरू जातलें. ह्या मुळाव्या साधनसुविधा उदरगती खातीर 'Deendayal Infrastructure Development Scheme' येवजणे खातीर वट्ट 15.5 कोटी रुपया भांडवल खर्चाची तजवीज केल्या.

सभापती महाशय, दुबळ्या पंचायतींक तेंको दिवपाच्या हेतान 14.50 कोटी रुपयांची तरतूद केल्या. दोनूय जिल्ल्यांतल्या जिल्लो पंचायतींक आनीक घटमूट करपा खातीर वट्ट 34 कोटी रुपयांची तरतूद पुरवण केल्या.

जिल्हा पंचायत वांगड्याच्या कामाच्या अधिकारक्षेत्राचो व्याप्ती वाडोवपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां. तांचो विकासात्मक निधी तांच्या तांच्या मतदारसंघांतल्या सामुदायिक शेती कार्यावळी खातीर आनी कोयर वेवस्थापन उपक्रमां खातीर वापरपाक दिवपाचो प्रस्ताव दवरता.

सभापती महाशय, ZP, सरपंच आनी पंच हांचे मानधन दर म्हयन्याक 5 हजार रुपयानी वाडोवपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां.

सभापती महाशय , ग्रामीण थळाव्या संस्थांनी Accounting Discrepancy पयस करपा खातीर, ‘Uniform model accounting format’ सगळ्या पंचायत थरांचेर एकसारको आदर्श तयार करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां.

AGRICULTURE

सभापती महोदय, कृषी खात्याक 293 कोटी रुपयांची तरतूद केल्या, तातूंतले 258 कोटी रुपया महसूल खर्चाखातीर आनी 35 कोटी रुपया भांडवल खर्चाखातीर आसात.

सभापती महोदय, "Pradhan Mantri Krishi Sinchayee Yojana" वरवीं हांव 5 वर्सांभितर वट्ट 84,476 हेक्टर क्षेत्राखातीर 10 watershed प्रकल्प हातांत घेवपाक आनी तेखातीर 236.53 कोटी रुपयांच्या अर्थिक खर्चाचो प्रस्ताव दवरता. राज्यांतल्या शेतकऱ्यांची Registry तयार करपाखातीर शेतकाऱ्यांक Digital Identity दिवपाचो प्रस्तावूय हांव दवरता, तातूंत शेतकाऱ्यांचो लोकसंख्या तपशील, जमीन मालकी आनी जें पीक रोयलां ताचो व्यापक Data आसतलो.

सभापती महोदय, म्हज्या सरकारान “गोंयचें अमृतकाल शेतकी धोरण 2025” तयार केलां, जाचो हेतू शेतकारांच्या समृध्दीचेर, अन्न सुरक्षा आनी Climate Resilience चेर लक्ष केंद्रीत करून शेतकी क्षेत्राचें आधुनिकीकरण करपाचो आसा. ह्या धोरणाची प्रभावी अंमलबजावणी करपा खातीर ह्या वर्सा 20 कोटी रुपयांची तरतूद केल्यात. तशेंच राज्यांत पडीक जमनी टाळपा खातीर ‘Contractual Community’ शेतीक प्रोत्साहन दिवपाचोय प्रस्ताव हांव मांडटां जाका ह्या धोरणाच्या अंतर्गत आर्थिक मदद मेळटली.

शेतकी खात्याच्या डिजिटल प्लॅटफॉर्माची सुदारणा करपाक आनी येवजण्यांचेर ऑनलायन प्रक्रिया आनी अनुदान दिवपा खातीर “M-Krishi” portal हाजेर अर्ज सुरू करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां.

गोंय कृशी म्हाविद्यालयाक ICAR कडल्यान मान्यताय मेळ्ळ्या आनी ती येसस्वीपणान कार्यरत आसा.

सभापती महाशय, बांदकाम साहित्य आनी गवंडीकाम शुल्काचे दर वर्सा वाडत आशिल्ल्यान ‘Organic Manure Unit/ Vermicompost Unit’ हे येवजणे खाला मेळपी 2,600 प्रति घन मीटर ची अर्थीक मजत वाडोवन ती 5,000 प्रति घन मिटर करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां.

सभापती महाशय , ‘Drip Irrigation system for promotion of vegetable cultivation’ चालीक लावपा खातीर अर्थीक मजत दिवपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां, जी उत्पादन केल्ल्या भाजयेच्या प्रमाणाचेर आदारीत परतफेड तत्वाचेर आसतली जाचे खातीर अर्थसंकल्पीय वाटप 2.40 कोटी रुपया केल्यात.

सभापती महाशय , काजूचें थारायिल्लें मोल वाडोवपासयत ST शेतकारांक अतिरिक्त मजत दिवपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां, जाचे खातीर वट्ट अर्थसंकल्पांत 25 कोटी रुपयांची वेवस्था केल्या. तशेंच काजूच्या नव्या जातींचो प्रसार गोंयच्या शेतकारांक reasonable दरान वितरण करपाक मेळचो म्हूण Directorate of Cashew and Cocoa Development, Kochi वरवीं सरकारी कृषी फार्म कोडार आनी कालय हांगा काजूच्या नवीन सुदारीत जातींचो काजू Mother Block चालीक लावपाचो प्रस्ताव हांव मांडटा.

महाशय, केंद्रीय अर्थसंकल्पांत काजू उदरगतीचेर भर दिला. अंदू कृशी खात्या खाला ‘Goa State Cashew Board’ स्थापन करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां, जाचे खातीर 2 कोटी रुपयांची तजवीज केल्या.

महाशय, सुमार 13 खाजन बांध संबंधी कामां (तिसवाडींत 01, फोंड्या 04, दिवचले 04, साश्टी तालुक्यांत 01 आनी बार्देज तालुक्यांत 03) हीं सुमार 25 कोटी रुपयांची कामां ह्या वर्सा पुराय जावपाची शक्यताय आसा आनी तिसवाडी, फोंडा आनी मुरगांव तालुक्यांत नवीं कामां हातांत घेवपाचो प्रस्ताव आसा.

मोपा हांगा मनोहर विमानतळार APEDA norms प्रमाणे पॅकहाउस ह्या वर्सा पुराय जातलें तशेंच सांखळी आनी कुडचडे हांगा नवे मार्केट यार्ड कॉम्प्लेक्स बांदपाक सुरवात जातली. PM Dhan Dhanya Krishi येवजणेचो एक भाग म्हूण मडगांव मार्केट यार्डांत Cold Storage आनी Ripening Chamber बांदपाचो प्रस्ताव आसा.

ANIMAL HUSBANDRY AND VETERINARY SERVICES

सभापती महाशय , पशुपालन आनी पशुवैजकी सेवा खात्याक 190 कोटी रुपयांची तजवीज केल्या, तातूंतले 176 कोटी रुपया महसूलाक आसा आनी 14 कोटी भांडवल खर्चा खातीर आसात.

सभापती महाशय , गोंय पशुवैजकी आनी पशु विज्ञान महाविद्यालय कुट्टी फोंडा हांगा फुडल्या शिक्षणीक वर्सा सावन अभ्यासक्रम सुरू करतले.

सभापती महोदय, 2026-27 वित्तीय वर्सा रूपया 5 कोटींची तजवीज करून Old Goa हांगा नवो पशुवैजकी दवाखानो बांदपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां, जातूंत शेतकारांक दवाखानो आनी प्रशिक्षण हॉल आसतलो.

सभापती महोदय, राज्यांत दुदाच्या उत्पादनाक चालना दिवपा खातीर अतिरिक्त अनुदान सयत अतिरिक्त 10 गाय खरेदी करपाक प्रोत्साहन दिवपा खातीर ‘कामधेनू’ येवजणेंत दुरुस्ती करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां.

सभापती महोदय, ‘Stray Cattle Management’ येवजणे खाला 2025-26 वर्सा सगळ्या NGOक 35 कोटी मंजुरी मेळ्ळी आनी सध्या राज्यांतले 8 गौशाला येवजणेचो लाव घेतात आनी वट्ट 7,055 भटक्या गोरवांक रस्त्यां वयल्यान आनी भौशीक सुवातीं वयल्यान सोडयल्यात. अंदू ही येवजण आनीक घटमूट करतले.

सभापती महोदय, 'Goa Small Animal Rescue Management' येवजणे खाला , आमी 2025-26 वर्सा 4,600 सुण्यांक sterilize केल्यात. ही मोहीम अंदूंय चालू उरतली. तशेंच ह्या वर्सा 24x7 जनावराखातीर मोबायल एम्ब्युलन्स सुरू जातली.

सभापती महोदय, म्हज्या सरकारान उसगांवां PPP तत्वाचेर veterinary facility ह्या वर्सा चालू करपाचे थारायला. 'Mission Rabies' खाला म्हज्या सरकारान फाटल्या 3 वर्सांत 1.26 lakh भटक्या सुण्यांक लस दिल्या अशें सांगपाक म्हाका खोस जाता.

सभापती महोदय, म्हजे सरकार poultry पोसपाच्या कार्यावळीचेर नियंत्रण दवरपा खातीर आनी दर्जेदार species पुरवण सुनिश्चीत करपा खातीर 'Poultry Board' ह्या वर्सासावन चालू करतले.

FISHERIES

सभापती महोदय, नुस्तेमारी खात्याक 73 कोटी रुपयांची तरतूद केल्या, तातूंतले महसूलाखातीर 49 कोटी आनी 24 कोटी भांडवल खर्चा खातीर आसात.

सभापती महाशय ,दर्यादिगेवेली निरिक्षण आनी अंमलबजावणी यंत्रणा घटमूट आनी पूरक करपा खातीर सुमार 1.35 कोटी रुपयांची Unmanned Aerial Vehicles वापरपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां. केंद्र सरकाराच्या पालवान राज्यांतल्या सगल्या नुस्तेमारी जहाजांचेर transponder लावपाचें काम ह्या वर्सा सावन सुरू जातलें.

सभापती महाशय, प्रधान मंत्री मत्स्य संपदा योजना खाला दोन **'Development of Climate Resilient Coastal Fishermen Villages'** 4.12 कोटी रुपया खर्च करून हातांत घेवपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां. शापोरा फिशिंग जेटीची दुरुस्ती कामां, धावजी, कुंडय हांगा रॅम्प बांदप आनी नेट मेन्डींग शेड बांदप, कुटबण जेटीचेर STP, सोलर स्ट्रीटलायट स्थापन करपाचे काम ह्या वर्सा हातांत घेतले.

सभापती महाशय, नाबार्डाच्या आदारान मांद्रे हांगा 'Modern Integrated Village' विकसीत करप आनी पाळोळे हांगा 'Modern Community Post-harvesting' सुविधा स्थापन करपाचो प्रस्ताव आसा आनी तेखातीर 20.62 कोटी रुपयांची तजवीज आसा.

सभापती महाशय , राज्यांतल्या advanced नुस्तें पालन तंत्रज्ञानाक चालना दिवपाक आनी निर्यात करपा सारख्या नुस्त्यांचें breeding करपा खातीर तशेंच Blue अर्थवेवस्थेक चालना दिवपा खातीर, बाणावले हांगच्या ब्रेकीश वॉटर हॅचरीची नवी सुदारणा आनी पुनर्विकास करतले तशेच seaweed farming हाकाय आमी चालना दितले.

HANDICRAFT TEXTILE AND COIR

सभापती महोदय, ह्या खात्याक 32 कोटी रुपयांची तजवीज आसा. तातूंतले 28.50 कोटी महसूल आनी 3.50 कोटी भांडवल खर्चा खातीर आसात.

सभापती महाशय , "स्वावलंबन येवजणेंत" पॉवरलूम केंद्रां खातीर अतिरिक्त warpers आनी लूम अटेंडंटांची सेवा घेवपा खातीर योग्य रितीन दुरुस्ती करतले. उगवें, साळावतींली कुणबी क्राफ्ट व्हिलेज पुराय जावपाचे वाटेर आसा आनी अंदू वर्सा ती सुरू जातली. निर्मल नगर, शेल्डें हांगसरलें **"डिझायन आनी क्राफ्ट स्कूल"** मे 2026 मेरेन सुरू जातलें. तशेंच गोंयभर प्रशिक्षण केंद्रांचें नवनिर्माण करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां, जाचे खातीर २ कोटी रुपयांची तरतूद आसा.

सभापती महाशय, आमच्या राज्यांतल्या कुणबी समाजाच्या गिरेस्त दायजाक चालना दिवपाची आनी तिगोवन दवरपाची म्हज्या सरकाराची खर वचनबद्धतायेचो हांव पुनरुच्चार करतां.

ANTYODAY, GRAMODAY AND SARVODAY SECTOR

सभापती महोदय, म्हजें सरकार गृह आधार, दयानंद समाजिक सुरक्षा आनी लाडली लक्ष्मी ह्या येवजण्यां वरवीं राज्यांतल्या सुमार 40% लोकांक सुनिश्चित समाजीक सुरक्षा दिता.

SOCIAL WELFARE

सभापती महोदय, समाज कल्याण खात्याक दिल्लें वाटप 554 कोटी रुपया आसा, तातूंतले 539 कोटी महसूलाखातीर जाल्यार 15 कोटी भांडवल खर्चा खातीर आसात.

सभापती महोदय, **"गोमंत भूषण पुरस्कार येवजण"** अंतर्गत राज्यांतल्या समाजीक वावर, वैजकी वा हेर खंयच्याय मळार विशिश्ट आनी असामान्य कामगिरी केल्ल्या गोंयकारांक 1 लाख रुपया रोख पुरस्कार दितले.

सभापती महाशय , पर्वरी हांगा आंबेडकर भवन बांदपाचें काम ह्या वर्सा सावन सुरू जातलें.

सभापती महोदय, म्हज्या सरकारान 'CM Scholarship Portal' वरवीं शिश्यवृत्ती येवजण्यो डिजिटल करपाचे दिकेन म्हत्वाचो उपक्रम केला. समाज कल्याण खात्याच्यो सगळ्यो 18 शिश्यवृत्ती येवजण्यो विद्यार्थ्यां खातीर ऑनलायन मोडांत प्रक्रिया करपा खातीर उपलब्ध आसात. ह्या वर्सा सावन Senior Citizen Identity Cards दिवपाची प्रक्रिया डिजिटल करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां.

सभापती महाशय, Palliative Care Centre हांका आदार दिवपाच्या हेतान **"Financial Assistance to Registered Organizations for Palliative Care"** ही येवजण ह्या वर्साय चालू उरतली. हे येवजणे खातीर 1 कोटी रुपयांची तजवीज केल्या.

सभापती महाशय, दयानंद समाजीक सुरक्षा येवजण ही म्हज्या सरकाराची एक मुखेल येवजण आसा. 25 वर्सा पयलीं सर्गेस्त मनोहर भाई पर्रीकर हाणी चालू केल्ली ही योजना गोंयच्या गरजू वृद्ध, दिव्यांग आनी भगिनीक आधार दिता. वेळा वांगडा वाडत्या म्हारगायेक लागून वाडीव समाजीक सुरक्षा दिवपा खातीर हांव 'DSSS' येवजणेचो नियाळ घेउन ह्या आर्थिक वर्सा सावन मेळपी लाभ निश्चितपणान वाडयतलो हाजी हमी दिता. हे येवजणे खातीर 479 कोटी रुपयांची तजवीज केल्या.

सभापती महोदय, राज्यांतल्या ओबीसी समाजा खातीर कल्याणकारी येवजण्यो पुराय करपा खातीर 5 कोटी रुपयांची तरतूद केल्या. तशेंच खाजेकार, भजेकार, फुलकार, कुंभार आदी पारंपारीक वेवसायांत वांटो घेवपी लोकांक one time special आर्थिक मजत दिवपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां.

सभापती महाशय, म्हज्या सरकारान सद्याच्या घरांची दुरुस्ती करपा खातीर "अटल असरा येवजण" खाला 2025-26 ह्या अर्थीक वर्सा 1,650 अर्ज मंजूर करून लावार्थ्यांक वेळार आदार दिला. ह्या वर्सा हे येवजणे खातीर 15 कोटी रुपयांची तजवीज आसा.

सभापती महोदय, नागरिकां खातीर व्यसनमुक्त कार्यावळी घडोवन हाडपा खातीर तशेंच नशा मुक्त कार्यावळीक बळगे दिवपी संस्थांक आर्थिक मदद करपाची घोषणा हांव करता.

सभापती महाशय , जाण्ट्यांची जतनाय घेवपा खातीर प्रोवेदोरिया खाला आशिल्ली सगळी मुळावी बांदावळ सुदारतले आनी जाण्ट्यांची जतनाय घेवपा खातीर वेगवेगळ्या तालुक्यांनी आनीक चड वृद्धाश्रम स्थापन करतले.

<u>**Empowerment of Person With Disabilities**</u>

सभापती महाशय , DePWD खात्याक 30 कोटी रुपयांची तरतूद आसा, तातूंतले 28.50 कोटी महसूलाक आनी 1.50 कोटी भांडवल खर्चा खातीर आसात.

GMC हांगासरल्या Pradhan Mantri Divyasha Kendra खाला 330 लावार्थ्यांक 601 assistive उपकरणा free of cost दिवून support केला.

The total value of assistance provided amounts to ₹48.05 lakh, improving accessibility and quality of life for persons with disabilities in the State.

Intellectual Disability आशिल्ल्या व्यक्तींक सशक्त करपाक म्हजें सरकार कटिबद्ध आसा. तीन वर्सांचें structured प्रशिक्षण पुराय जातकच व्यक्तींक 10th class समान ग्रेड दिवपा खातीर **"Equivalence Certificate for Grade 10 for Person with Intellectual Disabilities"** नांवाची नवी येवजण सुरू करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां आनी ताका लागून फुडारांत कुशळटाय विकास आनी रोजगारा खातीर मार्ग उक्ते जातले.

सभापती महाशय, 18 वर्सां वयर पिरायेच्या अपंगत्व आशिल्ल्या व्यक्तीं खातीर **"दिव्यांग कौशल्य योजना"** नांवाची नवी येवजण सुरू जातली जांकां वर्कशॉपांत प्रवेश दितले आनी तांकां कौशल्य आदारीत प्रशिक्षण दितले जाका लागून ते रोजगारा वरवीं स्वतंत्र जिवीत जगपाक शकतले.

सभापती महाशय, दिव्यांग व्यक्तींक पुराय स्वायत्तता परतून मेळोवपा खातीर उच्च कार्यक्षम मॉड्यूलर Orthotic आनी prosthetics आंग दिवपा खातीर **'मुख्यमंत्री समत्व येवजण'** नांवाची नवी येवजण सुरू जातली. येवजणे खाला मॉड्यूलर artificial अवयव दिवपाखातीर 30 हजार ते 1 लाख रुपया पर्यंत खर्च करून दितले.

'International Purple Fest, 2026' आयोजीत करपाचो प्रस्तांव हांव मांडटा. येवपी वर्सा दिव्यांग भुरग्यां खातीर ngo च्या सहाय्यान **'दिव्यांग घर'** योजना करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटा.

सभापती महाशय, अपंगत्व आशिल्ल्या व्यक्तीं खातीर केंद्र सरकाराच्या पालवान ₹12 कोटी खर्च करून राज्यांतल्या नामनेच्या सुवातेर Barrier-free environment तयार करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां. तशेंच अपंगत्व आशिल्ल्या व्यक्तींच्या पुनर्वसन आनी खाशेल्या शिक्षणाक संसाधन केंद्र म्हणून काम करपाच्या उद्देशान नॅशनल इन्स्टिट्यूट फॉर स्पीच अँड हियरिंग

डिसेबिलिटीज, मुंबयच्या सहकार्यान 'Composite Regional Center' स्थापन करपाक मान्यताय मेळ्ळ्या अशें सभागृहाक कळोवंक म्हाका खोस जाता.

TRIBAL WELFARE DEPARTMENT

सभापती महोदय, आदिवासी कल्याण खात्याक 178 कोटी रुपयांची मंजुरी आसा, तातूंतले 93 कोटी रुपया महसूलाखातीर जाल्यार 85 कोटी भांडवल खर्चा खातीर आसात.

सभापती महाशय , 'मुख्यमंत्री जनजातिय माझे घर येवजण' सुरू करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां जाचेरवरीं अनुसूचित समाजांतल्या गरजेवंत लोकांक 'माझे घर येवजणे' खाला थारायिल्ल्या दरान राबितो घर खरेदी करप आनी राहत्या घराचें नियमितीकरण करपाचो अधिकार मेळटलो. हे येवजणेखातीर अर्थसंकल्पांत 1 कोटी रुपयांची तरतूद केल्या.

सभापती महोदय, नव्यान स्थापन जाल्ल्या कुशावती जिल्ह्यांत गोंय राज्य अनुसुचीत आदिवासी वित्त आनी विकास म्हामंडळाचें नवें शाखा कार्यालय स्थापन जातलें. म्हामंडळ हांच्या तिनूय येवजण्यांची म्हणल्यार आश्रय आधार येवजण, अल्पकाळ रीण येवजण आनी स्वंयरोजगार येवजण ह्या येवजण्यांची प्रक्रिया सोपी करपा खातीर आनी रिणाची मर्यादा वाडयतले, जाचे खातीर अर्थसंकल्पीय तरतूद 14.8 कोटी रुपया केल्यात.

सभापती महाशय, 35% परस चड आदिवासी लोकसंख्या आशिल्ल्या गांवांनी समुदाय पातळेचेर सेवा आनी संसाधन केंद्रां स्थापन करपा खातीर अशा सगळ्या गांवांनी **'धर्ती आबा सुविधा केंद्र'** स्थापन करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां, जाका लागून सुलभताय सुदारू येता, समावेशक चालना मेळटली आनी तक्रार निवारणाक सुविधा मेळटली.

सभापती महोदय, सद्याचे 'अटल आसरा येवजणेंत' दुरुस्ती करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां. हे येवजणेखाला घर दुरुस्ती खातीर जे 1.50 लाख रुपया दितात ते वाडोवन ३ लाख रुपया आनी बांदकाम/पुनर्बांदणी खातीर मेळपी रूपया 3 लाख वाडोवन ते रु. 5 लाख करपाचें थारायला आनी हेखातीर 15 कोटी रुपयांची तजवीज केल्या.

सभापती महोदय, PG-NEET आनी GATE परिक्षेची तयारी करपी विद्यार्थ्यां खातीर 'भगवान बिरसा मुंडा लक्ष सिध्दी येवजणे'ची व्याप्ती वाडोवन तातूंत दुरुस्ती करपाचोय प्रस्ताव हांव मांडटां आनी हेखातीर 4.50 कोटी रुपयांची तरतूद अर्थसंकल्पांत केल्या.

सभापती महाशय, केंद्र सरकाराच्या आदारान फोंडाच्या फार्मागुडी हांगा चालू आशिल्ल्या 30 कोटी रुपयांच्या 'Tribal Freedom Fighters Museum' ह्या प्रकल्पाचे काम मार्च 2027 मेरेन पुराय जातलें.

सभापती महाशय, करमळेच्या मसणभुंयेचें नूतनीकरण आनी पुनर्बांदणी, सत्तरींतल्या भिरोंडा हांगा कम्युनिटी हॉलाची दुरुस्ती आनी कुडका बांबोळे हांगा कम्युनिटी हॉल, लायब्ररी आनी जिम बांदपाचें काम ह्या अर्थीक वर्सा सुरू जातलें.

आमोणा पैंगीणच्या आश्रम शाळेंत 16.47 कोटी रुपया खर्च करून हॉस्टेल ब्लॉक बांदपाखातीर संविधानाच्या कलम 275 (1) खाला भारत सरकारा कडल्यान मजत घेतले.

WOMEN AND CHILD DEVELOPMENT

सभापती महोदय, Women and Child Development खात्याक 544 कोटी रुपयांची तजवीज आसा.

सभापती महाशय, नारी सशक्तीकरण हो 'विकसित गोवा 2037' चो एक महत्वाचो विषय आसा. महिलांक सशक्त करपा खातीर गृह आधार येवजण सर्गेस्त मनोहर भाई पर्रीकर हाणी चालू केल्ली. अर्थवेवस्थेन सक्रीय योगदान दिवपी महिलांक सशक्त करपा खातीर गृह आधार येवजण सुधारित करून म्हयन्याक मेळपी मानधन ह्या वर्सासावन वाडोवपाची हमी हांव म्हज्या भैणींक दिता. हे खातीर गृह आधार येवजणे खाला 330 कोटी रुपयांची तजवीज केल्यात.

सभापती महाशय, लाडली लक्ष्मी येवजण चालीक लावपा खातीर 40 कोटी रुपयांची तरतूद केल्या. येवजण सुटसुटीत करून apply करता तांका आपल्या लग्नाच्या पयलीं आर्थिक सहाय्य दिवपाचे यत्न करतले.

सभापती महाशय, कुडचडें, तिळामळ, शेल्डें, रावण केरी, सत्तरी ह्या वाठारांनी आंगणवाडी केंद्रां ह्या वर्सा सुरू जातलीं. दर्जेदार पूरक पोशण आनी भुरगेपणाची जतनाय आनी शिक्षण दिवपा खातीर राज्यभरांतल्या वेगवेगळ्या आंगणवाड्यांची सुदारणा टप्प्याटप्प्यान हातांत घेतले. तशेंच, भारत सरकाराच्या 'धरती आबा' येवजणे खाला केंद्र सरकाराच्या पालवान राज्यांतल्या कांय आंगणवाड्यांचीय उदरगत करतले.

सभापती महोदय, आंगणवाडी worker हांचे मानधन 5 हजार रुपयानी आनी आंगणवाडी helper हांचे मानधन 2.5 हजार रुपयानी अंदू वर्सासावन वाडतले.

CIVIL SUPPLIES

सभापती महोदय, नागरी पुरवण खात्याक 85 कोटी रुपयांची तरतूद केल्या.

सभापती महोदय, अपंगत्व आशिल्ले व्यक्ती, लोकोमोटर अपंगत्व आशिल्ले वा दीर्घकालीन दुयेंस आशिल्ले लावार्थी आनी 75 वर्सां वयर पिरायेचे ज्येश्ठ नागरिक जांकां Fair Price दुकानांतल्यान अन्नधान्य एकठांय करपाक अडचणी येतात, अशा लावार्थ्यांक म्हजें सरकार रेशन कोटा घरगुती वितरण सुरू करपाचे प्रक्रियेंत आसा.

सभापती महाशय , राज्यांतल्या Fair Price दुकानांची कार्यक्षमताय आनी अर्थीक बाजू घटमूट करपा खातीर, हांव स्वयंपूर्ण मॉडेलाचे धर्तीचेर FPS दुकानांची कार्यक्षमताय वाडोवपाच्या हेतान **'मुख्यमंत्री FPS सहाय येवजण'** तयार करपाचो प्रस्ताव मांडटां जाचे अंतर्गत दुकानदारांक आर्थिक मदत दिवपाची तरतूद आसतली.

RURAL DEVELOPMENT

सभापती महोदय, ग्रामीण उदरगत खात्याक 94 कोटी रुपया वाटप आसा.

सभापती महोदय, National Rural Livelihood Mission खाला म्हजें सरकार 1 वर्साच्या काळांत 11 हजार "लखपती दीदी" तयार करपाचें महत्वाकांक्षी लक्ष्य साध्य करतलें, जें ग्रामीण बायलांक उण्यांत उणें एक लाख रुपया घरगुती वर्सुकी उत्पन्न मेळोवपाक सशक्त करतलें आनी राज्यभरांत ग्रामीण उदरनिर्वाह घटमूट करतलें.

सभापती महोदय, अर्थीक समावेश आनीक खोलायेन आनी उद्देग आदारीत उदरनिर्वाहाक चालना दिवपाक, Self Help गटांक ₹4.51 कोटी इतलो समुदाय गुंतवणूक निधी दितले, जाका लागून तांकां अर्थीक कार्यावळींचो विस्तार करपाक, पतपुरवठ्याचो वापर सुदारपाक आनी उत्पन्न मेळोवपाच्यो संदी वाडोवपाक मेळटल्यो. तशेंच 50 कोटी रकमेचें बँक रिण SHG हांका disburse करतले.

सभापती महोदय, स्वयंसहाय्य गटांनी तयार केल्ल्या गिफ्ट हॅम्पर, हॅंडलूम आनी हेर अशा वस्तूंची खरेदी करपा खातीर Preferential Procurement Policy सुरू करतले. अशे तरेन थळाव्या उत्पादनांक बाजारांत प्रवेश मेळोवपाक प्रोत्साहन मेळटलें आनी व्हॉकल फॉर लोकलच्या भावनाक चालना मेळटली.

सभापती महोदय, Startup Village Entrepreneurship Programme खाला म्हजें सरकार धारबांदोरा, सत्तरी आनी मोर्मुगांव हांगा एक आनी सांगे आनी सालसेत हांगा एक, अशें दोन नव्या SVEP प्रकल्प वाडोवपाचो प्रस्ताव मांडटा. ह्या विस्तारा वरवीं, 4,800 बायलां फुडारपणा खाला उद्देगांक चार वर्सांच्या काळांत तांकां 1 लाख मेरेन कम्युनिटी एंटरप्रायझ फंड मजत दिवन आदार दितले, जाका लागून तांकां कार्यक्षम सूक्ष्म उद्देग स्थापन आनी scale करपाक मेळटले.

फुडें एक अतिरिक्त ब्लॉक SVEP खाला हाडटले, जाका लागून SVEP प्रकल्पा खाला पुराय गोंय राज्याचो पुराय आस्पाव जातलो. हाचे वांगडा गोंय हें देशांतलें एकमेव राज्य जातलें, जंय सगळे तालुके SVEP खाला आस्पावतले आनी बायलांच्या फुडारपणा खाला ग्रामीण उद्देजकतेंत राष्ट्रीय मानक थारायतले.

सभापती महोदय, पर्यटन अर्थवेवस्थे वांगडा उदरनिर्वाह एकठांय करपाच्या हेतान उत्तर गोंयांत पेडणे आनी बार्देश हांचो आस्पाव आशिल्ले Tourism Based Livelihood क्लस्टर आनी काणकोण आनी सांगे हांचो आस्पाव आशिल्ले Multicraft Tourism क्लस्टर विकसीत करून पर्यटन आदारीत उदरनिर्वाह क्लस्टर पद्दत आपणायतले. हे खातीर 5 कोटी रुपयांची वाटप केल्या.

सभापती महोदय, आजीविका ग्रामीण एक्सप्रेस येवजणे खाला म्हजें सरकार ग्रामीण येरादारी सेवा चलोवपा खातीर Self Help गटांक 12 प्रवासी वा माल वाहनां दिवपाचो प्रस्ताव मांडटा, जाका लागून निमाण्या मैलाची जोडणी सुदारतली आनी तेच बरोबर बायलांच्या सामुहीकांक sustainable उदरनिर्वाहाची संद निर्माण जातली.

सभापती महोदय, महिला किसान सशक्तकरण परियोजना खाला, माझ्या सरकारान धारबांदोडा सत्तरी आनी फोंडा हांगा तीन एकत्रीत शेती क्लस्टर तयार करपाचो, 19 नवे उत्पादक गट तयार करपाचो, 52 नवे वैयक्तीक ब्रँड सुरू करपाचो आनी दोन fulfilment केंद्रां स्थापन करपाचो प्रस्ताव मांडला, जाचे खातीर 80.03 लाखांचें वाटप केलां.

सभापती महाशय, गांवगिऱ्या घरांची गरज भागोवपा खातीर म्हजें सरकार ह्या वर्सा खातीर 2 कोटी खर्च प्रस्तावीत करता, जाका लागून प्रधानमंत्री आवास योजना ग्रामीण सयत गांवगिऱ्या कुटुंबांक सुरक्षीत, गरिबी आनी कायम स्वरुपी घरां खातीर आदार चालूच उरतलो.

सभापती महोदय, MNREGA कडेन एकठांय येवन चालीक लायिल्लें विकसित भारत – रोजगर आनी अजीविका मिशन (ग्रामीन) राज्यांत ग्रामीण रोजगार सुरक्षा आनी उदरनिर्वाहाक आदार सुनिश्चीत करपा खातीर एक मुखेल साधन म्हणून चालू आसा. पंचायती वरवीं राज्यांत ही येवजण चालीक लायतली. गांव पातळेचेर नियोजन, कार्यान्वयनांत पारदर्शकता आनी sustainable आनी उत्पादक community assets तयार करपाचेर चड लक्ष केंद्रीत करतले. ह्या वर्सा खातीर ह्या कार्यावळी खाला 1 लाख mandays रोजगार निर्मिती करपाचें लक्ष्य आसतलें आनी येवजणेची अंमलबजावणी करपा खातीर 13.70 कोटी रक्कम थारायल्या.

सभापती महोदय, ‘दीनदयाल उपाध्याय ग्रामीण कौशल्य येवजण 2.0’ सुरू करपी गोंय हें देशांतलें पयलें राज्य हें सांगपाक खोस जाता. ह्या कार्यावळी खाला, National Skill Qualification Framework (NSQF) मानांकन प्रमाण खर जुळोवणी करून 1500 ग्रामीण तरणाट्यांक assured placement सयत कुशळटाय training दितले. पर्यटन, हॉस्पिटॅलिटी, भलायकी जतनाय, logistics आनी IT/ITES अशा मुखेल वाडीच्या क्षेत्रांनी प्रशिक्षण दितात जे सद्याच्या आनी उदयाक येवपी कामगार बाजारांतल्या गरजे प्रमाण प्रासंगिकताय सुनिश्चीत करतात.

म्हजें सरकार बायलां, अनुसुचीत जाती, अनुसुचीत जमाती, अल्पसंख्यांक आनी हेर दुबळ्या गटांचो आस्पाव करपाखातीर येवजणे खाला खासा भर दितलें जी निवासी आनी बिगर निवासी दोनूय प्रशिक्षण दितली, उण्यांत उणी 70% प्लेसमेंट हमी आनी प्लेसमेंट उपरांतचो आदार दिवन टिकावू रोजगार सुनिश्चीत करताली. ही कार्यावळ चालीक लावपा खातीर 9.35 कोटी खर्च केला.

सभापती महोदय, गोंय ग्राम समृद्धी येवजणे खातीर 18 कोटी रुपयाची तरतूद केल्या. खाला Annexure Q त तपशीलवार सांगिल्ले प्रमाण 1.63 कोटी रुपयाचे 14 मुळाव्या साधनसुविधा प्रकल्प अंदूं पुराय जातले.

Annexure Q

Sr. No	Name of Work	Constituency	Category	Estimated amount [In Rs. Lakhs]
1	Development of open space at mini joggers park with sitting benches, swings, high mask lamps alongwith walking track in Sancoale in Mormugao Taluka	Cortalim	Sports infrastructure	33.17
2	Construction of Protection wall near Ramakant Gaude house at Gaalwada Priol in V.P. Veling-Priol-Kuncoliem	Priol	Flood Control	7.59
3	Construction of Steps and Railing at Parwarwada Kone in V.P. Veling-Priol-Kuncoliem	Priol	Rural Connectivity	4.85
4	Construction of Protection wall near Gajanan Naik house at Zariwada in V.P. Veling-Priol–Cuncoliem	Priol	Flood Control	4.74
5	Construction of Protection wall near Ganapat Satarkar house at Zariwada in V.P. Veling-Priol-Cuncoliem	Priol	Flood Control	6.35
6	Construction of Protection wall near Durganand Sanvordekar house at Priolnagar in V.P. Veling-Priol–Cuncoliem	Priol	Flood Control	3.21

7	Construction of Protection wall near Virendra Gaude house at Zariwada in V.P. Veling-Priol–Cuncoliem	Priol	Flood Control	6.42
8	Developmental work near Ashwath Narayan Devasthan at Mokhard Shristhal in V.P. Shristhal in Canacona taluka	Canacona	Rural Sanitation	24.48
9	Development of open space bearing sy no: 179/1 at Moddi in V.P. Navelim	Navelim	Land Development	64.75
10	Construction of shed, changing room and toilet in sry no: 238/5-A at Panchame in V.P. Veling-Priol- Cuncoliem	Priol	Community Hall	7.47
11	Erection of retaining wall in Sy. No. 24/4 Dhaktebhat Mandur through DRDA in Tiswadi	St. Andre	Flood Control	39.97
12	Repair, Renovation and construction of upper floor of Mandap in Sy.No. 2/5 in Murda village of Carmibhat Merces	Santa Cruz	Community Hall	57.79
13	To construct a new Panchayat Ghar of village panchayat Sangolda through the Rural Development Agency in Sy. No. 107/3 4,5 and 6 of V.P. Sangolda	Saligao	Panchayat Ghar	93.39
14	Development of the existing crematorium at Badem Assagao in ward No. VI Bardez	Siolim	Crematorium	29.95

सभापती महोदय, गोंय ग्राम समृद्धी येवजणे खाला Annexure-R द्वारा तपशीलवार सांगिल्ले प्रमाण 19.62 कोटी रुपयाचे फुडले मुळावे प्रकल्प ह्या वर्सा हातांत घेतले.

Annexure R

Sr. No	Name of Work	Constituency	Category of work	Estimated amount [In Rs. Lakhs]
1	Construction of protection wall at Kamat wada Volvoi in V.P. Volvoi in Priol Constituency	Priol	Flood Control	8.28
2	Construction of protection wall near Dharwardkar's house at Mangueshi in V.P. Veling -Priol-Cuncoliem	Priol	Flood Control	21.44
3	Reconstruction & beautification of Sabha Mandap at Shree Mahalaxmi Temple at Zuariwada -Tivrem in V.P. Tivrem-Orgao in Priol Constituency	Priol	Community Hall	69.07

4	Construction of Sabha Mandap near Sateri temple at Paroda in V.P. Paroda in Cuncolim constituency	Cuncolim	Community Hall	91.11
5	Construction of Open Hall along with stage & dressing room Shree Kalpurush temple Subdolem in survey no: 1/2 of village Subdolem in V.P. Barcem-Quedem in Quepem constituency	Quepem	Community Hall	94.19
6	Beautification of Shigmo Maand at Fondbag near Nilu Bamtu Velip house in Sy.No. 381/4 and 381/7 at Matvem in V.P. Cola in Quepem Constituency	Quepem	Community Hall	26.29
7	Repair & Maintenance of Ganesh Temple & Construction of community hall at Birla, Zuarinagar, in Cortalim Constituency	Cortalim	Community Hall	34.74
8	Construction of Steps and Pathway near house of Shashikant Gaude at Gudgirya in V.P. Veling-Priol-Cuncoliem in Priol constituency	Priol	Rural Connectivity	20.78
9	Construction of stage at Chiplem in Survey No. 1/2 of V.P. Poinguinim in Canacona Taluka	Canacona	Community Hall	46.79
10	Construction of Protection wall near Prasad Naik house at Gaalwada-Mangeshi in V.P. Veling-Priol-Kuncoliem in Priol constituency	Priol	Flood Control	42.92
11	Construction of Protection wall and Road at Old Vaddem in V.P. Vaddem -Curdi in Sanguem	Sanguem	Rural Connectivity	31.23
12	Construction of Shed in Sy.No. 86/3 in Panchame village ward no. 29 V.P Curti Khandepar in Ponda	Ponda	Community Hall	19.64
13	Construction of Retaining all (2nd phase)and fencing for playground at Sulebag Kakumoddi in survey no. 450/1 in V.P. Xeldem in Churchorem Constituency	Churchorem	Flood Control	31.01
14	Construction of Community hall at Ambeudak in V.P. Sanvordem in Sanguem Constituency	Sanguem	Community Hall	30.85
15	Renovation and Beautification of existing DRDA Hall at Udalshye in V.P. Sancordem in Sanvordem Constituency	Sanvordem	Community Hall	30.99
16	Beautification in Survey No. 18/1 near Our Lady of Immaculate Conception Chapel at Curpem in ward No. V in Curdi- Sanguem	Sanguem	Land Development	31.24
17	Rubble soiling and black topping of Road near house of Charudutta Fati Naik at Amshewada in V.P. Veling- Priol-Cuncoliem in Priol Constituency	Priol	Rural Connectivity	31.03

18	Construction of Protection wall near house of Kanta Gaude in V.P. Veling-Priol-Kuncoliem in Priol constituency	Priol	Flood Control	4.82
19	Repair & Renovation of existing Crematorium at Village Rumbrem Guddemol in V.P. Sanvordem in Sanvordem constituency	Sanvordem	Crematorium	40.77
20	Construction of Multipurpose Community Hall at Kumbhagal V.P. Poinguinim In Canacona Constituency	Canacona	Community Hall	72.09
21	Revised " Construction of Gaonkar Garvamath and Beautification in Survey no. 95/31 in V.P. Morphila in Quepem Constituency	Quepem	Land Development	28.63
22	Revised " Construction of retaining wall at Matvemol near Raghunath Panglo Velip house in Survey No. 387/3 in V.P. Cola in Quepem ConstituencyGaonkar Garvamath and Beautification in Survey no. 95/31 in V.P. Morphila in Quepem Constituency	Quepem	Flood Control	9.87
23	Construction of Shigmo Maand and shed at Subdolem near Ulhas C. Velip house in V.P. Barcem-Quedem in Quepem Constituency	Quepem	Community Hall	17.58
24	Construction of community hall at Chapoli under Sy. No.61/1 in V.P Shristhal in Canacona taluka	Canacona	Community Hall	74.50
25	Construction of Crematorium in Sy No. 82/3 in ward no.1 at Galashire in V.P. Queula in Marcaim Constituency.	Marcaim	Crematorium	30.97
26	Repair and construction of footsteps at Salgini in V.P. Netravalim in Sanguem Constituency	Sanguem	Rural Connectivity	25.92
27	Repair and renovation of Su-Health Centre V.P. Caurem-Pirla in SanguemConstituency	Sanguem	Health Infrastructure	20.75
28	Repair & Renovation of Anganwadi in V.P. Caurem -Pirla in Sanvordem constituency	Sanguem	Education Infrastructure	18.67
29	Beautification of Open space and surroundings near St. Rock Church cemetery in V.P. Velim (SAGY)	Velim	Graveyard	48.10
30	Providing and laying of pavers & construction of shed and compound wall near Pascobhat chapel in ward no II in V.P. Velim in Velim Constituency	Velim	Land Development	20.30
31	Construction of Community Hall at Mahal Baddem in V.P. Cotigao Canacona Constituency	Canacona	Community Hall	79.19
32	Revised "stage and Developmental work in survey no. 39/13 of village Canacona near Shree Nirakal Temple at Khalwadem in V.P. Shristhal in Canacona	Canacona	Community Hall	81.62

	Constituency			
33	Beautification of Crematorium with laying of pavers, store room (shed) & retaining wall in Sy No. 79/1 in ward no.1 at Galashire in V.P. Queula in Marcaim Constituency.	Marcaim	Crematorium	30.97
34	Balance work of Community hall constructed by RDA in sy. No 214/0 in V. P. Shiroda	Shiroda	Community Hall	69.07
35	Construction of Sabha Mandap Near Mahamaya, Bhatwada Devasthan in V.P. Shiroda.	Shiroda	Community Hall	99.43
36	Construction of new retaining wall in survey no: 392/22 0f Chinchinim village of Azmaddi in ward no: 01 in V.P. Chinchinim in Velim constituency	Velim	Community Hall	20.44
37	Construction of shed, changing room & toilet in survey no: 238/5-A at Panchame in V.P. Veling-Priol-Cuncoliem in Priol constituency [Balance work]	Priol	Community Hall	63.24
38	Electrification & other amenities for the community hall constructed under RDA at Bandoli in V.P. Kirlapal-Dabal in Sanvordem constituency	Sanvordem	Community Hall	31.34
39	Construction of retaining wall, compound wall & shed at Patem and near temple in V.P. Bhati in Sanguem constituency	Sanguem	Flood Control	56.99
40	Electrification & other amenities for the community hall constructed under RDA at Dharge in V.P. Sacorda in Sanvordem constituency	Sanvordem	Community Hall	61.83
41	Electrification & other amenities for the community hall constructed under RDA at Talsai in V.P. Dharbandora in Sanvordem constituency	Sanvordem	Community Hall	61.90
42	Construction of Shed in V.P. Chinchinim in Velim constituency	Velim	Community Hall	10.49
43	Construction of Crematorium at Durbhat in ward no: 7 in V.P. Durbhat in Marcaim constituency	Marcaim	Crematorium	53.10
44	Construction of Community hall at Cordem in V.P. Balli-Adnem in Quepem constituency	Quepem	Community Hall	27.45
45	Construction of crematorium at Gaudsai Sancordem in survey no: 53/1 in Sancordem Revenue village in V.P. Sancordem in Sanvordem constituency	Sanvordem	Crematorium	43.82

46	Repairs to crematorium and construction of compound wall to crematorium in survey no: 113/1 of Shigao village at Velipwada Shigao in ward no: 03 in V.P. Collem-Shigao in Sanvordem constituency	Sanvordem	Crematorium	43.62
47	Repair of existing crematorium in ward no: 5 at Kaaswada in V.P. Wadi-Talaulim in Marcaim constituency	Marcaim	Crematorium	29.51
48	Construction of stage, changing room & toilet in survey no: 98/1 of Shigao village near GPS Vakikulan in V.P. Collem-Shigao in Sanvordem constituency	Sanvordem	Community Hall	23.93
49	Reconstruction of community hall at Dhangarwada Malpan in V.P. Cotorem Sattari Constituency.	Sattari	Community hall	24.71
50	Renovation of crematorium "Muktidham" at Madel Tivim, Bardez-Goa & fixing of pavers near Rashtroli Devastan Saurakvaddo Tivim,Bardez Constituency.	Bardez	Crematorium	

CO-OPERATION

सभापती महोदय, सहकारी संस्थां मदीं सहकार्य हें गोंयांतल्या सहकारी क्षेत्राचें मिशन आसा आनी सहकार से समृद्धी हें ध्येय आसतलें. सहकार खात्याक 40 कोटी रुपयांची तरतूद आसा, तातूंतले महसूलाक 38 कोटी आनी 2 कोटी भांडवल खर्चा खातीर आसात.

सभापती महाशय , सहकारी क्षेत्रांत मनीस संसाधन क्षमता आनी संस्थांचें गिन्यान घटमूट करपा खातीर वर्ग, वाचनालय, संगणक प्रयोगशाळा आनी प्रशासकीय मुळावी बांदावळ अशो सुविधा आशिल्लें 'Cooperative Training Center' स्थापन करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां. सहकारी क्षेत्रांत वेवसायीकपण हाडपा खातीर राष्ट्रीय पांवड्यावेले संस्थेक मान्यताय दिवन सहकारी प्रशिक्षण संस्था स्थापन करपाचो प्रस्ताव म्हजें सरकार करता.

सभापती महाशय, गोंयचो वेव्हार पुराय E-PACS कार्यकारी दर्जाचो जावचो म्हूण शिल्लक 28 प्राथमीक शेतकी पत सोसायटी computerization करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां. सहकारी मळार डिजिटल प्लॅटफॉर्मांची वाडत वचपी भुमिका वळखून, खास करून तळागाळांतल्या पांवड्यार, ऑनलायन बहुउद्देशीय वेवसायीक कार्यावळी हातांत घेवपा खातीर PACS सोसायटींक इंटरनॅट जोडणी दिवपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां.

सभापती महाशय, office-cum-godown इमारतींचें बांदकाम, पुरायपणान बांदून तयार आशिल्ली सुवात खरेदी आनी सहकारी जाग्याचो विस्तार, दुरुस्ती वा नवनिर्माणा खातीर सद्याची loan-cum-subsidy येवजण 15% रिणाच्या रुपांत आनी पीडब्ल्यूडीन मान्य केल्ल्या खर्चाच्या 85% अनुदानाच्या रुपांत 1 कोटी रुपयाचे मर्यादेमेरेन मजत दिवन सुटसुटीत करतले. हाचे वांगडाच स्कुटर, पिकअप, मिनी टेम्पो, सामान रिक्शा अशीं येरादारी वाहनां खरेदी करपा खातीर सहकारी संस्थांक अर्थीक मजत दिवपाची येवजणय आदार दिवपा खातीर नवीनीकृत करतले.

सभापती महोदय, गोंय राज्यांत रोजगार, उद्देजकता आनी मूल्यवर्धित सेवा हांकां प्रोत्साहन दिवपाच्या हेतान निर्यात प्रसार, टॅक्सी सेवा, सेंद्रीय शेती, नवे मिठागर पुनरुज्जीवन आनी निर्मिती,

बायलां आनी तरणाटे सहकारी संस्था तयार करप अशा क्षेत्रांनी मुखेल सहकारी फुडारपणाखाला उपक्रम सुरू करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां.

सभापती महाशय, म्हजें सरकार गोंयच्या लोकांच्या कल्याणा खातीर कटिबद्ध आसा. 40 वर्सां परस चड काळ गोंयचे जायते नागरिक राज्यांतल्या वेगवेगळ्या इमारतींनी अपार्टमेंट/फ्लॅटांनी रावतात. उल्लेख केल्ल्या अपार्टमेंटाची खरेदी करपा खातीर पुराय रक्कम नागरिकांनी दिल्या तरी नागरिक, builder आनी जमनीचो मालक हांचे मदीं फकत करार जाला. देखून नागरिकांक तांच्या मालमत्तेचेर हक्क मेळूंक ना वा मालमत्तेचेर हक्क दवरपाखातीर सोसायटी स्थापन जावंक नात. ह्या नागरिकांक दिलासो दिवपा खातीर हांव अशा अपार्टमेंट आनी हाउसिंग सोसायटीं खातीर मालमत्तेचेर मालकी हक्क आनी deemed conveyance चालीक लावपाची **'म्हजो फ्लॅट'** संकल्पना सुरू करतां. हाका लागून नागरिकांक निर्भयपणान स्वताच्या अपार्टमेंटांत रावपाक मेळटलें.

सहकारी संस्थां संबंदीत वाद बेगीन आनी सोंपेंपणान सोडोवपाची खात्री करपा खातीर एक आगळीच **"सहकारीता लोकपाल"** संस्थेची संकल्पना सुरू करपाक म्हज्या सरकाराक खोस जाता. तेचबरोबर, सहकारी संस्थांच्या विकसीत क्षेत्रांत समान गती मेळोवपा खातीर, राज्यांतल्या रहिवाशांचें हित, रियल इस्टेट उद्देग तशेंच जमीन आनी पर्यावरणाची राखण करपा खातीर, राज्यांतल्या सहकारी संस्थांचो "Redevelopment" ही संकल्पना सुरू करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां.

HOUSING

सभापती महोदय, हौसिंग खात्याक 10 कोटी रुपया वाटप आसा.

सभापती महोदय, परवडपी घरां म्हज्या सरकाराचें मुखेल प्राधान्य उरतलें जें स्वयंपूर्ण गोंयचेंय **'Shelter for all'** एक उद्दिश्ट आसा. मध्यमवर्गा खातीर परवडपी घरां खातीर **'मुख्यमंत्री आवास येवजण'** ही येवजण गोंय हावसिंग मंडळा वरवीं चालीक लायता जी पात्र नागरिकांक परवडपी फ्लॅट मेळयटली.

तशेंच सरकारी कर्मचाऱ्यां खातीर, GHRDC कर्मचाऱ्यां खातीर आनी समाजाच्या ईडब्ल्यूएस विभागांतल्या घटकांखातीर House Building Loan येवजण चालीक लावपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां, जातूंत रिणाचेर व्याज सवलत ह्या लावार्थ्यांक दितले.

LAND REVENUE SECTOR
REVENUE

सभापती महोदय, महसूल खात्याक दिल्लें वाटप 26 कोटी आसा.

सभापती महोदय, दरेका गोंयकाराक कायदेशीर मान्यताय मेळिल्ल्या घराचे हक्क मेळोवन दिवपाची वचनबद्धताय म्हजें सरकार जाहीर करता. 'म्हजे घर येवजण' ह्या म्हत्वाच्या येवजणे वरवीं, स्वताच्या मालकीच्या, सरकारी आनी कोमुनिदादीच्या जमनीचेर बांदिल्लीं घरां नियमित करपा खातीर आमी 11 गुंतागुंतीचे कायदेशीर तरतुदी सोंपे करून एकूच compassionate आनी समावेशक कायदो केला. ह्या म्हत्वाच्या सुदारणेंतल्यान हजारांनी कुटुंबांनी आमच्या राज्यांतल्या सुमार अर्द्या लोकसंख्येक घरां सुरक्षीत करपाच्या ध्येयान मालकी हक्का खातीर अर्ज केल्यात. नागरिकांक खात्री हक्क दिवन आमी फकत दशकां पयली आशिल्ली

कायदेशीर अनिश्चितताय सोंपयना तर आमच्या लोकांक credit मेळोवपाक आनी आत्मविस्वासान तांच्या फुडाराची येवजण करपाक सशक्त करतात.

सभापती महोदय, अंदूं **म्हजे घर** येवजणे खाला मेळिल्ले अर्ज बेगोबेग चालीक लावपा खातीर म्हजें सरकार सगल्या 191 पंचायतींनी आनी 14 नगरपालिकानी राज्यव्यापी कार्यावळी आनी शिबिरां घडोवन हाडटलें. म्हज्या सरकारान म्हजे घर येवजणे खाला rehabilitate केल्ल्या landslide victims आनी हेर बाधितांचे मालकी हक्क Goa Rehabilitation Board खाला हस्तांतरीत करपाचो निर्णय घेतला जाचो राज्यांतल्या 357 कुटुंबांक फायदो जातलो.

राज्यांतल्या कुमेरी जमनीचो बरोच तेंप प्रलंबीत आशिल्लो प्रस्न डिसेंबर 2026 मेरेन सोडोवपाचोय हेतू आसा.

COLLECTORATE

सभापती महोदय, तीनूय कलेक्टरेटांक 139 कोटी रुपयांची तरतूद केल्या.

सभापती महाशय , गोंयच्या आदिवासी आनी ग्रामीण नागरिकांची आकांक्षा पुराय करपा खातीर म्हज्या सरकारान फकत भौगोलिक जमनीचो कुडको न्हय तर पर्यावरण, संस्कृती, इतिहास आनी वनस्पती आनी पाळीव प्राणी हांचे नदरेन विविधतायेचो एक हॉटस्पॉट कोरांतून काडून ‘कुशावती’ जिल्ल्याची स्थापना केल्या. भलायकी सेवा सयत प्रशासकीय मुळाव्या साधनसुविधांचो दर्जो वाडोवपा खातीर ह्या कुशावती जिल्ल्याच्या विकासा खातीर, ह्या वित्तीय वर्सा 500 कोटी रूपयांची तजवीज केल्या.

फुडल्या वर्सा आधुनिकीकरण आनी मुळाव्या साधनसुविधांचेर आमचें लक्ष्य आसतलें. फायल वेवस्थापनांत पारदर्शकता सुनिश्चीत करपा खातीर आमी paperless E-office प्रणाली चालीक लायतले आनी Record Digitization सुरू करतले. ते भायर ‘Integrated Command and Control’ केंद्राचें upgradation आनी सगळ्या अधीनस्थ कार्यालयां खातीर ISO प्रमाणपत्र मेळोवपा खातीर कलेक्टरेट वावुरतले, जाका लागून गोंय कार्यक्षम, नागरिक केंद्रीत प्रशासना खातीर एक मापदंड थारतलें.

सभापती महाशय, म्हज्या सरकारान राज्यभर Forest Rights कायद्या खाला केशी वेगान सुटोवपाचो मोख दवरल्या. हीच गती चालू दवरून, 31 डिसेंबर 2026 मेरेन प्रलंबीत आशिल्लीं सगळीं रान हक्क प्रकरणां सोडोवपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां.

SETTLEMENT AND LAND RECORDS

सभापती महाशय, Settlement and land records खात्याक 39.02 कोटी रुपया मंजूर केल्यात.

महाशय, ह्या खात्या खाला म्हजें सरकार सांगे तालुक्यांत ISLRचें नवें कार्यालय सुरू करपाक सोदता आनी म्हापसा, तिसवाडी आनी धारबांदोडा हांगा अतिरिक्त आयएसएलआर नेमपाक सोदता.

तशेंच म्हज्या सरकारान आधार कार्ड क्रमांक RoR कडेन स्वेच्छा तत्त्वाचेर जोडपाचो, महसूल न्यायालय आनी न्यायीक न्यायालयांचो RoR कडेन जोडपाचो आनी अर्थीक संस्थांचो RoR कडेन जोडपाचो प्रस्ताव मांडला. ISLR केपें, ISLR काणकोण ह्या उप कार्यालयांत मॉडर्न रेकॉर्ड रुमाच्या स्थापनेचें काम पुराय जावपाच्या पांवड्यार आसा आनी आयएसएलआर पेडणें,

म्हापसा आनी धारबांदोडा खातीर नवी उप कार्यालयां बांदपाचो प्रस्ताव म्हजें सरकार दवरता. तशेंच गतीशील, अचूक सर्वेक्षण आनी सगळ्या दायज नोंदींचें स्कॅनिंग आनी कॅटलॉगिंग करपा खातीर आनी भौशीक मळार दवरपा खातीर नवी survey equipments खरेदी करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां.

ISLR-पेडणें, ISLR-म्हापसा, ISLR-केपें, ISLR-काणकोण आनी ISLR-धारबांदोडा हांगा Digital India Land Records Modernization Programme खाला कॉम्पॅक्टर तशेंच Modern Record Room स्थापन करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां. ग्रामीण उदरगत मंत्रालयाच्या प्रतिश्ठीत नक्षा प्रकल्पा खाला पणजी, मडगांव आनी कुंकळ्ळे ह्या शारी वाठारां वांगडाच ह्या 03 शारांच्या आधिपत्याखाला येवपी शारी वाठारांनी जमनीच्यो नोंदी तयार करपाचें काम हातांत घेतला.

TOWN AND COUNTRY PLANNING

सभापती महाशय , Town and Planning Country खात्याक 39 कोटी रुपयांची तरतूद आसा.

ह्या वर्सा सावन 'Online Building Plan Approval and Management System' हाजी व्याप्ती वाडोवन व्हडल्या बांदकामाक सुद्दा परवानगी ह्या प्रणाली वरवीं दिवपाची घोषणा हाव करता. राज्यातल्या जनतेच्या तशेच पर्यटन आणि बांधकाम क्षेत्राच्या गरजांची पूर्तता करताना पर्यावरणाचो समतोल राखपी Sustainable पद्धतींचो आमी TCP खात्यांत अवलंब करतले.

HOME AND LAW & ORDER

सभापती महोदय, गृह विभागाक 35 कोटी रुपयांची तजवीज केल्या, तातूतले 20 कोटी रुपये महसूल खर्चाखातीर जाल्यार 15 कोटी रुपया भांडवल खर्चाखातीर आसात. Development of Freedom Fighter's Memorial, 2026 वर्सा पुराय जातली आनी ताचेर 19.50 कोटी रुपया खर्च येतलो.

सभापती महाशय, राज्यांत नवे कॅसिनो स्थापन करपाचे शुल्क ह्या वर्सा सावन सद्याच्या शुल्का परस 200% वाडयतले.

POLICE

सभापती महोदय, पुलीस खात्याक दिल्लें वाटप 1,100 कोटी रुपया, तातूंतले 1,044 कोटी रुपया महसूल बाजून आसा आनी 56 कोटी भांडवल खर्चा खातीर आसात.

सभापती महाशय, गोंय पुलिसांनी राज्यांतली गुन्यांव आनी कायदो आनी सुवेवस्था नियंत्रणांत दवरल्या. ह्या वर्सा पुलीसांचें सगळ्यांत म्हत्वाचें खाशेलपण म्हळ्यार तपासणी टक्केवारी 87.72% आसा. राज्यांत पुलीस मनीसबळाच्या मंजूर केल्ल्या बळग्यांत सुदारणा करून, तांच्या सद्याच्या मुळाव्या साधनसुविधांचो सुदारणा करून, प्रगत प्रशिक्षण दिवन, Cyber Crime Unit घटमूट करून आनी Response time सुदारून पुलीस खात्याक बळगें दितले. वाळपई हांगाच्या पुलीस प्रशिक्षण शाळेचीय अंदू सुदारणा जातली.

राज्यांतल्या वेगवेगळ्या क्षेत्रांत सुरक्षा उपाय घटमूट करपा खातीर ह्या अर्थीक वर्सा फुडले प्रस्ताव सुरू करतले:

Sr No.	Details of the Proposals
1	Upgradation of wireless from analog to digital mode in various Police Stations at a cost of Rs. 20 crores.
2	Integrated Cyber Security Solution including Centre of Excellence in Cyber Security and Malware Analysis laboratory at cost of Rs. 89.45 crores over a period of 5 years.
3	222 number of vehicles of multiple types across Units/ Police Stations of Goa Police at cost of Rs.24 crores.

सभापती महोदय, पुलिस खात्याचे फुडले मुळावे प्रकल्प ह्या वर्सा पुराय जातले

Sr No	Name of the Project	Cost (In Crs)
1	Construction of New Coastal Security Police Station at Chapora	1.63
2	Construction of New building for Police station at Quepem	7.73
3	Construction of Annex building to existing Coastal Security Police Station at Tiracol	0.52
4	Construction of new building for Talpona Coastal Security Police Station	1.72
5	Construction of new building for Maina Curtorim Police Station	15.97
6	Construction of new building for Fatorda Police Station	12.01
7	Construction of new building for Sanguem Police Station	11.17
8	Construction of 30 ‘B’ type Quarters at Arlem Fatorda	9.22
9	Construction of high rise building consisting 30 ‘B’ & 32 ‘C’ type Police Quarters at Altinho, Panaji	30.73
10	Construction of 08 ‘B’ and 10 ‘C’ type Quarters at Maina Curtorim Police Station	14.04

सभापती महोदय, पुलिस खात्याचे फुडले मुळावे प्रकल्प ह्या वर्सा हातांत घेतले.

List of Works to commence in the FY 2026-27		
Sr No	Name of the Project	Cost (In Crs)
1	Construction of New Police Headquarters building	45.62
2	Construction of building for Police Out post at Keri	2.97

सभापती महाशय, रस्त्याची सुरक्षीततताय वाडोवपा खातीर, येरादारी पुलीस राज्यांत सुरक्षीत वाहन चलोवपाचें वातावरण दिवपाचे प्रामाणीक यत्न करीत आयल्यात. रस्तो वापरप्यांच्या वेगवेगळ्या विभागांक वेगवेगळीं अंमलबजावणी मोहीम आनी शिक्षणीक कार्यावळी हातांत घेतल्यात जंय 51,983 विद्यार्थ्यांक आनी 41,001 वाहनां चलोवप्यांक येरादारी पुलीसांनी शिक्षण दिलां. राज्यांतल्या रस्त्या सुरक्षेच्या उपायांची awareness करपा खातीर लोकां कडेन ही संलग्नताय चालू दवरपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां.

तशेंच म्हज्या सरकारान मोटारी चालकांक त्रास मुक्त येरादारी मंजुरी प्रणाली खातीर ‘Quick Pass’ App आनी सायबर आनी अर्थीक फटवणूकेंत प्रोफायलिंग बेगीन करपा खातीर वळख सोदून काडपा खातीर ‘Deep Trace’ अशीं डिजिटल साधनां सुरू केल्यांत, जाका लागून राज्यांत नागरिकांखातीर अनुकूल पुलीसिंग जातलें आनी सायबर गुन्यांव उणे जातले.

म्हज्या सरकारान नवो स्वतंत्र ‘Department of Forensic Science’ तयार करून आनी गोंय राज्यभर गुन्यांव जाल्ल्या सुवातेर भेट दिवपा खातीर 3 मोबायल फॉरेंसिक व्हॅन (एमएफव्ही) दिवन न्यायालयीन फांटो घटमूट केला. Forensic Science खात्या खातीर वट्ट 25 कोटी रुपयांची तजवीज केल्या.

सभापती महाशय, आमच्या राज्यांतल्या Forensic मुळाव्या साधनसुविधांचो आधुनीकीकरण आनी न्याय वेवस्था घटमूट करपा खातीर एक व्हड उपक्रम जाहीर करपाक म्हाका खोस जाता. आमच्या अंमलबजावणी एजन्सींक बेगीन, अचूक आनी विस्वासांत घेवपासारको न्याय दिवपाक आदार दिवपा खातीर डिजिटल तंत्रज्ञान आनी Artificial intelligence सज्ज आशिल्लीं अत्याधुनीक Forensic Science Laboratory स्थापन करपाक आमी वचनबद्ध आसात.

HOME GUARD AND CIVIL DEFENSE

सभापती महाशय, होमगार्ड आनी नागरी संरक्षण खात्याक 44 कोटी रुपयांची तरतूद केल्या. आपत्ती वेळार प्रतिसाद घटमूट करपा खातीर, National Disaster Response Fundच्या Preparedness and Capacity Building अंतर्गत होमगार्ड आनी नागरी संरक्षणाच्या मनीसबळांक प्रशिक्षण दितले.

JAILS

सभापती महाशय , जेल खात्याक 37.5 कोटी रुपयांची तजवीज केल्या.

सभापती महोदय, कैद्यांच्या पुनर्वसनाच्या समस्येचें निराकरण करपाखातीर आनी तांकां कमीत कमी देखरेख आनी सुरक्षेसयत स्वयास्त भोगपाक मेळची ह्या हेतान, गोंय राज्याखातीर १८.९७ कोटी रुपया खर्चून ‘Semi-open prison’ स्थापन करतले.

गोंय राज्यांत गरीब कैद्यांक आदार दिवपाची CSS येवजण चालीक लावपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां, जी गरीब कैद्यांक तांच्या उदरनिर्वाहाक अर्थीक मजत दितली. नवे 3 criminal laws प्रभावीपणान चालीक लावपाक, कैद्यांक तांचीं कायदेशीर प्रकरणां व्हर्च्युअली सादर करपाक मेळची म्हूण 3.62 कोटी रुपया खर्चून 53 क्युबिकल कार्यान्वीत करतले.

FIRE AND EMERGENCY SERVICES

सभापती महोदय, उजोपालोवपी आनी आपत्कालीन सेवा खात्याक 135 कोटी रुपयांची तरतूद केल्या, तातूतले 108 कोटी रुपया महसूल जाल्यार 27 कोटी रुपया भांडवल खर्चाखातीर आसात.

सभापती महाशय, फोंडा उजो पालोवपी दळाच्या केंद्रांत 2.50 कोटी रुपया खर्च करून 'Administrative cum Training Hall' ब्लॉक बांदपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां. फुडें, दिवचलचें उजो पालोवपी दळ आनी वास्को हांगाच्या नव्या उजो पालोवपी दळाच्या इमारतीचें अंदाजे 4.50 कोटी रुपया खर्च करून आधुनीकीकरण करतले. वट्ट 20.85 कोटी रुपया खर्च करून नवी उपकरणां आनी वाहनां खरेदी करून खात्याची उजो पालोवपाची आनी आपत्कालीन प्रतिसाद दिवपाची तांक घटमूट जातली.

अभ्यासक्रम वाडोवन, समावेशकता सुनिश्चीत करून आनी ताका Institutional दर्जो दिवन Goa State Fire Force Training Center हाका upgrade करून Goa State Fire Training Academy सुरु करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां.

Prosecution

सभापती महोदय, Prosecution खात्याक वाटप 24 कोटी आसा.

सभापती महोदय, म्हज्या सरकारान prosecution खात्याक तांची कर्तव्यां प्रभावीपणान पाळपा खातीर नवी कार्यालयीन सुवात दिवन घटमूट केलां. खात्यान नव्या गुन्यांवकारी कायद्याची प्रभावी अंमलबजावणी करपा खातीर कर्मचाऱ्यांक गरजेचें अपग्रेड आनी प्रशिक्षण दितले.

SAINIK WELFARE

सभापती महोदय, राज्य सैनीक मंडळाक 4.5 कोटी रुपया आसात, तातूंतले 3 कोटी रुपया महसूल बाजून आनी 1.5 कोटी भांडवल खर्चा खातीर आसात.

सभापती महोदय, सद्याचे येवजणेंत chakra series खाला गॅलेंट्री पुरस्कार वाडोवपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां, जाचे खातीर 5 लाख रुपयांची तरतूद आसा. सैनिकांक मुळाव्या साधनसुविधांचो वापर घटमूट करपा खातीर हालींच म्हज्या सरकारान **'गोवा सैनिक आरामघर'** सुरू केलां.

VIGILANCE

सभापती महोदय, दक्षता विभागाक १५ कोटी रुपयांची तजवीज केल्या.

भौशीक प्रशासनांत पारदर्शकता आनी बऱ्या प्रशासनाची खात्री करपा खातीर एक जिवंत जागृत प्रशासन गरजेचें आसा असो म्हज्या सरकाराचो खर विश्वास आसा. देखून, भौशीक क्षेत्र, स्वायत्त आनी वैधानीक संस्था, स्थानिक स्वराज्य संस्थां हांच्या सयत सरकाराच्या सगळ्या खात्यांत 'Preventive Vigilance Cell' स्थापन करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां, जांचेर Vigilance संचालनालय नियंत्रण दवरतलें आनी तांचो Chief Vigilance Officer नियाळ घेतले. तशेंच, दक्षता खात्याच्या तंत्रीक विभागाक वाडीव मनीसबळ दिवन आनी नागरी कामांची वेळार चवकशी करपी उपकरण ह्या वरवीं घटमूट करतले.

तशेंच रितीं आशिल्लीं सगळीं पदां वेळा भितर भरून आनी कागाळींचें निवारण करून गोंय लोकायुक्ताची संस्था घटमूट करपाचो निर्णय म्हज्या सरकारान घेतला. तशेंच कुशावती आनी दक्षिण गोंय जिल्ल्याक सेवा पुरोवपाखातीर गोंयच्या दक्षिण भागांत Vigilance संचालनालयाचें शाखा कार्यालय स्थापन करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां जाचें फुडारपण Additional Director हेर कर्मचाऱ्यावांगडा करतले.

PUBLICITY, ART AND CULTURE AND LANGUAGES
INFORMATION AND PUBLICITY

सभापती महाशय , म्हायती आनी प्रसिध्दी खात्याक 212.5 कोटी रुपयांची तजवीज आसा.

सभापती महोदय, Goa Outdoor Advertising Act, 2025 ची प्रभावी अंमलबजावणी करपा खातीर Rules ह्या अर्थीक वर्सा अधिसूचित करतले जाका लागून प्रक्रिया सहज जातली आनी भायल्या जायरातींचेरूय नियंत्रण उरतले.

सभापती महाशय, म्हज्या सरकारान हालींच पत्रकारांच्या कल्याणा खातीर चालीक लायिल्ल्या चडशा येवजण्यांचो परतून आढावो घेतला. पत्रकारांच्यो मागण्यो पुराय करपा खातीर अर्थसंकल्पांत तरतूद वाडोवपाचो मानस आसा. पत्रकारां खातीर आशिल्लें म्हयन्याळें पेन्शन सध्याच्या 10,000 रुपया वयल्यान म्हयन्याक 15,000 रुपया करतले. हाजे व्यतिरिक्त, पत्रकारांक अटळ पेन्शन योजना लागू करपाचोय हांव प्रस्ताव दवरता. तशेंच कार्यरत पत्रकारां खातीर आशिल्ल्या 'Ex-Gratia' येवजणेचो नियाळ घेतले आनी पत्रकाराच्या दुर्दैवी मरणा संबंदात वित्तीय संस्था/विमो एजन्सी कडेन करार करून 5 लाखांची मजत दितले.

पत्रकारांच्या कल्याण येवजणे खातीर Goa State Photo Contest and Exhibition scheme, Assistance for purchase of laptop/camera for journalist, पत्रकार कृतज्ञता निधी and subsidy to purchase e-bike 1.5 कोटी रुपयांची तजवीज केल्या.

सभापती महाशय, गोंय राज्यांत Concert Management हाका चालना दिवपाच्या हेतान जे आयोजक राष्ट्रीय आनी आंतरराष्ट्रीय कलाकारांक आमंत्रीत करून concert घडोवन हाडपाक सोदता, त्या आयोजकांक प्रोत्साहन दिवपाक 5 कोटी रुपया तरतूद करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां.

सभापती महोदय, उत्तर आनी दक्षिण गोंयांत दरेकीं एक दोन समर्पीत Concert Zone स्थापन करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां, तातूंत वीज आनी उदका पुरवण, कोयर वेवस्थापन प्रणाली आनी संरचीत पार्किंग सुविधा अशा गरजेच्या मुळाव्या साधनसुविधांची तजवीज आसतली जी एजन्सींक 'Plug and Play' मोडांत कार्यक्रम घडोवन हाडपाक सोयीस्कर मेळटली.

सभापती महाशय, येवपी अर्थीक वर्सा ESG नामनेच्या राष्ट्रीय आनी आंतरराष्ट्रीय संस्थां आनी उद्देगीक संस्थां वांगडा भागीदारी करून निवासी लॅब, कार्यशाळा, मास्टरक्लास, मार्गदर्शन आनी अल्पकाळ प्रमाणीकरण कार्यावळी वरवीं पटकथा लेखन, छायाचित्रण आनी उदयाक येवपी माध्यम तंत्रगिन्यानांत संरचीत upskilling सुरू करतले. गोंय भितर "Ease of Production" सक्षम करपा खातीर ESG प्रायोजक आनी सहकार्या वरवीं ध्वनी रेकॉर्डिंग, संपादन सुट, VFX, Audio मिक्सिंग/संगीत रचना आनी color ग्रेडींग स्टुडिओ अशा मुखेल उत्पादन मुळावी बांदावळ तयार करपाकय सुविधा दितली.

म्हजें सरकार गोंय राज्य चित्रपट महोत्सवाच्या इनामांचे पयशे वाडयतले आनी निर्मात्यांक, तंत्रज्ञांक, कलाकारांक आनी सह-निर्मात्यांक आदार दिवपा खातीर गोंय राज्य चित्रपट वित्त येवजणेंत पुराय सुदारणा करतलें.

ARCHIVES, ARCHEOLOGY & GOA GAZETTEER

सभापती महोदय, ह्या खात्यांक वट्ट 59 कोटी रुपयांची तरतूद आसा, तातूंतले 31 कोटी महसूल खातीर आनी 28 कोटी भांडवल खर्चा खातीर आसात.

सभापती महोदय, म्हजें सरकार फुडले पिळगेखातीर अभिलेखागार संकलन, जतन, प्रचार आनी संवर्धन करपा खातीर 'संकलन - संवर्धन - संरक्षण' ह्या विशयाचेर लक्ष केंद्रीत करतलें.

सभापती महाशय, पोर्तुगेजांनी नश्ट केल्ल्या देवळांचें स्थळ दिवार जुंव्याचेर 'कोटी तीर्थ कॉरिडोरचें' काम ह्या वर्सा सुरू जातलें जें राज्यांतल्या आध्यात्मिक पर्यटनाक चालना दिवपी एक मुखेल पर्यटन आकर्शण आसतलें.

सभापती महोदय, म्हज्या सरकारान गोंयच्या tangible, intangible आनी eco-cultural दायजाचें संवर्धन, जतन, दस्तावेजीकरण, शिक्षणीक एकात्मता, समाजाचो सहभाग, व्याख्या आनी शाश्वत वापरा खातीर एक व्यापक चौकट दिवपी 'Goa State Heritage Policy-2025' ची अधिसुचोवणी केल्या. हें धोरण देशांतलें पयलें अधिसुचीत केल्लें राज्य पातळेचें दायज धोरण आसा.

सभापती महाशय , राज्य दायज धोरणाच्या अनुरूप हांव 'The Goa Heritage House Conservation and Adaptive Reuse Assistance Scheme' सुरू करपाचो प्रस्ताव मांडटां. वास्तुशिल्प दायजाची राखण, खाजगी दायज मालमत्ते खातीर प्रोत्साहन आनी दायज संरचनेचो अनुकूल पुनर्वापर हांचो आस्पाव हे येवजणेंत आसतलो. भारतीय पुरातत्व सर्वेक्षण खाला संरक्षण नाशिल्ल्या शंबर वर्सां परस चड पिरायेच्या खाजगी मालकीच्या दायज घरांक योग्यताय तत्वाचेर अनुदान मजत दितले.

महाशय, दायज संवर्धन, विकेंद्रीत दायज शासन आनी दायज मालमत्तेची राखण हातूंत समाजान वांटो घेवचो म्हूण 'Local Heritage Conservation Committees Scheme at Panchayat and Urban Local Body Level' चालीक लावपाचोय प्रस्ताव हांव मांडटां. हे येवजणे खाला थळाव्या दायज मालमत्तेची वळख, मुळावे दस्तावेजीकरण आनी सांबाळ करपाखातीर थळावे दायज संवर्धन समिती घडयतले.

सभापती महोदय, मनीसजातीच्या सामुहीक स्मृतीची राखण करपा खातीर, इतिहासीक, संस्कृतीक आनी वैज्ञानिक वारशाचे प्रामाणिक, प्रत्यक्ष ज्ञान प्रदान करपाखातीर ह्या अर्थीक वर्सा सावन हांव राज्यांत उपलब्ध आशिल्ल्या राष्ट्रीय म्हत्त्वाच्या manuscriptचें सर्वेक्षण आनी डेटा बेस तयार करपाखातीर "गोंयचें अभिलेख सर्वेक्षण येवजण" ही एक नवी येवजण सुरू करपाचो प्रस्ताव दवरता, जाचो उद्देश गोंयचो म्हायतीपट वारसो फुडले पिळगेखातीर जतन करून दवरप हो आसा.

महाशय, दायज manuscriptची राखण करप हो आमचो उद्देश फुडें व्हरपा खातीर आनी सरकारी संस्थां भायर व्याप्ती वाडोवपा खातीर हांव खाजगी संग्रहांक **"गोंय ज्ञान भंडार संवर्धन येवजण"** हे नवे येवजणे वरवीं अर्थीक मजत दिवपाचो प्रस्ताव मांडटां. ह्या भंडारांक आदार

दिवपाच्या हेतान, तांचेकडे उपलब्ध आशिल्लीं हातबरपां डिजिटल करप, सांबाळप आनी वैज्ञानिक नदरेन सांबाळप हो ह्या येवजणेचो हेत आसा.

सभापती महाशय 2026 वर्सा गोंय क्रांती दिसाचो 80वो वर्धापन दीस. हे संबंदीं गोंय क्रांती दिसाच्या इतिहासा संबंदीत एक खाशेलें प्रदर्शन घडोवन हाडपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां आनी स्वातंत्र्य झुजाऱ्यांच्यो कांय अप्रकाशित खटल्यांच्यो फायलीय उजवाडाक येतल्यो. गोंयच्या स्वातंत्र्या खातीर केल्ल्या संघर्शाच्या स्मारकांचेर 'कॉफी टेबल पुस्तक' गोंय गॅझेटीयर खात्या वरवीं उजवाडावपाचोय प्रस्ताव आसा.

सभापती महाशय, गोंय संबंदीत कितलेशेच नोंदी पोर्तुगालांतल्या भौशीक आनी खाजगी अभिलेखागारांत उपलब्ध आसात. लिस्बनांतल्या Overseas Historical आर्काइव्ह्सांत दस्तावेजीकरण भरपूर आसा, तातूंत खूब उपेगी म्हायती आनी गोंय संबंदीत इतिहासीक म्हत्वाचीं जायतीं हातबरपां आसात. तेच प्रमाण लिस्बनांत ताम्रपत्रां आसात जीं पोर्तुगेज काळापयलींच्या काळांतल्यो आसात. हालींच भारत सरकाराच्या External Affairs मंत्रालयान पोर्तुगाल सरकाराची परस्पर नोंदींचो आदान-प्रदान करपाची तयारी कळयल्या, जाका लागून राज्यांतल्या पोर्तुगेज सत्तेविशीं चड म्हायती मेळटली.

सभापती महाशय , 'National Destination Digital Knowledge Grid' हो देशांतल्या सांस्कृतीक, आध्यात्मिक, आनी इतिहासीक दायज थळांचो एक व्यापक डिजिटल भंडार तयार करपा खातीर भारत सरकारान केंद्रीय अर्थसंकल्पांत 2026-27 वर्सा जाहीर केल्लो एक मुखेल उपक्रम आसा. उल्लेख केल्ले येवजणे प्रमाण आनी विकसित गोंय खातीर डिजिटल दायजाच्या आमच्या दृश्टीकोना खाला, म्हजें सरकार 'नॅशनल डेस्टिनेशन डिजिटल नॉलेज ग्रिड – गोंय' स्थापन करतले.

20 वर्सां पयलींचे विविध खात्यांच्या अखत्यारीत येवपी सरकाराचे म्हत्वाचे दस्तावेज तिगोवन दवरपा खातीर **'Goa State Record Retention Policy'** करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां.

ART AND CULTURE

सभापती महाशय , कला आनी संस्कृती खात्याक 270 कोटी रुपया मंजूर केल्यात.

सभापती महाशय, वारकरी संप्रदायान चलयल्ल्या पंढरपुर वारी परंपरेक आदार दिवपा खातीर हांव एक नवी येवजण "मुख्यमंत्री वारकरी सहाय येवजण" चालीक लावपाचो प्रस्ताव मांडटां जी गोंयभरांतल्या वारकरी गटांक दर वर्सा चलत वारी व्हरपा खातीर अर्थीक मजत दितली. हे खातीर 1 कोटी रुपयांची तजवीज केल्या.

कला आनी संस्कृतायेच्या प्रचारांत सक्रीयपणान वावुरपी गटांक अर्थीक मजत दिवपाची येवजण फामांद गोंयकार कलाकार भारत रत्न लता मंगेशकराक फावो ती श्रद्धांजली म्हणून 'भारत रत्नलता मंगेशकर अर्थ सहाय योजना' अशें नांव दितले.

कला सन्मान येवजणेचे नाव बदलून 'लयभास्कर खाप्रूमाम पर्वतकर कला सन्मान' येवजण सुदारीत रीत्या चालीक लायतले. ह्या येवजणेखाला ह्या वर्सासावन आर्थिक मदद वाडोवपाची घोषणा हांव करता.

सभापती महोदय, कुडचडेच्या रविंद्र भवनाच्या दुसऱ्या टप्प्याचें बांदकाम ह्या अर्थीक वर्सा 25.43 कोटी रुपया खर्च करून पुराय जातलें. सांगें आनी पेडणें हांगा रवींद्र भवनां खातीर जमीन

पयलींच थारायिल्ली आसा आनी प्राथमीक तयारी निर्णयाच्या पांवड्यार आसा हें सांगपाक म्हाका खोस जाता. ह्या अर्थीक वर्सा ह्या रविंद्र भवनांचें बांदकाम सुरू जातलें. केंद्र सरकाराच्या आदारान राज्यभरांतल्या ग्रामपंचायतींनी आनी नगरपालिकांनी आशिल्ल्या सगळ्या 168 e-वाचनालयांची 74.50 कोटी रुपया खर्च करून उदरगत जातली.

MUSEUMS

सभापती महोदय, संग्रहालय विभागाक 15 कोटी रुपयांची तजवीज केल्या.

सभापती महोदय, हांव पणजे हांगसरल्या पोरन्या सचिवालयांतल्या गोंय राज्य संग्रहालयाच्या सद्याच्या इमारतींत सुदारणा करपाचो आनी अधिक गॅलरी उभारपाचो प्रस्ताव दवरता. तशेंच, Ela, Old Goa हांगा "गोवा राज्य संग्रहालय" खातीर नव्या इमारतीचे बांदकाम ह्या वर्सा सुरु जातलें . राज्यांतल्या बऱ्या प्रमाणांत स्थापन जाल्ल्या खाजगी संग्रहालयांक दरेकीं 1 लाख रुपया वार्षीक अनुदान दिवपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां.

OFFICIAL LANGUAGE

सभापती महोदय, राजभास खात्याक 15.5 कोटी रुपयांची तजवीज केल्या.

सभापती महाशय, म्हज्या सरकारान 2026 वर्सा सावन “अस्मिताय दीस” ही राज्य पांवड्यावेली कार्यावळ अधिकृतपणान मनोवपाक सुरवात केल्या हें सांगपाक म्हाका खोस जाता. ह्या इतिहासीक ओपिनियन पोल दिसाच्या निमतान राज्यभरांत वेगवेगळ्यो कार्यावळी जातात.

सभापती महाशय, गोंयकार साहित्यकारांनी कोंकणी आनी मराठी भाशेंत तयार केल्लें उच्च दर्जाचें साहित्य हेर भाशांनी अणकारीत करून राष्ट्रीय आनी आंतरराष्ट्रीय पांवड्यार गोंयकार साहित्य दाखोवपाची गरज आसा. ते खातीर गोंयच्या कोंकणी आनी मराठी लेखकांनी तयार केल्ल्या गोंयच्या उच्च दर्जाच्या साहित्याच्या अणकारांक आदार दिवपाच्या हेतान एक **‘कोंकणी भाषा उदरगत योजना’** करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां जाचे खातीर 10 लाख रुपयांची तजवीज केल्या. **दिसपट्ट्या प्रशासनांत कोंकणी भाशेचो वापर आनीक वाडोवपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां.**

ह्या अर्थीक वर्सा ‘राजभाशा प्रसार’ येवजणेखातीर 10 लाख रुपयांची तजवीज केल्या. तशेंच नेमान मराठी आनी कोंकणींत नेमाळीं उजवाडावपी प्रकाशकांक फायदो जावचो म्हूण सद्याचे **‘राजभाषा अक्षर मित्र’** येवजणेंत योग्य रितीन बदल करतले.

सभापती महाशय, कोंकणीं आणि मराठीतल्यान हेर भाशांनी साहित्याचो अणकार लोकप्रिय करपा खातीर म्हज्या सरकारान 70 परस चड नवोदित अणकारप्यांक प्रशिक्षण दिलां. ह्या अर्थीक वर्साय हेच कार्यक्रम चालू उरतले. तशेंच सुमार 891 केंद्रीय कायद्यांचो कोंकणी/मराठी भाशेंत अणकार करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां.

सभापती महाशय , कोंकणी भाशा मंडळ, गोवा मराठी अकादमी, गोवा कोंकणी अकादेमी, गोवा दाल्गादो कोंकणी अकादमी आदी वेगवेगळ्या संस्थांक आदार दिवपाच्या हेतान जीं मुखेलपणान भास आनी साहित्याच्या प्रचाराक वावुरतात, तांचेखातीर वट्ट 7 कोटी रुपयांची तरतूद केल्यात.

SPORTS AND YOUTH AFFAIRS

सभापती महाशय , खेळां आनी युवा वेव्हार खात्याक 251 कोटी रुपया मंजूर केल्यात, तातूंतले 176 कोटी रुपया महसूलाखातीर जाल्यार 75 कोटी भांडवल खर्चा खातीर आसात.

राज्यांतल्या खेळां संस्कृतायेची उदरगत सुनिश्चीत करपा खातीर तशेंच indoor आनी outdoor मैदाना आनी stadiums योग्यरित्या वापरान घालपाखातीर थळाव्या क्लबांक आनी sports association हांका आपल्या क्षेत्रांतल्या खेळां सुविधांचो वापर करपाक परवानगी दिवपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां.

सभापती महाशय , मडकय हांगा खेळां संकुल, साओ जोस द एरियाल हांगा फुटबॉल मैदान, कुडतरी हांगा व्हिलेज स्कूल मैदान, फातोर्डा हांगा जॉगिंग ट्रॅक, वड्डे सांगें हांगा शाळेचें खेळां मैदान, कुडका हांगा खेळां मैदान आनी कुंभारजुवा हांगा स्कूल मैदान बांदपाचें काम ह्या वर्सा पुराय जातले आनी ताका वट्ट 33.77 कोटी रुपया खर्च येतलो.

विविध खेळां मैदानाच्या development काम 61.31 कोटी रुपया खर्च करून ह्या वित्तीय वर्सा सुरू करतले.

सभापती महोदय, भारतभरांतल्या नामनेच्या खेळां अकादेमी/केंद्रांनी प्रशिक्षण घेवपी गोंयांतल्या ST समाजांतल्या प्रतिभावान खेळगड्यांक अर्थीक आदार दिवपा खातीर **'एकलव्य खेळगडी प्रोत्साहन येवजण'** नांवाची नवी येवजण सुरू करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां, जाचे खातीर 50 लाख रुपयांची तरतूद आसा.

LAW AND JUDICIARY

LAW

सभापती महाशय , कायदो खात्याक 110 कोटी रुपयांची तरतूद आसा, तातूंतले 67 कोटी महसूल जाल्यार 43 कोटी भांडवल खर्चा खातीर आसात.

सभापती महाशय, मडगांव हांगा 30 कोटी रुपया खर्चून चालू आशिल्ल्या 'New Civil and Criminal Court' इमारतीचें बांदकाम 65% मेरेन जालां आनी अंदूं तें काम पुराय जावपाचें आसा.

NOTARY SERVICES

सभापती महाशय , नोटरी खात्याक 45 कोटी रुपयांची तजवीज केल्या.

सभापती महाशय, म्हजें सरकार आपल्या Registration नोंदणी प्रणालीक Next-Gen Digital Ecosystem प्रणालीन आधुनीक करपाचो प्रस्ताव मांडटा, जाचो हेतू paperless and cashless transaction करपाचो आसा. तातूंत ऑनलायन दस्तावेज तयार करप, डिजिटल signature आनी बायोमेट्रीक authentication सारकिलीं खाशेलपणां आसपावीत केल्यात. म्हज्या सरकारान storage issues, document degradation आनी preservation and accessibility सुदारपा खातीर पोरन्या registration नोंदींचो 'मायक्रोफिल्मिंग आनी मायक्रोफिशिंग' करपाचोय प्रस्ताव मांडला. हे सगळे उपाय चालीक लावपा खातीर 13 कोटी रुपयांची तरतूद केल्या.

माननीय सभापती महोदय, नोंदणी नाशिल्ल्या वेव्हारांच्या नियमितीकरणा खातीर "One Time Amnesty Scheme" चालीक लावपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां, जाका लागून नागरिकांक हक्क नियमित करपाक आनी कायदेशीर मालकी सुरक्षीत करपाक मेळटली.

MISCELLANEOUS

Public Grievance

सभापती महोदय, Public Grievance खात्याक 3.50 कोटी रुपयांची तजवीज आसा.

म्हज्या सरकारान सगळ्या खात्यांतल्यान भौशीक तक्रार निवारण यंत्रणा घटमूट करपाखातीर पावलां उबारल्यांत. Public Grievance Department वेवस्थीत सुदारतले आनी Right to Time Bound Delivery Act of Public Services कायदो अंदूं खरपणान लागू जातलो.

Printing and Stationery

सभापती महाशय , प्रिंटिंग आनी स्टेशनरी खात्याक 35 कोटी रुपयांची तजवीज केल्या, तातूंतले 21 कोटी रुपया महसूलांखातीर जाल्यार 14 कोटी भांडवल खर्चा खातीर आसात.

म्हजें सरकार पुराय printing and stationery खात्यांत सुदारणा करतलें, जाका लागून साहित्य बेगीन पावोवपाची सुविधा मेळटली, inventory नियंत्रणांत सुदारणा जातली, पारदर्शकता वाडटली आनी Manual Paperwork काडून उडोवप जाका लागून पुराय प्रक्रिया कार्यक्षम आनी paperless जातली.

COMMERCIAL TAXES

सभापती महोदय, वेपारी कर खात्याक 58 कोटी रुपयांची तरतूद केल्या.

करदात्यांचो आदार वाडोवन, गळतीचेर आळाबंदा हाडून आनी सद्याच्या करदात्यां मदीं पालन सुदारून वर्सुकी 6,945 कोटी रुपयांची येणावळ एकठांय करपाचें लक्ष्य दवरलां.

विक्रेत्यांक बरी सेवा दिवपा खातीर State Tax खात्याचें बिचोली वॉर्ड कार्यालय स्थलांतरीत करपा खातीर म्हज्या सरकारान बोर्डा-बिचोली गोवा हाउसिंग मंडळ संकुलांत 4.6 कोटी रुपयांची नवी सुवात घेतल्या.

EXCISE

सभापती महोदय, अबकारी खात्याक 34 कोटी रुपयांची तरतूद केल्या.

सभापती महाशय, Excisable वस्तूंचेर खर नियंत्रण दवरपा खातीर 'ट्रॅक अँड ट्रेस' पद्दती वांगडाच QR कोड आशिल्लीं उच्च सुरक्षा लेबलां चालीक लावपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां.

सभापती महोदय, सध्या फकत मार्च म्हयन्यांत नूतनीकरण करचे परस वर्साच्या खंयच्याय वेळार आदींच नूतनीकरण करपाक मेळचें म्हणून Excise Rules दुरुस्ती करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां. फुडें, परवानोधारकाक पांच वर्सां वा तीन वर्सां खातीर परवान्यांचें नुतनीकरण करपाक मेळटलें अशी तरतूद करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां आनी अशे तरेन दर वर्सा ताणी अबकारी केंद्राक भेट दिवपाची गरज पडची ना.

सभापती महाशय, नवे सोऱ्याचे दुकान आनी रेस्टॉरंट उगडपाचेर प्रभावीपणान नियंत्रण दवरपा खातीर नवें अबकारी परवानो शुल्क 20 लाख रुपया करपाचो प्रस्ताव हांव मांडटां. त्याभायर बिगर गोंयकाराक अबकारी परवानो हस्तांतरित करपा खातीर शुल्कूय 25 लाख रुपया मेरेन वाडयतले.

सभापती महाशय, जगातल्या सगळ्यांत व्हड अश्या लोकशाही वेवस्थेचे आमी ध्वजधारक आसात. आमची कार्यप्रणाली Of The People, For The People and By The People ह्या विचारांक पूरक जावन आसा.

सभापती महाशय, सामान्य नागरिकांचेर अनाठायी कर-वाढीचो भार घालीनासताना आणि योग्य आर्थिक नियोजनातल्यान राज्याचे प्रशासन चलोवप ही म्हज्या सरकारची नीती जावन आसा! ह्याच सूत्राक धरून अंदु वर्साय हांव कसलीच कर-वाढ जावची ना हे जाहीर करतां!

"राष्ट्र प्रथम" ही भावना सदांच म्हज्या प्रशासनशैलीची मार्गदर्शक शक्ति जावन आसा. महिला, युवा, ज्येष्ठ नागरिक, शेतकरी अश्या समाजघटकांच्या सर्वांगीण विकासाक प्राथमिकता दितना, Ease of Doing Business चो अवलंब करून औद्योगिक क्षेत्राक आवश्यक बळ दिवपाचो तशेंच प्रगत विज्ञान-तंत्रज्ञान आणि Artificial Intelligence हांच्या वापरातल्यान एक घटमूट बांदावळ आसपी, वास्तवाचे भान दवरून भविष्याचो वेध घेवपी वेवस्था निर्माण करपाचो म्हजो मुखेलमंत्री ह्या नात्यान हावेस आसा.

निमण्या सुवातेर, हांव काळजातल्यान कृतज्ञता व्यक्त करता म्हज्या मोगाळ गोंयकारांक आणि सभाघरातले समेस्त वांगडी हांका की तांच्या आशिर्वादान हांव मुखेलमंत्री म्हण 2019 वर्सा सावन सलग सातवे फावट जनतेच्या इच्छा आकांक्षांची पूर्तता करपी बजेट सादर करपाचो म्हाका भोवमान लाभलो. हाचे फुडेंय जनतेचो आशीर्वाद मेळटलो हाचो ठाम विश्वास आसा.

ह्या अर्थसंकल्पाक सर्वसमावेशक करपाखातीर मोलादीक सुचोवण्यो दिवपी समाजाच्या विविध स्तरातले घटक हांकाय हांव देव बरें करू म्हणटा.

देशाच्या सीमांचे रक्षण करपी तशेच Operation Sindoor सारख्या धाडसी कार्यातल्यान देशाची मान अभिमानान उंच करपी सशस्त्र दलांचे वीर सैनिक, उद्योजक, श्रमिक कामगार, विद्यार्थी, खेळगडे अश्या समाजाच्या विविध घटकांक कृतज्ञता व्यक्त करून; Viksit Bharat 2047 आणि Viksit Goa 2037 हयाखातीर समेस्त जनतेन एकजुटीन काम करपाक फुडे सरपाचो हांव उलो मारतां आणि मागतां की,

ज्ञान के विज्ञान के भी क्षेत्र में हम बढ़ चलेंगे।
नील नभ के रूप के नव अर्थ भी हम कर सकेंगे,
भोग के वातावरण में त्याग का संदेश देंगे,
त्रास के घने बादलों से सौख्य की वर्षा करेंगे ,
स्वप्न यह साकार करने संगठित हो देश सारा,
संकटो पर मात कर यह राष्ट्र विजयी हो हमारा!!

ही भावना घेवन आमी एक भांगराळे आणि स्वयंपूर्ण गोंय निर्माण करूया.

हांव आणि म्हजे मंत्रिमंडळातले वांगडी कसलोच भेदभाव करीनासताना साधनसुविधा विकास, शिक्षण, उद्योग, उद्योजकता तशेच दयानंद सामाजिक सुरक्षा, लाडली लक्ष्मी, गृह आधार, म्हजी बस, म्हजे घर अश्या विविध लोककल्याण योजनांच्या लाभार्थी गोंयकारांक आश्वस्त करता की तुमका "भिवपाची गरज ना!"

जय हिंद! जय गोंय !!